

การเห็นตัวเอง
หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก
รำลึก ๑๐๐ ปี ชาตกาล

การเห็นตัวเอง

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก : รำลึก ๑๐๐ ปีชาตกาล

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก (พันธ์ อินททวี)

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ISBN : ๙๗๘-๙๗๔-๔๙๖-๔๒๓-๖

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดยวัดสนามใน

๒๗/๑ ม.๔ ต.วัดชะลอ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ๑๑๑๓๐

โทร. ๐-๒๘๘๓-๗๒๕๑ • <http://www.watsanamnai.org>

วาดภาพปกโดย ณรงค์ เสน่ห์พันธุ์

ออกแบบโดย สำนักพิมพ์ธรรมดา

ดำเนินการผลิตโดย บริษัท ผลึกไท จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๘-๗๐๒๖-๗, ๐๘-๐๕๗๘-๓๑๖๓

โทรสาร ๐-๒๘๘๘-๘๓๕๖

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์เม็ดทราย

๙๘/๙-๑๐ ถนนเจริญสุขนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก (พันธ์ อินททวี) เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

สงวนลิขสิทธิ์หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ.๒๕๓๗ ห้ามคัดลอกเนื้อหา
ภาพประกอบ รวมทั้งดัดแปลงเป็นแถบบันทึกเสียง ตลับวีดีทัศน์ หรือเผยแพร่
ด้วยรูปแบบและวิธีการอื่นใดก่อนได้รับอนุญาตจากมูลนิธิ ผู้ใดประสงค์จะจัดพิมพ์
เพื่อเผยแพร่ผลงานของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก กรุณาติดต่อได้ที่มูลนิธิหลวงพ่
อเทียน จิตตสุโก (พันธ์ อินททวี) ๕๒ หมู่ ๕ แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ
๑๐๑๗๐ โทร. ๐-๒๔๒๙-๒๑๑๙ โทรสาร ๐-๒๘๑๔-๐๐๒๓

แ จ ก เป็น ธรรม ทาน ห้า ม จำ น่วย

คำนำ

ธรรมะหรือสัจธรรมได้ดำรงอยู่เช่นนั้นตลอดมา ไม่ว่าจะมีผู้รู้
หรือไม่มีผู้รู้ก็ตาม ซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นบุคคลแรกที่ได้ “ตรัสรู้” และ
ประกาศธรรมะที่ทรงค้นพบด้วยตนเองแก่ผู้คนในยุคนั้น จนมีผู้รู้
ตามเห็นตามจำนวนมากทั้งนักบวชและคฤหัสถ์ และหลังจากที่
พระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ได้มีการเก็บรักษาคำสอน
ของพระองค์ไว้ด้วยการท่องจำ จดจำ และบอกเล่าสู่กันด้วยคำพูด
สืบทอดกันมาหลายร้อยปี ต่อมาภายหลังจึงได้มีการจดบันทึกไว้เป็น
ลายลักษณ์อักษรหลายครั้ง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คำสอนของ
พระพุทธองค์ได้ถูกตีความและนำไปประพฤติปฏิบัติ ตามความ
คิดเห็น ตามความเข้าใจ ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จนทำให้
มีผู้คนจำนวนมากไม่น้อยเกิดความสงสัย ไม่แน่ใจว่า นิพพานเป็นเรื่อง
จริงหรือเป็นเพียงอุดมคติของมนุษย์กันแน่

ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๐ จวบจนมรณภาพ ในวันที่ ๑๓ กันยายน
๒๕๓๑ อุบาสกพันธ์ อินททวี หรือหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก ได้ทำ
หน้าที่ของพุทธสาวก กล่าวยืนยันรับรองคำสอนของพระพุทธองค์
โดยเอาชีวิตของท่านเป็นประกันว่า **สภาวะที่สุดแห่งทุกข์** นั้นมีอยู่จริง
ถ้าหากเราปฏิบัติถูกต้องกับกฎของธรรมชาติ

หลวงพ่อดีค้นพบลูกกุญแจดอกเอก ที่ใช้ไขออกจากถ้ำแห่งความคิด เห็นและรู้เท่าทันกลไกการทำงานของจิตใจ จนสุดท้ายได้ประสบกับภาวะ**อาการเกิดดับ** ซึ่งท่านเปรียบเทียบกับ การเอาเชือกมาซึ่งไว้ให้ตึง ผูกปลายไว้กับหลักทั้งสองข้าง แล้วตัดตรงกลาง เมื่อเชือกขาดออกจากกันแล้ว จะตึงไม่ถึงกัน และไม่สามารถต่อดึงกันได้อีก

ลูกกุญแจดอกนั้น คือ **“ความรู้สึกรู้ตัว”** ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ **เคลื่อนไหว...รู้สึกรู้ตัว** และมีเทคนิควิธีของการปฏิบัติ คือ การยกมือสร้างจังหวะ การเดินจงกรม รวมถึงการรู้สึกรู้ตัวเมื่อทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ เกิดเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๔๕๔ ที่บ้านบุษม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ดังนั้นในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จึงเป็นวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาลของท่าน เนื่องในโอกาสพิเศษเช่นนี้ มูลนิธิ จึงได้จัดทำหนังสือ **“หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ : การเห็นตัวเอง...รำลึก ๑๐๐ ปี ชาตกาล”** ขึ้น

หนังสือเล่มนี้ มีความพิเศษกว่าทุกๆ เล่ม เพราะเนื้อหาทั้ง ๕ บท และ **อุดมการณ์ฝากไว้ในปฏิปทา** ในภาคผนวก ยังไม่เคยพิมพ์เผยแพร่มาก่อน หวังว่าจะเป็นกำลังใจให้ผู้อ่าน นำอุดมการณ์ที่ได้จริงเหล่านี้ มาใช้กับชีวิตของตัวเองบ้าง

และเช่นเดิม หากผู้อ่านพบคำในวงเล็บ นั้นหมายถึงการเติมคำหรือข้อความที่ช่วยให้ผู้อ่าน อ่านได้ไม่สะดุด หรือในบางกรณีก็ได้วงเล็บคำแปลไว้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสำนวนพูดของหลวงพ่อซึ่งมีภาษาถิ่นปะปนและอยู่ต่างยุคสมัยกัน

มูลนิธิฯ ขอขอบคุณ พระอธิการเอนก เตชวโร คุณยงยุทธ ชัยพันธ์ คุณนนทา วงศ์วัง (รวบรวมและถอดความ) และคุณ จันทราภรณ์ งามสอาด ที่ช่วยกันจัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นด้วยเจตนาที่จะอนุรักษคำสอนอันมีคุณค่ายิ่งของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ ในวาระ ๑๐๐ ปี ชาตกาลของท่านในปี พ.ศ.๒๕๕๔ นี้ จนสำเร็จด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นของขวัญแด่ผู้แสวงหาคำตอบให้กับชีวิต นำทางผู้ปฏิบัติเดินไปสู่หนทางที่ถูกต้อง โดยใช้ **“ความรู้สึกรู้ตัว”** เป็นกุญแจไขเข้าไปเห็น **“จิตประภัสสร”** ที่มีอยู่แล้วในตนเอง

มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ (พันธ์ อินทผิว)

มกราคม ๒๕๕๔

คำปรารภ

ปีนี้เป็นปีครบรอบ ๑๐๐ ปีชาตกาล และครบรอบ ๕๔ ปี แห่งการบรรลุนิหิตของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก คณะกรรมการ มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก (พันธ์ อินทผิว) จึงขอโอกาส ปรารภถึงวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งมูลนิธิ ให้ผู้ที่สนใจได้รับทราบ

มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก (พันธ์ อินทผิว) จัดตั้งขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุด คือ การอนุรักษ์เอกลักษณ์คำสอน และแนวทางการปฏิบัติของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก ไว้ให้ถูกต้อง และคงอยู่นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากมูลนิธิ ได้เล็งเห็นว่า คำสอนของหลวงพ่อสามารถช่วยให้คนที่นำหลักการนี้ไปปฏิบัติอย่าง ถูกต้อง พ้นจากความทุกข์ได้จริง มากน้อยตามกำลังความเพียร และสติปัญญาของแต่ละบุคคล เพราะหลวงพ่อได้ค้นพบเครื่องมือ สำคัญคือ “ความรู้สึกรักตัว” รวมทั้งวิธีใช้เครื่องมือนี้ ทั้งยังได้บอกถึง รายละเอียดและขั้นตอนการเดินทางออกจากความทุกข์จากประสบการณ์ ของตัวท่านเอง คำสอนนี้จึงมีคุณค่าจนไม่อาจประเมินได้

คำพูดและตัวหนังสือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารให้ผู้อื่นได้ทราบถึงโลกภายในและโลกภายนอกของตนเอง สำหรับเรื่องของโลกภายนอกนั้นไม่มีปัญหามากนักในการสื่อสาร เพราะเป็นสิ่งที่สามารถรับรู้ได้ชัดเจนด้วยประสาทสัมผัสและ ประสบการณ์ที่มีอยู่เหมือนกัน แต่เรื่องของโลกภายในหรืออาณาจักร

ของจิตใจนั้นมีความลุ่มลึกและเป็นโลกส่วนตัวของแต่ละบุคคล การ จะถ่ายทอดประสบการณ์ภายในให้ผู้อื่นได้รับรู้ตรงตามที่เป็นจริงนั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะการบอกเล่าถึงประสบการณ์ทางธรรม ซึ่งมีความลึกซึ้งซ่อนอยู่หลายชั้น อย่างที่หลวงพ่อได้ลำดับไว้ คือ สมมติบัญญัติ ปรมาตถบัญญัติ อรรถบัญญัติ และอริยบัญญัติ ซึ่งเนื้อหาของประสบการณ์เป็นเรื่องราวที่ยากยิ่งที่จะได้ยินได้ฟัง แต่อย่างไรก็ตาม ในเมื่อหลวงพ่อซึ่งเป็นเจ้าของประสบการณ์ไม่ได้ อยู่คอยชี้แนะด้วยตัวเองแล้ว คำพูดและตัวหนังสือที่บันทึกไว้ใน รูปแบบต่างๆ จึงมีความจำเป็นและสำคัญมาก คำพูดที่ออกมาจาก ตัวประสบการณ์ทางธรรมจริงๆ นั้น จะตรงและกระชับ แต่ผู้รับฟัง หรือผู้อ่านที่ยังไม่มีประสบการณ์นั้นๆ โดยตรง อาจจะตีความคำพูด นั้น ไปตามความรู้ความเข้าใจของตนเอง ซึ่งยังไม่ถูกต้องกับสิ่ง หรือสภาวะนั้นจริงๆ ดังนั้นการจะนำคำพูดคำสอนเหล่านี้ไปถ่ายทอด ต่อผู้อื่น จึงต้องกระทำด้วยความละเอียดรอบคอบ และต้องใช้ ความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง

มูลนิธิ จึงได้มีระเบียบออกมาเพื่อดูแลการเผยแพร่คำสอน ของหลวงพ่อ **เพื่อป้องกัน**ไม่ให้มีการแก้ไข บิดเบือนหรือตัดต่อ คำสอน ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพราะคำสอน ที่ถูกแก้ไขบิดเบือนนั้น เมื่อถูกเผยแพร่ออกไปแล้ว ผู้ที่รับคำสอน นั้นไป ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน และผลที่

ได้รับคือการเดินทางและเสียเวลา ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้ที่แสวงหาสัจธรรมในปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป ดังนั้น ถ้าหากมีคำสอนที่ถูกต้องไว้เป็นแนวทาง ย่อมจะเป็นหลักการให้แก่ ผู้ปฏิบัติได้ใช้อย่างมั่นใจ ในการตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองว่า ถูกต้องหรือไม่ประการใด

ส่วนการตีความคำสอนนั้นเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ได้ ถือว่าเป็นเรื่อง ส่วนบุคคล เป็นไปตามทัศนะและสติปัญญาของแต่ละบุคคล แต่ที่สำคัญคือ อย่าได้กล่าวอ้างว่าข้อความที่ถูกตีความแล้วนั้นเป็นคำพูด ของหลวงพ่อ ในเวลานี้ได้มีการพิมพ์หนังสือ โดยมีการตัดต่อ คำสอนของหลวงพ่อเทียบตามอำเภอใจ โดยไม่รู้ว่เป็นเรื่อง ละเอียดอ่อน ซึ่งผู้อ่านก็ไม่อาจรู้ได้ว่า คำพูดที่เขากำลังอ่านอยู่นั้น เป็นคำพูดที่ถูกตัดต่อแล้ว และยังมีกรณีที่มีผู้นำเอาคำพูดหรือ ข้อความที่ไม่ใช่คำพูดของหลวงพ่อ นำไปประกอบกับรูปถ่ายของท่าน ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดว่า ข้อความดังกล่าวเป็นคำพูดของท่าน ข้อความดังกล่าว คือ **“ดูกายเห็นจิต ดูความคิดเห็นธรรม”** ซึ่งไม่ใช่ **คำพูดของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก** อันเป็นการกระทำที่สุ่มเสี่ยงต่อ ความบริสุทธิ์ของคำสอนอย่างยิ่ง นอกจากนี้คำสอนของหลวงพ่อ เทียนเป็นสัจธรรม มีผู้สนใจเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก ตอนนีมีการแปล แล้วสองภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ดังนั้นความถูกต้อง ในคำสอนที่เป็นภาษาไทยจึงมีความสำคัญเป็นเบื้องต้น

อีกประการหนึ่งที่มูลนิธิฯ เป็นห่วง คือ การนำคำพูดคำสอน ของหลวงพ่อไปแสวงหาผลประโยชน์ เพราะโลกเราทุกวันนี้ การ แสวงหาผลประโยชน์กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา คำสอนของ หลวงพ่อเป็นคำสอนที่บริสุทธิ์ ออกมาจากจิตใจที่มีความห่วงใยใน เพื่อนมนุษย์ และต้องการช่วยให้ทุกคนออกจากความทุกข์อย่าง แท้จริง จึงไม่ใช่สิ่งที่ใครควรจะนำไปแสวงหาผลประโยชน์เพื่อการใดๆ

มูลนิธิฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย โปรดช่วยกัน เผยแพร่คำสอนของหลวงพ่อโดยเคารพในคำสอนและความถูกต้อง และร่วมแรงร่วมใจกันในการดูแลรักษาคำสอนอันมีคุณค่ายิ่งนี้ให้ ดำรงอยู่ และอนุรักษ์ไว้ให้เป็นมรดกอันล้ำค่าแก่มนุษยชาติสืบไป ตราบนานเท่านาน สมดังเจตนารมณ์ อุดมการณ์ และปฏิปทาอัน ยาวนานถึง ๓๑ ปี ที่**หลวงพ่อเพียรพยายาม พูดให้ฟัง ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ด้วยความเมตตา** จนคนจำนวนมากที่ได้พบและเดินตาม คำสอนของท่าน ได้มีโอกาสประจักษ์ถึงสัจธรรมด้วยตัวเอง

มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก (พันธ์ อินทผิว)

มกราคม ๒๕๕๔

สารบัญ

คำนำ	๓	• หุทิพย์ - ตาทิพย์	๔๑
คำปรารภ	๖	• อิทธิปาฏิหาริย์	๔๓
วันของพระ	๑๘	• ต้องปฏิบัติ จึ่งจะรู้เอง - เห็นเอง - เข้าใจเอง	๔๔
• เรียกร้องให้ฟังและตั้งใจ	๑๙	• โมหะคือความไม่รู้สึกรู้สึคนั้นเอง	๔๕
• วันของพระ	๒๑	• ความรู้สึกตัวมีอันสงสรมากที่สุด ช่วยไปได้	๔๗
• พระแปลว่าผู้ประเสริฐ	๒๒	เหมือนกับฟ้าคลุมดิน	
• คีล คือ ปกติ	๒๓	• ธรรมะนี้ใช้ได้กับทุกคนและใช้ได้กับทุกงาน	๔๙
• จงทำตัวของเราให้เป็นพระ	๒๕	สัญญาของวิปัสสนา	๕๐
• ทวนกระแสน้ำอย่าไปสวนกระแสน้ำของโลก	๒๖	• สมณะ - วิปัสสนา	๕๑
• มีแต่ธรรมะเท่านั้นที่ช่วยให้โลกเย็นลงได้	๒๘	• สัญญาของวิปัสสนา	๕๔
• รู้อย่างไม่รู้ รู้อย่างผู้รู้	๒๙	• สัมมาทิฎฐิ - มิจฉาทิฎฐิ	๕๕
• ทำความรู้สึกตัวมากๆ ความไม่รู้ก็หายไป	๓๑	• การเห็นธรรม	๕๗
• ผีก็ผีนิสสัยเดิมๆ	๓๒	• เรื่องรู้ตัวเอง	๕๙
• คนตายแล้วช่วยไม่ได้	๓๔	• คำเดียวกัน	๖๐
• อย่าเป็นคนที่ยาตายแล้ว	๓๕	• การเบียดเบียนไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า	๖๑
• อย่าหลงตัว อย่าลืมตัว	๓๖	• การทำทางจิตทางใจ	๖๓
• พุทธศาสนา ใครก็สามารถเอาไปใช้ได้	๓๘	• ความเข้าใจที่ถูกต้อง	๖๔
• นิพพานมีอยู่แล้วในคนทุกคน ไม่ต้องไปแสวงหา	๓๙	• รู้แล้วให้ตัวเองได้	๖๖
• ให้รู้จักวิธีล่อมนม	๔๐		

มรรค...ต้องเจริญ

- ธรรมะกับชีวิตเป็นสิ่งเดียวกัน
- วิธีสร้างจังหวะในทำนอง - นอน
- การเดินจงกรม
- วิธีเปลี่ยนท่า ลูกขึ้นและนั่งลง
- ผลของการปฏิบัติ
- รู้สมมติแล้วไม่ติดสมมติ
- พระอยู่ที่ใจ
- รู้แล้วต่างเก่า ล่วงภาวะเดิม
- ขึ้นชื่อว่าคนแล้ว ปฏิบัติรู้ทั้งนั้น
- สติปัฏฐานสี่
- ทุกข์ - อนิจจัง - อนัตตา
- วิธีปฏิบัติทางใจ
- ถ้าทำจริงจัง จิตใจต้องเปลี่ยนแปลง
- จิตใจเปลี่ยนเป็นระดับๆ ไป
- การปฏิบัติวิธีนี้จึงรับประกันได้
- มันเป็นเรื่อง
- มีส่วนแห่งบุญ
- สวรรค์ - นรก - นิพพาน
- ทำพิสูจน์ของจริง

๖๘

๖๙

๗๐

๗๑

๗๒

๗๓

๗๔

๗๕

๗๖

๗๗

๗๘

๗๙

๘๐

๘๑

๘๒

๘๓

๘๔

๘๕

๘๖

๘๗

๘๘

อาการเกิดดับ

- อาการเกิดดับมีอันสงสรมาก
- เมื่อมันขาดออกจากกันแล้ว เราจะรู้เอง
- มันต้องเป็นแล้ว จึงจะมีญาณเข้ามารู้
- พระพุทธเจ้าตัดผมครั้งเดียว
- ทุกคนต้องประสบอันนี้
- ผู้ที่รู้อย่างนี้แล้ว จะไม่กลัวตายเลย
- รู้จำ รู้จัก ยังกลับไปทำให้เกิดทุกข์อีก
- สงบเพราะมันขาดออกไปแล้ว
- เมื่อไม่รู้จุดนั้น ก็ยังสงสัย
- พระอรหันต์บุคคล
- กุญแจลูกเอก - ทางด่วน
- อันตรายก็มี
- พุดความจริงให้ฟัง
- รู้แล้วกล้าได้
- สิ่งทีลึกลับ สบายที่สุด ยากที่สุด
- อนันตริยกรรม
- ขอให้ลงมือทำกันอย่างจริงจัง

๘๙

๙๐

๙๑

๙๒

๙๓

๙๔

๙๕

๙๖

๙๗

๙๘

๙๙

๑๐๐

๑๐๑

๑๐๒

๑๐๓

๑๐๔

๑๐๕

๑๐๖

๑๐๗

๑๐๘

๑๐๙

๑๑๐

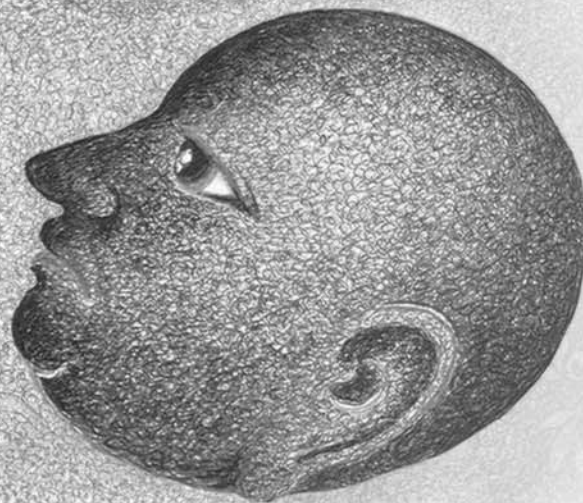
ธรรมะอึดใจเดียว

- ไม่ขึ้นอยู่กับการตำรา ไม่ขึ้นอยู่กับการอาจารย์ ๑๑๘
- ให้มีสติกำหนดรู้ในอริยาบถทั้งสี่และอริยาบถย่อย ๑๑๙
- ถ้าทำจริงจังแล้วไม่นาน ทุกข์นั้นจะลดน้อยไป ๑๒๐
- มองเห็นตัวเอง ๑๒๑
- โลกียธรรม - โลกุตระธรรม ๑๒๒
- อย่าติดคำพูด คำสอน คัมภีร์แสง ๑๒๓
- ลักษณะเฉยๆ นี่ ไม่ต้องไปทำอะไรมัน ๑๒๔
- ถ้าผิดธรรมชาติ ก็ผิดปกติ ๑๒๕
- ทุกข์ หมายถึง ความคิดมันถูกปรุงแต่ง ๑๒๖
- คิดแล้วหยุดไม่ได้ ๑๒๗
- การทวนกระแส น้ำ คือ การทวนกระแสความคิด ๑๒๘
- ถ้าไม่ทำความรู้สึกตัวจะไม่รู้ ๑๒๙
- ถ้าทำความรู้สึกตัวต้องรู้เช่นเดียวกัน ๑๓๐
- หลงตนลืมหอง หลงกายลืมหอง ไม่รู้เท่าทันความคิด ๑๓๑
- ฝึกกรรมฐาน แต่ไม่ได้ฝึกตนเอง ๑๓๒
- ศึกษาของจริง ศึกษากับธรรมชาติ ๑๓๓
- ฝึกกิเลส ฝึกตัวนึกตัวคิด ไม่ต้องฝึกจิตใจ ๑๓๔
- มาเห็นของดีที่มีอยู่ในตัวเรา ๑๓๕

ภาคผนวก

- ธรรมะฝากไว้ในลายมือ: ๑๓๖
- อัตโนประวัติ ๑๓๗
- จดหมายจากหลวงพ่อบุญ ๑๓๘
- ลำดับแห่งการรู้แจ้ง ๑๓๙
- อุดมการณ์ฝากไว้ในปฏิปทา ๑๔๐
- ประวัติหลวงพ่อบุญ จิตตสุโข โดยสังเขป ๑๔๑
- การเจริญสติในชีวิตประจำวัน ๑๔๒
- รูปแบบการเจริญสติแบบเคลื่อนไหว (ในอริยาบถนั่ง) ๑๔๓
- ตามแนวทางของหลวงพ่อบุญ จิตตสุโข ๑๔๔
- กาลามสูตร ๑๔๕
- แผนที่มูลนิธิหลวงพ่อบุญ จิตตสุโข (พันธ์ อินทผิว) ๑๔๖

การเห็นตัวเอง
หลวงปู่เทียณ จิตฺตสุโภ
รำลึก ๑๐๐ ปี ชาตกาล

วันของพระ*

เรียกร้องให้ฟังและตั้งใจ

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๑๕ วันอาทิตย์ทุกวันๆ เรามาฟังเทศน์กัน มาฟังพระท่านเทศน์ท่านพูด หรือบางครั้งบางครั้งก็เป็นโยมมาเทศน์มาพูด ให้พวกเราได้ฟัง และพวกเราก็ต้องเอาไปใช้กับชีวิตของเรา การฟังเทศน์ฟังพูด เราไม่ได้ฟังเพื่อความสนุก (แต่) **ฟังเพื่อความจดจำ แล้วก็นำเอาไปปฏิบัติตามคำพูดของท่านผู้นั้น**

การฟังวันนี้ ก็เช่นเดียวกัน คนเราทุกคนเกิดมาแล้ว ก็ต้องการความดีความงาม ความดีความงามนั้น มันเป็นเรื่องหนึ่ง และการปฏิบัติดีการปฏิบัติงาม เป็นอีกเรื่องหนึ่ง การเข้าถึงตัวเอง

*ถอดความจากแถบเสียง ท.๑๑๘ หน้า A

หรือเข้าถึงชีวิต มันเป็นเรื่องหนึ่ง มันเป็นคนละเรื่อง คนละเรื่องกัน

หลักพุทธศาสนาสอนนั้น ถ้าจะพูดสั้นๆ ก็สอนหลักเดียว ถ้าพูดยาวก็ต้องสอนมาก คำสอนท่านมีถึง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แต่ท่านรวบรวมลงมาแล้ว ก็ให้ทุกคนรู้สึกตัวเอง และแก้ปัญหาตัวเอง ไม่ให้ทุกข์เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวเอง หรือไม่ให้ทุกข์เกิดขึ้นภายในชีวิตของตัวเอง หรือไม่ให้ทุกข์เกิดขึ้นภายในตัวเอง... ท่านสอน

ทุกข์นี้ มันสำคัญ มันไม่ยกเว้นใครทั้งหมด พระสงฆ์องค์เณร มันก็ไม่เคยกลัว ญาติโยม มันก็ไม่เคยกลัว ทุกข์นี้มันไม่กลัวใคร มันกลัวแต่สำหรับผู้ที่ไม่เห็นแจ้งรู้จริงตามความเป็นจริง...มันกลัว แต่ มันก็ไม่กลัว แต่มันเข้าไปแสดงไม่ได้ เพราะว่าท่านรู้เท่ารู้ทัน รู้จักกัน รู้จักแก้ เรียกว่า รู้จักเหตุการณ์นั่นเอง

ดังนั้น การฟังเทศน์นั้น บางคนฟังเพื่อเอาบุญ บุญนี้แหละ มันเป็นผ้าบังจักษุ แต่มันก็ดีนะ...บุญ แต่บุญมันช่วยเราไม่ได้ แต่ไม่ได้สอนให้ทำลายบุญ คำว่าบุญนั้น หมายถึง แก้ปัญหาตัวเองได้ เรียกว่าคนมีบุญ คนใดมีบุญแล้ว ไม่มีทุกข์ คนใดไปฟังเทศน์เอาบุญนั้น ยังมีทุกข์อยู่ อันนั้นเรียกว่า ฟังเอาบุญโดยที่ว่าจะไม่รู้จักรู้บุญ คนไม่รู้จักรู้บุญนะ เอาบุญไม่ได้ ตัวของผมเองตัวของอาตมาเอง ก็เช่นเดียวกัน เมื่อไม่รู้จักรู้บุญ ก็เอาบุญไม่ได้ ต่อเมื่อรู้จักรู้บุญแล้ว อยู่ที่ไหนก็เอาบุญได้

วันของพระ

เหมือนกันกับที่ว่า วันพระวันศีลนี้ก็เช่นเดียวกัน วันพระวันศีลนี้ วันพระหรือว่าวันศีลก็ต้องเข้าไปวัด เป็นอย่างนั้น บ้านหลวงพ่อเป็นอย่างนั้น ตั้งแต่ไหนแต่ไรมา ทำกันอย่างนั้น แต่ไม่รู้จักรักความหมาย คำว่าวันพระนั้นหมายถึงอะไร วันศีลหมายถึงอะไร เป็นวันของใคร คนโดยมากไม่ค่อยรู้กันที่ตรงนี้ นี่ (นับ)ถือศาสนาพุทธ คอยถึงวันพระแล้วจึงจะเข้าวัด คอยถึงวันศีลแล้วจึงจะเข้าวัด แล้วก็ไม่ใช่ใจ เข้าไปก็ไปทำบุญ กิติ

อันทำบุญ(กิติ)ดีแล้ว อันเข้าวัดวันพระ กิติดีแล้ว ไปรักษาศีลวันศีล กิติดีแล้ว แต่เราให้มีความฉลาดอีกสักบทหนึ่ง ทำความฉลาดขึ้นภายในจิตใจ คำว่าวันพระนี่ (คือ) ให้เราเป็นพระ ทุกวันจึงเป็นวันของพระ พระมีอยู่ที่เรา อยู่กับทุกคนทีเดียว จึงว่า คำพูดที่อาตมาพูดนี้ มันจึงไม่ขึ้นอยู่กับลัทธิ ไม่ขึ้นอยู่กับนิกาย ไม่ขึ้นอยู่กัเชื้อชาติตระกูล ไม่ขึ้นอยู่กักับเด็ก - ผู้ใหญ่ หรือคนแก่ ไม่ขึ้นอยู่กักับใครทั้งหมด ขึ้นอยู่กักับบุคคลผู้ที่ฉลาดเอามาใช้เท่านั้นเอง

ดังนั้น คนทุกคนจึงปฏิบัติได้ บางคน(นับ)ถือศาสนาพุทธแล้ว จะไปฟังลัทธิอื่นหรือปฏิบัติศาสนาอื่นไม่ได้...ผิด อันนั้นก็ถูกเหมือนกัน มันไปติด...เรียกว่าติดสมมติ คนไม่รู้จักรู้สมมติ จึงไป

ติดสมมติ ถ้าหากคนรู้จักสมมติแล้ว เราจะได้ติดสมมติ มันเป็นเพียงสมมติเฉยๆ นี่...เท่านั้นเอง เราต้องพูดให้เข้าใจ

พระแปลว่าผู้ประเสริฐ

คำว่าวันพระนี่มันสมมติพูดขึ้นมา ถ้าเราจิตใจเป็นปกติแล้ว ก็เรียกว่าเป็นพระ พระก็แปลว่าผู้สอนคนนั่นเอง อันพระอย่างที่ว่าอาตมากับตัวเพื่อนภิกษุสามเณรนี่ อันนี้เป็นพระโดยสมมติ คนที่ยังไม่เคยรู้ ก็ต้องเข้ามาวัด เห็นพระสงฆ์ ก็สบายใจ นี่ไปติดสมมติ อันนั้นก็ดีแล้ว และยกมือขึ้นไหว้ ก็ไปติดสมมติ ไปยกมือไหว้พระพุทธรูป และยกมือไหว้พระอริยบุคคล แล้วยกมือไหว้พระสงฆ์ที่(เป็นพระ)โดยสมมติ เราก็อสบายใจ แต่ยังไม่เคยยกมือไหว้ตัวเอง อันนั้นมันก็ยังไม่ทันดี แต่มันก็ดี แต่ดีมัน(ยัง)ไม่เข้าถึงตัวเอง

ดังนั้น พระพุทธเจ้าท่านสอนให้คนทุกคนเข้าถึงตัวเอง เข้าถึงชีวิตตัวเอง เข้าถึงการกระทำ(ของ)ตัวเอง เมื่อเราเข้าถึงชีวิตตัวเอง เข้าถึงการกระทำตัวเอง เข้าถึงการปฏิบัติตัวเองแล้ว อันนั้นล่ะคือพระแท้ พระนั้นจึงว่าแปลว่าผู้ประเสริฐ คนใดประเสริฐแล้วก็ต้องมีศีล คนใดยังไม่ประเสริฐ ศีล(ก็)ยังไม่ปรากฏ เพราะศีลเป็นเครื่องกำจัดกิเลสอย่างหยาบอยู่แล้ว...นี่

ถ้าเรายังกำจัดกิเลสอย่างหยาบไม่ได้ ก็ชื่อว่ายังไม่มีศีล มีศีลโดยสมมติ...มีอยู่ ในขณะที่เราไปรับศีลจากพระสงฆ์องค์เจ้า (เช่น) ปาณา อทินนาฯ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ หรือศีลภิกษุณี ๓๐๐ กว่า ก็มี แต่อันนั้นมันเป็นเพียง(ศีล)สังคม ยังไม่ใช่เป็นศีลที่กำจัดกิเลสอย่างหยาบ เราจะมองเห็นได้ พระสงฆ์องค์เจ้ามีศีล ๒๒๗ เราไปพูด(ว่า)ให้เพียงเล็กๆ น้อยๆ โกรธขึ้นมา....ก็มี และโยมก็เหมือนกัน กำลังทำบุญอยู่ เราไปพูดลองเชิงลักนิดเดียว... “ลองดูซิ...คนนี้จะจิตใจหนักแน่นขนาดไหน” พูดเข้าไป...แต่ะนิดเดียว โกรธขึ้นมาทันที

ศีล คือ ปกติ

อันความโกรธนั้น เป็นกิเลสอย่างหยาบ ให้เข้าใจว่ากิเลสอย่างหยาบ ได้แก่ โทสะ โมหะ โลภะ ตัณหา อูบาทาน กิเลสเหล่านี้แหละ เป็นกิเลสอย่างหยาบ ถ้ากิเลสอย่างนี้ยังไม่ลดน้อยถอยลงนั้น คนนั้นยังไม่มีศีล เพราะยังเป็นปกติไม่ได้ มันจะมีศีลทำไม (มันจะมีศีลได้อย่างไร) **ศีลแปลว่าเป็นผู้(มี)ปกติกาย (ปกติ)วาจา (ปกติ)ใจ** กายก็ต้องทำอย่างนั้น วาจาก็ต้องพูดอย่างนั้น ใจก็ต้องแน่นอนไปอย่างนั้น เป็นอุคตมการณ เรียกว่า ศีล

ศีล จึงแปลว่า ปกติ เมื่ออะไรเข้ามาแตะต้อง รู้จักทันที ถ้าเรานั่งอยู่เป็นปกติ อย่าง(เช่น) จิตใจมันคิดอยากโกรธขึ้นมา มันก็รู้ ถ้าเราพูดกันคุยกัน (แล้ว)บางคนพูดไม่เพราะหู แล้วมันอยากโกรธ มันก็รู้ คนใดมายก(ยก)เรา มันอยากสบายใจ มันอยากพอใจ มันก็รู้ เพราะมันเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ว่า(เป็น)คนไม่ลืมหูลืมใจ ไม่หลงตัว ไม่ลืมหู ไม่หลงใจ คือไม่หลงชีวิต ไม่ลืมหูลืมชีวิตตัวเอง คนใดยังหลงชีวิตลืมหูลืมชีวิต หลงตัวลืมหูลืมใจ ก็ยังไม่เป็นปกติ มันก็ขึ้นๆ ลงๆ มันเป็นอย่างนั้น

เรื่องบุญ เรา(ต้อง)เข้าใจให้มันดี สมมติเราปลูกบ้านหลังหนึ่ง เราไปทำบุญครั้งหนึ่ง มันดีใจ ชอบใจ ได้ทำแล้วชอบใจ พอดีเราหนีไป (จากไป) หรืออยู่ในขณะนั้นก็ได้ มีคนอื่นพูดให้เราไม่พอใจ เกิดหงุดหงิด(ใน)จิตใจ ความดีใจ ความสบายใจ ความชื่นใจ หายไปหมดเลย แสดงว่าบุญอันนั้นหมดแล้ว นี่...ศีลก็ไม่มีแล้ว ความปกติก็ไม่มีแล้ว (แล้ว)มีอะไร มันยังกับมีเปรต (มี)ผี(ในใจ) จึงว่าวันพระไม่มีแล้ว

จงทำตัวของเราให้เป็นพระ

ดังนั้น วันของพระ อยู่ที่ไหนก็ต้องคอยระมัดระวัง ให้เป็นวันของพระทุกเวลา ทุกนาที ทุกวินาที อยู่ที่ไหนก็มีพระอยู่ที่ตัวเรา ดังนั้น จงทำตัวของเราให้เป็นพระ แล้วก็สอนคนอื่นให้เขาทำ แต่เขาจะทำไม่ทำ (ก็)เป็นเรื่องของเขา ดังนั้น การที่(พูด)ว่าพระ พระนี้ให้เราเข้าใจ **วันของพระ อยู่ที่ไหนก็ต้องเป็นพระ** เป็นพระอยู่ในบ้านก็ได้ เป็นพระอยู่ใกล้ลูกกับหลานก็ได้ เป็นพระอยู่ใกล้สำนักงานที่เราไปทำงานก็ได้ เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ก็เป็นพระได้ เป็นครูโรงเรียนก็เป็นพระได้ เป็นนักเรียนไปเรียนหนังสือก็เป็นพระได้ เป็นตำรวจทหาร เป็นครูประชาบาล เป็นรัฐมนตรี ก็เป็นพระได้...นี่ เอาพระนี่ไปใช้กับการทำงาน

เมื่อคนใดรู้จักพระแล้ว โรค...ความเดือดร้อน โรคนี้หมายถึงความร้อน เราเคยได้ยิน “เป็นโรคอะไร จิงไปโรงพยาบาล” “(เป็น)โรคเจ็บหัว โรคปวดท้อง” ครั้นเป็นโรคเจ็บหัว โรคปวดท้อง โรคทางเนื้อหนัง โรคทางกาย นี่ไปหาหมอได้ แต่โรคทางจิตใจ โรคทางวิญญาณนั้น ไปหาหมอก็ยังไม่(สามารถ)รักษา บางทีหมอก็เป็นโรคอีกซะด้วย นี่...ให้เข้าใจว่าหมอก็เป็นโรคได้

โรคทางจิตวิญญาณ โรคทางจิตทางใจ โรคอันนั้นจำเป็น ต้องเป็นคนไม่ลืมหืมตา เป็นคนไม่หลงตัว เป็นคนไม่ลืมหืมจิต เป็นคน ไม่หลงจิต คือเป็นคนไม่หลงชีวิตตนเอง ไม่ลืมหืมชีวิตตนเอง ไม่ ปล่อยปละละเลยให้ชีวิตเป็นหมัน นี่เป็นอย่างนั้น

คนใดปล่อยปละละเลยให้ชีวิตเป็นหมัน คล้ายๆ คือ* ลัทธิ เดรัจฉาน คนนี้แข่งขานหน้าตาเป็นคน จิตใจอาจเป็นลัทธิเดรัจฉาน ก็ได้ เพราะการทำ การพูด การคิด ยังไม่มีความละเอียด (อัน)นั้น ท่านว่าทำไปเหมือนลัทธิ เขาว่าอยู่อย่างลัทธิ กินอย่างลัทธิ ไปอย่าง ลัทธิ มาอย่างลัทธิ นอนอย่างลัทธิ สืบพันธุ์อย่างลัทธิ จิตใจมันเป็น แต่ไม่ใช่ตัวคนเป็นนะ ตัวจิตใจเป็น ท่านจึงว่า ลัทธิกับคนมันอยู่ภูมิ เดียวกัน

ทวนกระแสแต่อย่าไปสวนกระแสของโลก

จึงว่า โลกอันนี้เรียกว่ามีแต่ความเดือดร้อน มีแต่ความวุ่นวาย มีแต่ความสับสนเท่านั้น ถ้าหากว่าเรารู้จักแล้ว อย่าไปทุกข์กับโลก อย่าไปยุ่งกับโลก แต่อยู่กับโลก แต่ว่าเราทวนกระแสของโลก แต่

อย่าไปสวนกระแสของโลก นี่มันกลับกัน คำว่า ทวนกระแสของโลก แต่อย่าไปสวนกระแสของโลก คือ เราอย่าไปกันมัน (เช่น) (คน) เขากำลังวิ่งมานะ เรายืนอยู่ (ถึง)เราจะมีการลั่นหนัก(หรือ)มี แรงหนักเท่าไหนก็ตาม พอดีคนวิ่งมา มันจะมาชนเรา (ตัว)เรา ต้องกระเด็นหนีทันที เรา(จึง)ต้องหลีกให้เขาไปก่อน เมื่อเขาไป กราย (วิ่งผ่าน, เดินผ่าน) เราไปข้างหลังเราแล้ว เมื่อเขาเหนื่อยแล้ว (ก็จะ)กลับคืนมานะ เราจะกลับมา (แต่)บางคนก็ไม่กลับมา ไป เติลิดๆ ก็มี (ดังนั้น)ถ้าเราไปสู้เขา (เรา)สู้ไม่ได้ เพราะเขารั้งมา เต็มที่แล้ว อันนี้ท่าน(จึง)ว่า อย่าไปสวนกระแสของโลก แต่ ทวนกระแสของโลก ทวน คือว่าพยายามพูดให้เขาเข้าใจ (แต่)เมื่อ เขาไม่เข้าใจแล้ว เขาก็ไปตามเรื่อง

ดังนั้น (นับ)ถือพุทธศาสนานี้ ต้องรู้จักถ่วงถ่วงเอามาใช้ พุทธศาสนานี้ คือ ตัวสติ ตัวสมาธิ ตัวปัญญา ตัวความฉลาด นั้นแหละ เป็นพุทธะ พุทธะจึงแปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วย ธรรม รู้ธรรม เห็นธรรม เข้าใจธรรม อยู่กับธรรมะ จึงว่า เบิกบาน แล้วก็อยู่กับธรรมะ คนใดอยู่กับธรรมะแล้วไม่เดือดร้อน ไม่ทุกข์ มันเป็นอย่างนั้น คนใดไม่อยู่กับธรรมะนั้น (แล้ว)อยู่กับอะไร อยู่กับบอธรรม(ก็)เป็นทุกข์ เป็นความเดือดร้อน

* ภาษาอีสาน คือ แปลว่า เหมือน เช่น คือกัน = เหมือนกัน

มีแต่ธรรมเท่านั้นที่ช่วยให้โลกเย็นลงได้

ดังนั้น มีแต่ธรรมเท่านั้น จะช่วยให้โลกหรือสังคมเย็นลงมาได้ เงินทอง ทรัพย์สินสมบัติช่วยได้เป็นบางอย่าง แต่ว่าจะช่วยให้คนเป็นปกติแน่นอนนั้น เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าหากเป็นธรรมแล้ว จะไม่มีเงินก็ได้ มีเงินก็ได้ แล้วก็ปฏิบัติได้ทุกคน คนบางคนว่าไม่มีเงิน ปฏิบัติธรรมไม่ได้ ไม่มีความรู้ ปฏิบัติธรรมไม่ได้ เราไม่เป็นชาวพุทธ ปฏิบัติธรรมไม่ได้ อันนั้นเป็นการเข้าใจน้อยเกินไป ไปติดสมมติ

ทุกข์มันไม่ยกเว้น มีเงินมันก็ทุกข์ ไม่มีเงินมันก็ทุกข์ เรียนความรู้สูงๆ ก็ทุกข์ ไม่ได้เรียนความรู้สูงๆ ก็ทุกข์ เป็นคนแก่ก็ทุกข์ เป็นคนหนุ่มคนสาวก็ทุกข์...นี่ แต่ว่า(เรา)เกิดมาเพื่อความทุกข์ไหม? (หรือว่า)เกิดมาเพื่อความไม่มีทุกข์ ถ้าหากเกิดมาเพื่อความไม่มีทุกข์ เราก็ต้องศึกษาตัวเราให้รู้จักจริงๆ เข้าถึงจริงๆ

ถ้าเราไม่ศึกษาจริงๆ ไม่เข้าถึงจริงๆ แล้ว มันจะไม่ได้ผล อันนี้เป็นผลเกิดขึ้นเพราะการกระทำ การกระทำนั้น ไม่ใช่ว่าจะนั่งคิดเอา อันนั้นคิดอันนั้นก็ดี แต่มันเข้าไปในความคิด มันคิดแล้ว บางคนรู้รู้ทุกคนนะ คนมาที่นี้ รู้ทุกคน ไม่ใช่ไม่รู้ ทำไมครั้นรู้แล้ว (ยังปล่อย)ให้มันเป็นทุกข์ทำไม อย่างนั้นมันรู้จำ (อัน)นั้นมันรู้จำ

รู้อย่างไม่รู้ รู้จากผู้รู้

รู้จัก รู้จำ รู้แจ้ง รู้จริง ครั้นถ้ารู้จักสมุฏฐานที่เกิดทุกข์จริงๆ ก็ค่อยยังชั่ว รู้แล้วก็จำได้ ค่อยยังชั่ว รู้แจ้งบัดนี้ (คือ) รู้ด้วยการเห็นแจ้ง รู้จริงคือไม่เปลี่ยนแปลง ไม่แปรผัน สิ่งนี้มันต้องเป็นอย่างนี้ เมื่อแต่ก่อนเราไม่รู้ มันก็ต้องเป็นอย่างนี้ บัดนี้เรารู้มันแล้ว มันก็ต้องเป็นอย่างนี้

พระพุทธเจ้าจึงว่า สัตว์ทั้งหลายคือเราตถาคต สัตว์ทั้งหลายเหมือนเราตถาคต สัตว์ทั้งหลาย เราผู้เป็นตถาคตไปถึงแล้วแห่งนั้นแล้วจึงนำมาสอนพวกเธอทั้งหลาย ให้ทุกคนนี้แหละที่ยังไม่รู้มันแหละได้ฟัง แล้วก็นำไปปฏิบัติ จึงว่า จงประพฤติดุสิตปฏิบัติตามอย่างเราตถาคตนี้

บัดนี้ เราไม่เข้าใจ เราก็ไปทำบุญ ก็ดีนะ ก็ไปรักษาศีล ไปทำความสงบ อันนั้นดีแล้ว อันนั้น(ตอน)ยังไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้า เราคงจะเข้าใจกันดี การบวชนี้ ก็มีมาก่อนพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ายังเป็นมหากษัตริย์ พาบริวารไปชมสวนดอกไม้ ก็ไปเห็นรูปสมณเพศ อันนั้นก็แสดงว่า(สมณเพศ)มีมาก่อนแล้ว มันไม่ใช่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า แต่มันก็ดี เพราะพระพุทธเจ้าก็ไปเห็นรูปแบบ มัน

เกิดศรัทธา ก็ได้ศรัทธาตามเขาไป อย่างที่เราได้เห็นพระสงฆ์องค์เจ้า ก็เช่นเดียวกัน เราก็นิมนต์ เราก็นิมนต์ให้ ก็สบายใจไปชั่วคร่าว

พอดี(เจ้าชายสิทธัตถะ)บวชไปแล้วบัดนี้ ก็ไปศึกษากับอาจารย์ กรรมฐานจนได้สมบัติแปด ความสงบอันนั้นก็ยังไม่ได้เป็น(ความ) สงบแบบพระพุทธเจ้า ความสงบ(แบบ)นี้แหละเราไม่เข้าใจ และ บางคน(ยัง)ว่าเป็นพุทธศาสนา เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ต้อง ทำตาม อันนั้นทำตามความหลง ทำตามคนไม่รู้ จึงว่า รู้อย่างไม่รู้ รู้อย่างผู้รู้

รู้อย่างไม่รู้ ก็ทำอย่างคนไม่รู้ มันก็เหมือนอย่าง(ที่) เจ้าชายสิทธัตถะกุมารไม่รู้ตนเอง จึงว่า *สัตว์ทั้งหลายคือเราตถาคต* เมื่อไม่รู้ก็ต้องเสาะแสวงหา จนกว่าที่จะพบบุคคลผู้รู้ บัดนี้ เราจะไป หาคนยังงี้ (ให้ได้)คนที่รู้มาสอนเรา อันนี้ก็เอาไปคิด เอาไปพิจารณา เอาไว้ การเข้าหาครูบาอาจารย์ให้แนะนำพร่ำสอน เราจะเลือกเฟ้น ได้ยังงี้ เพราะเรารู้้อยู่แล้วนี่ มันเป็นอย่างนั้น (ถ้า)คนใด พูดเพราะหู เราก็ชอบ คนใดพูดไม่เพราะหู เราก็ไม่ชอบ อันไม่ชอบ มันเป็น(เพราะ)เรื่องอะไร มันไม่ชอบก็ทุกข์แล้ว อันที่เราชอบนั้น เพราะเรื่องอะไร ก็ทุกข์แล้ว มันทุกข์ทั้งขึ้นทั้งลง

ทำความรู้สึกตัวมากๆ ความไม่รู้ก็หายไปๆ

(ให้เรา)ฟังเอา(เนื้อหาใจ)ความ(ที่)เราจะเอาไปใช้กับชีวิตของเราจริงๆ การที่เราเกิดมานี้ มันไม่มีทุกข์...มันไม่มีทุกข์ ครั้นถ้าพูดอย่างสั้นๆ ก็เรียกว่า นิพพาน มันมีแล้วในคนทุกคน คำว่านิพพาน นี้หมายถึงความไม่มีทุกข์ ความเย็น

อย่างที่เราั่งอยู่เดี๋ยวนี้ เป็นยังงี้คุณพรณ (ผู้ฟังตอบ... เป็นปกติค่ะ) เอ้อ...ปกติ คุณตาเป็นยังงี้ (ผู้ฟังตอบ...ปกติ) เอ้อ... เนอะ...อันปกตินี้ ภาษากันเราเดี๋ยวนี้ก็เรียกปกติ ภาษาธรรมะเรียก อุเบกขา อุเบกขา (หรือ) วางเฉย **อันนี้มันมีอยู่ในคน แต่เราไม่ได้ เคยสนใจ ไม่ศึกษาที่ตรงนี้** และบุญมันช่วยไม่ได้ อะไรช่วยไม่ได้ ทั้งนั้น ศีลก็ช่วยไม่ได้

ท่านจึงว่าให้ศึกษาตัวเอง ทำความรู้สึกตัว ตื่นตัว ทำความรู้สึกใจ ตื่นใจ เรียกว่า การเจริญสติ ภาษาธรรมะเรียกว่าทำให้สติ มากๆ เมื่อมีสติมากๆ แล้ว ความที่หลงตัวลืมหืม จะค่อยลดไปๆ ท่านว่าอย่างนั้น บัดนี้ พูดภาษากันเราว่า **ทำความรู้สึกตัวมากๆ ตื่นตัวมากๆ ทำความรู้สึกใจมากๆ ตื่นใจมากๆ ความไม่รู้มันก็หายไป** เป็นอย่างนั้น

ดังนั้น การทำความรู้สึกตัวนี้ จึงมีประโยชน์มีค่ามีคุณมากที่สุด จะเอาเงินเอาทองไปซื้อไม่ได้ คนอื่นทำแทนไม่ได้ สามภรรยาทำแทนกันก็ไม่ได้ ลูกหลานทำแทนเราก็ไม่ได้ ลูกหลานเป็นคนดี พ่อแม่อาจจะเป็นคนชั่วคนเลวทรามก็ได้ ถ้าคนรู้จัก เอาไปใช้ได้จริงๆ บัดนี้ พ่อแม่เป็นคนดี ลูกหลานอาจจะเป็นคนชั่วก็ได้ มันจึงไม่ขึ้นอยู่กับเชื้อชาติตระกูลอะไรทั้งหมด มันขึ้นอยู่กับการกระทำของบุคคลคนนั้นเท่านั้นเอง

ฝึกฝืนนิสัยเดิมๆ

ดังนั้น การพุทธธรรมะให้ทุกคนเอาไปใช้นี้ ทุกคนเอาไปใช้ได้ แต่เมื่อไม่รู้(ก็)ต้องถามบุคคลผู้รู้ แต่คนที่รู้มันมีรู้ ๒ รู้ อย่างที่บอก คนที่รู้เรื่องอะไรต้องสอนเรื่องอันนั้น คนที่รู้เรื่องอะไรต้องสอนเรื่องของตัว ศาสนาจึงแปลว่าคำสั่งสอนของท่านผู้รู้ พุทธศาสนาแปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม แต่(เมื่อ)เรารู้แล้วบัดนี้ เราถามเขา เขาจะเป็นยังไง นี่...ก็ต้องรู้ แล้วรู้ของเขาก็คะด้วยนะ

ดังนั้น เรามาที่นี่ต้องมีการฝึกหัด ฝึกยังไง ฝึกฝืนนิสัยเดิมๆ นิสัยเดิมๆ นั้น มันจะไปตามใจชอบ เมื่อมันทำตามใจชอบ มันก็ทำเข้าข้างตัว เมื่อเข้าข้างตัวแล้ว ก็ไม่รู้ตัวเลย มันเข้าข้างกิเลส

แล้ว เราต้องฝืนกิเลส กิเลสมันอยากทำอย่างนั้น เราต้องฝืนมันดูนิดหน่อย ไม่ต้องทำ...ไม่ต้องทำ(ตาม) เมื่อไม่ต้องทำ เตี้ยลงไป มันก็คิดอยากทำอีกแล้วนี่ (ให้)ฝืนมัน จึงว่า มันอยากพูด ไม่ต้องพูด มันเป็นอย่างนั้น ต้องเตือนมัน

จึงว่า การเห็นตัวเองนี้ มีค่ามีคุณมากที่สุด คนโบราณท่านก็ว่า *ตนเป็นที่พึ่งของตน* ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน พึ่งคนอื่นไม่ได้ ใครช่วยเราไม่ได้ ช่วยได้แต่อย่างอื่น เรื่องความทุกข์ทางจิตใจทางชีวิตนี้ ช่วย(กัน)ไม่ได้ คนอื่นช่วยได้ก็มีแต่เพียงแนะแนวเท่านั้นเอง อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านสอนลูกศิษย์ทั้งหลายว่า *อักขาตาโร ตถาคตา...* เป็นภาษาบาลี พระตถาคตนั้นเป็นแต่เพียงผู้แนะแนววิธีปฏิบัติเท่านั้นเอง แนะนำแนวทางให้ไปทำเอาเท่านั้นเอง แต่การประพฤติปฏิบัตินั้นเป็นหน้าที่ของเธอ ถ้าเธอทำ เธอก็รู้ ถ้าเธอไม่ทำ เธอจะไม่รู้ ท่านว่าอย่างนั้น

คนตายแล้วช่วยไม่ได้

การทำความรู้สึกตัวนี้จะมีผลของมัน หนึ่ง ความทุกข์จะไม่เกิด สอง มันจะหยุดได้ สาม เห็นคนทำผิดแล้วก็คิด(ว่า)น่าสงสาร... (ถ้า)พูดภาษาบ้านเรา ตามธรรมะก็เรียกว่ามีเมตตา...ท่านว่าอย่างนั้น คำว่าเมตตากับน่าสงสารนี้จะเอาไม่ได้ (ช่วยไม่ได้)

เฮ้อ...บัดนี้จะพูดเรื่องที่จะเอาได้ (ช่วยเหลือได้) (เช่น) เห็นคนตกน้ำ คนกำลังจมน้ำอยู่ เราจะทำยังไง คนนั้นจะตายแล้ว เราก็จำเป็นต้อง...ผ้าก็ต้องเปียกนะ เรากระโจนน้ำลงไป กระโจนน้ำลงไปเราก็จำเป็นต้องเปียก ถ้าเราไม่รู้จักวิธีเอา (ช่วย) คนนั้น คนนั้นจะกอดคอเรา เมื่อเรา(ถูก)เกาะ ดิ้นเราก็หวัดน้ำ (ส่วนเท้าของเราก็โผล่พ้นน้ำ) เราหวัดน้ำไม่ได้ คนนั้นก็ดึงเราไป (เพราะ)คนนั้นมันจะจมน้ำ(ตาย)แล้ว แล้วผลที่สุด (ถ้า)ไม่รู้จักวิธี(ช่วย)ก็ตายด้วยกัน แต่(ถ้าเราช่วย)คนนั้น(โดย)มีวิธีอย่างดี คือเราจับคนนั้น อย่าให้คนนั้นมาจับเรา เราต้องจับคนนั้น(ไว้) จับคนนั้นดึงเข้ามา ดึงเข้ามาแล้ว(อีก)มือหนึ่งก็ว่ายน้ำเข้ามา ว่ายน้ำเข้ามา เราก็เปียก...ผ้าเปียก...ก็หนักพอแรงแล้ว (ยังต้อง)ดึงคนนั้นอีกด้วย ดึงเข้ามา พอดีเราได้ที่แล้ว ก็ดึงแรงๆ เข้ามา เท่านั้นเอง

ดังนั้น คน(ที่)จะช่วยคนอื่น จำเป็นต้องถูกเขาตำหนิบ้าง ถูกเขาตำเรบ้าง ถูกเขาชมเรบ้าง แต่เมื่อเราเอามาไม่ไหว(เพราะ)มันตายแล้ว ก็ไม่ต้องดึงคนนั้นขึ้นมาก็ได้ เพราะมันตายแล้วนี้ ดึงคนตายดึงขึ้นมาไม่ได้

อย่าเป็นคนที่ตายแล้ว

การสอนคนก็เช่นเดียวกัน ท่านเปรียบอุปมาอย่างนั้น ดังนั้นขอให้พวกเราที่มานี้ ฟังแล้ว **อย่าเป็นคนที่ตายแล้ว** ให้เป็นคนมีลมหายใจ คนที่ตายแล้วนี้ (หมายถึง) มีชีวิตอยู่ก็เหมือนกับคนตายแล้ว ท่านว่าอย่างนั้น (คือ)คนไม่มีความละเอียดนี้แหละ จึงว่าคนตายแล้ว ไม่รู้จักผิดไม่รู้จักถูก ไม่รู้จักว่าเรากำลังทำอะไร พูดอะไร คิดอะไร...ไม่รู้ คนเช่นนั้นจะเป็นคนได้ไหม เป็นคนได้หน้าตาแข่งขามือเท้าเป็นคน แต่เราไม่รู้ตัวเอง นี่แหละ มันเป็นสัตว์ในขณะที่ไม่รู้ตัวเองนั่นเป็นสัตว์ แต่ไม่ใช่(ตัว)คนเป็นนะ ใจมันเป็นสัตว์ ใจมันไม่มีความละเอียด หิริ - ความละเอียดแก่ใจ ไม่ใช่ละเอียดแก่คนนะ ละเอียดแก่ใจ...นุ่นนะ โอตตปปะ - ความเกรงกลัวต่อ(บาปต่อ)การกระทำ คือ ไม่เกรงกลัวต่อการกระทำ...นั่นนะ ท่านว่าอย่างนั้น

จึงว่า ให้เข้าใจ คำสอนเพียงน้อยๆ แต่มันมาก คำสอนน้อยๆ ว่า “ทุกคนต้องทำดี” การทำดีนั้น...ดีแล้ว แต่ว่าไม่รู้จัก(ว่า)ดีนั้น จะเอาไปใช้อะไร เพื่ออะไร...เราไม่รู้จัก **ดีนั้นเอาไปใช้โดยวิธีไม่ ลืมนั่นเอง ไม่ให้ทุกข์เกิดขึ้น ไม่ให้ผิดปกตินั่นเอง**

ถ้าผิดปกติในขณะไหน เวลาใด แปลว่าเราไม่มีดีในตัวเราแล้ว ดีมีอยู่ แต่เราไม่มีเท่านั้นเอง คำว่า**ดีนั้นมีในคนทุกคน ไม่ยกเว้น** เป็นคนไทยก็มีดีอยู่แล้ว เป็นคนจีนก็มีดีอยู่แล้ว เป็นพระสงฆ์ องค์เจ้าก็มีดีอยู่แล้ว เป็นฆราวาสญาติโยมก็มีดีอยู่แล้ว ถ้าไม่มีดี จะทำได้ไหม ทำไม่ได้ มันต้องมีดีแล้วมันจึงทำได้...คน คนไม่มีดี ทำดีนั้นยาก ท่านว่า

อย่าหลงตัว อย่าลืมนั่น

ดังนั้น อย่าไปหลงตัว คน(มัก)จะหลงตัว...คนเมานะ เมาก็ลืมนั่นแหละ...ลืมนั่นเลย คนเมา... (ไม่ว่าจะ)เมาอะไรทั้งหมด ตามภาษาบ้านหลวงพ่อ (เรียกว่า)หลงตัวลืมนั่น คนเมา...หมดราค หมดราคายังไง คือ...เมา...จับตรงนั้น...เมา...(จับ)ตรงนี้ ก่อนที่จะลงบันไดหรือเข้าไปในห้อง หวีผม เตรียมตัว (ดูว่า)ที่ไหนไม่ดีก็..เลยลืมนั่นไป มีแต่เครื่องประดับประดา...ลืมนั่นไป (เมื่อ)ออกไป

ข้างนอก(บ้าน) งามแต่ใบหน้า แต่ใจมันเลวทราม เหม็นอื้ออยู่ข้างใน จึงว่า ลืมนั่น...หมดลืมนั่น

ความสำคัญไม่มี สำคัญแต่กุเมา กูดี กูเก่ง ความสำคัญไม่มี ความสำคัญนี้สำคัญนะ สำคัญ(ที่)พูดผิด...ไม่มีความละอาย (เมื่อ)ไม่มีความสำคัญ (ก็)เป็นสัตว์เดรัจฉาน ใครจะกลัวมัน (เขา)กลัวไหม - สัตว์เดรัจฉาน เขาไม่กลัวมัน เขาฆ่าได้ เสืออยู่ในป่า (ดู)ร้ายที่สุด กินคนก็ได้ แต่คน(ก็)ฆ่าเสือได้ เสือก็ฆ่าคนได้ เป็น บางอย่าง (แม้)แต่ช้าง(ตัว)ใหญ่ คนฆ่ามันได้ (ถึง)คนไม่ฆ่า คนก็ซื้อของมันได้ นี่แหละจึงว่า อย่าพึ่งให้มันหมดลืมนั่น ถ้ามันหมด ลืมนั่นแล้ว...คนที่เขาฉลาด เขาจะมอง(เห็นอัน)นี้ พูดอย่างนั้น ใครจะกลัว เขาไม่กลัวเลย มีแต่คนที่ไม่มีปัญญาเท่านั้น...กลัว

หมาใน บ้านหลวงพ่อเรียกว่าหมาใน...อันนี้ ยามเมื่อ(วัว, ควาย)มันอ้วนมันพี หมาในไล่ไม่ทัน พอดีมันพอมเข้าไป หมาใน มันจ้องกินทั้งนั้น กินเนื้อมันหมดเลย ผลที่สุด เนื้อก็ไม่มีเลย นี่...มันลืมนั่น

เมากการพนัน...หมดตัว นี่ ไฟไหม้ยังมีที่อยู่ เป็นอย่างนั้น พอดีเล่นการพนันเข้าไป ที่ดินก็ขาย ทรัพย์สินสมบัติอะไรทุกอย่าง ขายทั้งหมดเลย เพราะการพนัน(จึง)หมดตัวเลย หมดจริงๆ นะ ไม่ใช่หมดตัวนี่นะ เพราะเรื่องอะไร เรื่องลืมนั่นเท่านั้น ดังนั้น การลืมนั่น เป็นพิษร้ายอย่างหนักที่สุด การลืมนั่นเป็นพิษร้าย อย่างหนักที่สุด การลืมนั่นตัวตัวเองนี้เป็นโทษอย่างหนัก

พุทธศาสนา ใครก็สามารถเอาไปใช้ได้

ดังนั้น คน - จึงว่า (การ)รู้จักสภาพหรือภาวะของจิตใจของตัวเอง นี่แหละดีมากที่สุด โยมก็เป็นพระได้ พระก็เป็นพระได้ คนถือศาสนาไหนก็เป็นศาสนาพุทธทั้งนั้น มีแต่พุทธศาสนาเท่านั้น สอนเรื่องนี้ แต่เขาว่าเขาเป็นลัทธิคริสต์ เป็นลัทธิอิสลาม เป็นลัทธิใด ก็เพียงสมมติพูด แต่จิตใจของเขาเป็นพุทธแล้ว

จึงว่า พุทธะจึงไม่เลือกไม่เฟ้น ไม่กำหนดกฎเกณฑ์ ใครฟังแล้ว(สามารถ)เอาไปใช้ได้ เพื่อ(ไม่ให้เป็น)ปัญหา ไม่ให้ตัวเองเข้าไปทุกข์กับสังคมมาก ไม่ให้ตัวเองอยู่ด้วยทุกข์มากเท่านั้นเอง พุทธศาสนาจึงว่าสอนเหนือทุกอย่าง

นิพพานมีอยู่แล้วในคนทุกคน ไม่ต้องไปแสวงหา

นิพพานจึงมีแล้วในคนทุกคน แต่คน(ยังไป)แสวงหานิพพานก็เลยขุดน้ำไม่ถูกสาย ไม่ได้กินน้ำ ขุด...ไปขุดจอมภูเขา บ้านหลวงพ่อเรียกว่าภู เขาสูงๆ มันไม่มีน้ำ ขุดลงไปใกล้แม่น้ำ มันจึงมีน้ำ (ขุด)ถูก...ถูกสายน้ำ ได้กินน้ำ

ดังนั้น คน(แสวง)หานิพพาน ตั้งแต่ตัวเล็กมาจน(กระทั่ง)ตาย ไม่เคยพบนิพพาน ไม่ว่าคนอื่นนะ ตัวหลวงพ่อเองก็(แสวง)หานิพพานเช่นเดียวกัน หามาตั้งแต่ตัวเล็กๆ จนกระทั่งอายุ ๔๖ ปี จึงรู้ รู้ว่า...โอ...นิพพานไม่ได้(มีความ)หมายอย่างที่เราพูดนั้น อันนิพพานตายแล้วจึงจะเอานั้น...เราเข้าใจผิด อันนั้นเราเข้าใจผิด อย่างที่พระอรหันต์ก็เช่นเดียวกัน...เราเข้าใจผิด แต่มันก็ไม่ผิด เพราะเราไม่รู้เราจึงคิดอย่างนั้น อย่างตาทิพย์...ก็เข้าใจผิด แต่ไม่ผิด (เพราะ)เราไม่รู้เรา(จึง)ไปคาดคิดเอาอย่างนั้น

อันนั้น ท่านเรียกว่าปุถุชน คำว่าปุถุชนแปลว่าผู้หนา ผู้มีความรู้อย่างไม่รู้ ท่านเรียกว่าปุถุชน (ส่วน)ผู้มีปัญญาชน บัดนี้ เขาเรียกว่าแสวงหาธรรมะ เรียกว่าเป็นอริยบุคคล ท่านสอนอย่างนั้นคือว่า คนนี้แหละจึงว่ามีดีทุกคน แต่อย่างไรมิเอาดีที่(มี)ในตัวเรา

เอามาใช้ จึงไปพึ่งผี พึ่งเทวดา พึ่งฤษัณยามยามดี พึ่งอะไรๆ จิปาถะ ไม่ได้พึ่งการกระทำ(ของ)ตัวเอง คนใดวางสิ่งที่ไม่เป็นสาระแล้ว กลับมาพึ่งตัวเอง ทำดี พูดดี คิดดี **ดี-มี-เกิดขึ้น** ถ้าอยากได้ดี แต่ทำชั่ว ดีหายไปแล้ว

ให้รู้จักวิธีล่อมันมา

ที่อาตมาเคยพูดว่า จิตใจของคนนี้ กลอกกลับได้ไว คุณมีลานไซในตน เราท่านควรบังคับกล ให้จิตหมุนมาแต่ในทางข้างดี ถ้าปล่อยให้จิตหมุนไปในทางข้างกีย์ ข้างกีย์ก็คือกิเลสนั่นเอง ธรรมที่มีก็จักหนีจักหน่ายหายสูญ ความที่รู้สึกตัวหนีไปเลย เพราะกิเลสมันเข้ามาแล้ว (ความรู้สึกตัว)ก็หายสูญไป ธรรมเข้าครอบงำ ธรรมก็ความไม่ดีนั้นเองเข้าครอบงำ ความระยำสัมบูรณ์ ความระยำก็ความไม่ดีนั้นเอง กระโดดโลดเต้น ความระยำสัมบูรณ์ก็ปลิ้นปลอก หลอกเรา มันก็หลอกเรา เมื่อหลอกเราแล้ว เราก็ลืม...ลืมตัวเรา ก็หลอกเราไป

หลอกเราไปเหมือนกับ...บ้านหลวงพ่อบุตร...ทางนี้เรียกสุนัข บ้านหลวงพ่อเรียกว่าหมา หมามันขี้เกียจนะ เจ้าของอยากเอามัน (เข้าป่า)ไปหาเนื้อ ต้องเอาข้าวคอก(ล่อมัน)ไป “เอ้า...กินข้าว” มันไม่ยอมไป แต่ไม่ให้(มัน)กินข้าวก่อน ทีแรกไม่ให้มันกิน มัน

อยากกิน ไม่ให้มันกิน (ค่อยๆ)เอาให้มันกิน เอาไปๆ จนเข้าไป (ใน)ป่า ให้มันกินทีละนิด มันก็ตามไป ผลที่สุดหลายครั้งหลายหน (มัน)ก็ตามไป อันนี้แสดงว่า อย่าไปทวนกระแสของลมมากเกินไป และอย่าไปทวนกระแสของโลกมากเกินไป แต่ให้รู้จักวิธีที่(จะ)ล่อมันมาเท่านั้นเอง

หุทิพย์ - ตาทิพย์

ดังนั้น พระพุทธเจ้าก็สอนตรงๆ แล้ว แต่ถ้าหากคนใดเข้าใจว่า พระพุทธเจ้ามีตาทิพย์ มีหุทิพย์ อันนั้นคนคิดยังไม่ทันเกิดปัญญา ยังไม่มีญาณปัญญา แต่มันมีแนวความคิดอยู่แล้ว

ถ้าหากว่าคนมีปัญญาสักนิดเดียวเท่านั้นเอง กลับเข้ามาดูตัวเรา กับแก (ตุ๊กแก) บ้านหลวงพ่อเรียกว่ากับแก...“กับ...แก” (เสียงตุ๊กแก)...มันร้องอยู่ตามบ้าน ทางนี้เรียกว่าอะไร (ผู้ฟังตอบ - ตุ๊กแก) ตุ๊กแก เรียกว่าตุ๊กแก กับแกก็สอนคนเป็น ถ้าเรารู้จักเอามาใช้ได้ แต่เราไม่แก้มันก็เลยใช้ไม่ได้ “กับ...แก” คนมีธรรมะ(ฟังแล้ว) “โอ๊ะ...ผิดแล้วต้องแก”

อุปกาชีวกแสวงหาพระพุทธเจ้า ทำไมพระพุทธเจ้าไม่มอง(เห็น) ถึงจิตใจอุปกาชีวก ถ้าพระพุทธเจ้ามีตาทิพย์จริงๆ นะ (ถ้ารู้ว่า) พูดอย่างนี้อุปกาชีวกไม่ชอบ แล้ว(ก็)จะพลิกให้มันชอบ (แต่)

พระพุทธเจ้าไม่เป็นอย่างนั้น พระพุทธเจ้าพูดความจริง (ท่าน)เห็นแต่ตัวท่านเองว่าเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ อุปกาชีวกถาม “ท่านอยู่สำนักไหน เป็นลูกศิษย์ของใคร ครูปาอาจารย์ของท่านสอนเรื่องอะไร น่าเลื่อมใส” พระพุทธเจ้ามองไม่เห็นจิตใจของอุปกาชีวก (เพราะฉะนั้นแทนที่จะตอบว่า) “เราเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าองค์นั้น สอนให้เราอย่างนั้น ว่าอย่างนั้น” ทำไมพระพุทธเจ้าไม่พูดอย่างนั้น พระพุทธเจ้าก็เลยบอกว่า “เราไม่ได้อยู่สำนักไหน ไม่เป็นลูกศิษย์ของใคร เราไม่มีใครเป็นครูเป็นอาจารย์ เราตรัสรู้เองโดยชอบ” อุปกาชีวก(จึง)แลบลิ้นให้ (แล้วเดิน)หนีไปเลย

แสดงว่าพระพุทธเจ้า(ย่อม)เป็นคนธรรมดา(เอง) แต่(ท่าน)มองเห็นจิตใจของท่าน(ว่า)ไม่เป็นทุกข์กับอุปกาชีวกเท่านั้นเอง ครั้งหนึ่งขณะที่หลวงพ่อบอกว่า **หุทิพย์ดาทิพย์ของปุณณ กับหุทิพย์ดาทิพย์ของอริยบุคคล มันต่างกัน มันเป็นอย่างนั้น**

อิทธิปาฏิหาริย์

แล้ว(ก็)(เรื่อง)(ของ)คนที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ (เมื่อ)ครั้งพระพุทธเจ้าป่วยหนัก เดินมากับพระอานนท์นี้ ทำไมพระพุทธเจ้าจึงไม่เหาะไปให้มันถึงที่ที่เดียว จะเดินเตาะเตาะ เตาะเตาะ ไปด้วยเท้าทำไม

อันนี้แหละ คนมันเข้าใจไม่ตรง เพราะเราไปฟังเอาแล้วมันก็(เข้าใจผิด) **เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์คือพระพุทธเจ้าไม่ได้ทุกข์...ท่านเหาะไปทางใจ(ของ)ท่าน** เท้า(ของ)ท่านเดินเตาะเตาะ เตาะเตาะมากับพระอานนท์ ให้พระอานนท์ไปตักเอาน้ำช้อนๆ ถ้าพระพุทธเจ้ามีอิทธิปาฏิหาริย์ ทำให้น้ำใสๆ ขึ้นมาก็ได้ ทำไม(จะต้องให้)พระอานนท์ตักน้ำช้อนๆ มาให้กิน...คนเข้าใจผิด จึงว่า มันตีปัญหาความหมายของพระพุทธเจ้าไม่ตรง แต่ว่ามันไม่ใช่ผิดเพราะความเห็นอันนั้น

ต้องปฏิบัติ จีงจะรู้เอง - เห็นเอง - เข้าใจเอง

จีงว่า คนไทยแปลภาษาไทย ให้ไปตรงกับภาษาอังกฤษอินเดีย มัน
เป็นของยาก แล้วแปลภาษาอังกฤษเข้ามาสู่ภาษาไทย มันยากอยู่นะ
มันยาก แต่ว่าท่านให้ลงมือปฏิบัติเอง ให้รู้เอง - เห็นเอง - เข้าใจเอง
ถ้าเราไม่ปฏิบัติแล้ว ไม่รู้แล้ว เราจะตีความหมายมันผิด

บัดนี้ เราจะไปกลัวแต่คนตายไปแล้วนั่น เราไม่กลัวนรก
ที่มีอยู่ใน(ใจ)เรา ไฟนรกที่ไหม้เราทุกวันนี้ ไฟนรกไม่มีแปว (ไม่มี
เปลว) ร้อนมากกว่าไฟที่เราหุงต้มกินนั้น เพราะคนนี้นะถ้าโกรธ
ขึ้นมา ยืนก็ไม่ได้ นั่งก็ไม่ได้ นอนก็ไม่ได้ ร้อนระอุ เดินไปนูน
มันเป็นอย่างนั้น (ขณะที่โกรธ)มันดูคนไม่เป็นคนเข้ามาแล้วนี่ เคย
ได้ยินไหม ดูคนไม่เห็นนะ เป็นอย่างนั้น นั่นแหละไฟนรก เป็นสัตว์
ไปแล้วนี่ เห็นคนเป็นสัตว์ไปแล้วนี่ จะถือ(ว่าเป็น)คนใหม่...คนนั้น
ไม่ใช่คนแล้ว มันก็เป็นสัตว์แล้ว มันก็เห็นสัตว์เป็นเพื่อนมันสิ มัน
จะว่าคนนั้นเป็นสัตว์... “ไอ้หมา นางหมา ท้าวหมา บักผี ท้าวผี
นางผี” มันไม่ใช่คน(ถ้า)พูดอย่างนั้น มันเป็นผีพูดแล้ว

จีงว่า คนนั้นไม่มีพระประคองใจ คนนั้นถึงจะเป็นพระก็ยัง
ไม่มีพระ นี่...ไม่ใช่พูดให้คนอื่นนะ พูดความจริงสู่กันฟัง ทุกคน
ต้องการความจริงทั้งนั้น (ที่)มาที่นี้ แต่(บางคน)พูดความไม่จริง

มันเป็นยังงี้ เพราะคน(นั้น)ไม่มีหิริความละอายนั่นเอง จีงไม่พูด
ความจริงให้คนฟัง (ถ้า)พูดความจริงไม่ได้แล้วไปโกหกกันทำไม
ต้องพูดความจริง ความจริงมียังงี้ ต้องพูดอย่างนั้น ท่านว่าอย่างนั้น

โมหะคือความไม่รู้ลึกล้วนตัวเอง

จีงว่า หิริ - ความละอายแก่ใจ โอตตัปปะ - ความเกรงกลัว
ต่อบาป ความเกรงกลัวต่อการกระทำ ดังนั้น เราทำงานทำอะไร
แม้หุงข้าว - ต้มแกงก็ตาม ให้มีความรู้ลึกล้วน จะไปเก็บผักเก็บหญ้า
ก็มีความรู้ลึกล้วน อย่าไปทำโดยที่ไม่รู้ลึกล้วน เมื่อเราไม่รู้ลึกล้วนขณะ
ทำ ขณะพูด ขณะคิด อันนั้นแหละท่านเรียกว่าโมหะ จิตใจสัตว์
มันเกิดขึ้นแล้ว เราจะทำยังงี้ เราก็ต้องเอาความรู้ลึกล้วนตัวเอง เมื่อ
รู้ลึกล้วนแล้วเป็นยังงี้ ความไม่รู้ลึกล้วนก็หายไป...มันหายไป

ความไม่รู้ลึกล้วนมันจึงไม่มีที่คน มันเข้ามาชั่วคราว(ที่)เรา
เผลอเท่านั้นเอง ทางธรรมะเรียกว่าโมหะ โมหะมันไม่ได้มี แต่เรา
พยายามให้มันรู้ลึกล้วน มีสติ เมื่อมีสติแล้ว โมหะเข้ามาไม่ได้ ใน
ขณะโมหะเข้ามาเมื่อใด อันนั้นแหละ สัตว์เข้ามาพัวพันกันทันที
โมหะ จีงว่าความหลง ท่านว่าอย่างนั้น

ความหลงตัวลืมหืมตา ทำ - พุด - คิด ไม่มีความละอายเลย เราดูได้นะ คน(ที่)ไปโต้ไปเถียงกัน เอาแต่ข้างชนะ แต่คนที่คอยแก้ปัญหา นั้น เขาไม่เอาชนะ แล้วคนที่คอยจะแก้ปัญหา นั้น จะพุดดียังไง คนนั้น(ก็)ไม่เชื่อฟัง (ที่)ท่านว่านั้นเขาจะไม่ฟังเลย ท่าน... คนโบราณจึงเปรียบอุปมาไว้ เหมือนกับไฟ...นี้ สุม(ไฟ)กองใหญ่ๆ แล้วเผาห้องฟ้า แต่ฟ้านั้นไม่มีเชื้อไฟ เผาเท่าไร ฟ้าก็ไม่ร้อน

ดังนั้น คนที่ยิ่งโกรธก็ยิ่งร้อน (แม้)แต่เราจะพยายามให้ ความดีกับคนนั้น เขา(ก็)เอาไม่ได้ เขาเรียกว่า น้ำชาล้นแก้ว ต่อเมื่อ เขาหมดความโกรธแล้ว เราจะไปให้เหตุผล ไปอธิบายให้เขา เขาก็ยังพอรับได้...บางคน บางคนรับไม่ได้ เมื่อมันรับไม่ได้ จะไป อธิบายให้มันเท่าไร เหมือนกับเราทวนกระแสของคน เมื่อเรา ไปทวนกระแสนั้น เราก็จะพังไปด้วย(กับ)เขา เหมือนกับเราที่ไป จับคนที่จมน้ำ ถ้าเราไม่รู้จัก(วิธี)จับ มันจะกอดคอเรา เมื่อมัน กอดคอเรา ก็เหมือนเราไปต่อสู้กับคนนั้นนั่นเอง อย่าไปต่อสู้(กับ) คนร้ายนั้น ต้องพยายามหลีกคนร้ายไปให้ได้ ถ้าคนใดไปต่อสู้(กับ) คนร้าย ก็แสดงว่าคนนั้นยังไม่รู้จักวิธีจับคนจมน้ำ ท่านว่าอย่างนั้น เมื่อคนใดรู้จักวิธีจับคนจมน้ำได้ ไม่ต้องสู้ และไม่ต้องหนี สู้ก็ไม่สู้ หนีก็ไม่หนี

ถ้าไปสู้...บัดนี้ ก็ต้องชกต่อยกัน (ถ้า)หนีก็เลยไม่ได้ชกเขา มันเป็นอย่างนั้น **จึงว่า ไม่ต้องสู้ และไม่ต้องหนี อยู่ที่นี่ หนีที่นี่ ไม่สู้ อยู่ด้วยสติปัญญา สู้ด้วยสติปัญญา หนีด้วยสติปัญญา พระพุทธเจ้า ท่านสอนอย่างนั้น**

ความรู้สึกตัวมีอานิสงส์มากที่สุด ช่วยไปได้เหมือนกับฟ้าคลุมดิน

ดังนั้น เรื่องความรู้สึกตัว ตื่นตัว จึงมีอานิสงส์มาก อานิสงส์มากที่สุด จนสามารถอยู่เหนือโลกได้ จนสามารถอยู่กับคนเลวร้าย ได้อย่างไม่มีภัย ท่านว่าอย่างนั้น

พวกเราเป็นคน ต้องพยายามศึกษาเรื่องนี้ให้มาก เงินทอง ช่วยได้เป็นบางอย่าง เสื้อผ้าช่วยได้เป็นบางอย่าง ยารักษาโรคช่วย ได้เป็นบางอย่าง **แต่เรื่องนี้ (ความรู้สึกตัว)ช่วยไปได้เหมือนกับ ฟ้าคลุมดิน (คลุมดิน) ที่เดียว ช่วยได้ทุกวิธี เพราะว่ามัน(จะ)ไม่ เตือดร้อน** (เมื่อ)เขาไม่มีเงิน เราไม่มีเงิน เราก็ให้ไม่ได้ เมื่อเขา ไม่มีเงิน เรามีเงิน เราก็ต้องหางานให้เขาทำ เนอะ...ช่วยเขาได้ อย่างนั้น **ไม่ใช่เอาเงินให้เฉยๆ** ช่วยเขา... ช่วยเขาให้เขาหางานทำ เมื่อเขามีงานทำแล้ว เขาจะได้รู้สึกบุญคุณของที่มีมานั้น

บริษัทห้างร้านก็เช่นเดียวกัน บางคนไม่เข้าใจบริษัท “อ้าว... บริษัทห้างร้านเอาเปรียบเรานี่” บางคนเข้าใจผิด ยก(คำถามว่า) เอาเปรียบสังคมไหม ไม่ใช่ ถ้าเขาไม่มีบริษัท ไม่มีห้างร้าน ไม่มี โรงงานให้เราทำ เราจะไปทำงานที่ไหน ก็ต้อง(ถือว่า)คนนั้นเขามี สติปัญญา เขาพยายามให้เราทำงานมีการทำ เราก็ต้องทำดี ทำดี

ให้มีบริษัทห้างร้านเจริญขึ้นโตขึ้น คนทั้งโลกก็ไปทำงานในบริษัท
ห้างร้านนั้น

คนนั้นเขามีปัญญาเท่านั้นเอง แต่เขาก็ไปเป็นหนี้คนอื่นมา
อาตมาถามหลายคนที่มีบริษัทห้างร้าน เขาต้องไปยืมเงินแบงก์ -
ธนาคารนะ เพื่อคนที่ไม่มีความสามารถ ไม่มีปัญญาไปยืมเอาเงิน
ธนาคารมาตั้งบริษัทห้างร้าน แล้วจะไปว่าเขาถูกเราทำไม ก็เรา
นี่เองเป็นคนถูกเขา เรายังเองเป็นคนเอาเปรียบเขา呢 ไม่อยากทำให้
เขาเจริญ อันนี้เป็นการเข้าใจไม่ตรง อันนี้พูดความจริงสู่กันฟัง
เราควรพยายามส่งเสริมเขา ปีนี้เขาได้กำไรสิบบาทนะ ปีหน้าเรา
พยายามให้เขาได้กำไรยี่สิบบาท เขาจะขึ้นราคา(ค่าแรง)ให้เราเลย
เป็นอย่างนั้น ในอัตราเงินมันต้อง(เพิ่ม)ขึ้นมา เมื่อเขาขาดทุน เขา
ล้ม(เลิก)บริษัทห้างร้าน เราจะไปทำงานที่ไหน (เรา)ก็ไม่มียานทำ
ก็จนเข้ามานี้

**ความจนจึงเป็นโรค ความโง่เขลาจึงเป็นโรค ความไม่ฉลาด
จึงเป็นโรค ความทุกข์จึงเป็นโรค คำว่าโรค หมายถึงความทุกข์
ทั้งนั้น** โรคทางกายก็เพราะจน โรคทางใจก็เพราะไม่ฉลาด ทุกข์
ทางกายก็เพราะไม่รู้จักรงาน ทุกข์ทางใจก็พูดไม่ดี คิดไม่ดี

ธรรมะนี้ใช้ได้กับทุกคนและใช้ได้กับทุกงาน

ดังนั้น เรามาที่นี้ ต้องช่วยกัน ให้รู้จักประคับประคองตัวเอง
และคนอื่นให้เป็น ถ้าเราไม่รู้จักประคับประคองคนอื่นให้เป็นแล้ว
ก็ไม่ใช่ธรรมะ ท่านว่า ธรรมะจึงเอาไปใช้กับคนจนก็ได้ เอาไปใช้กับ
คนมีก็ได้ เอาไปใช้กับคนเรียนหนังสือมากๆ ก็ได้ เอาไปใช้กับคน
ที่ไม่เรียนหนังสือก็ได้ อย่างอาตมานี้เขียนหนังสือไม่เป็น อ่าน
หนังสือไม่ได้ แต่มาอยู่กับสังคมก็อยู่ได้ ไปพูดธรรมะให้คนฟังก็ได้

ธรรมะที่อาตมาพูดนี้ ไม่ใช่เป็นธรรมะของเด็ก ไม่ใช่เป็น
ธรรมะของคนแก่ ไม่ใช่เป็นธรรมะของคนรวย ไม่ใช่เป็นธรรมะ
ของคนจน เป็นธรรมะของบุคคลที่เอามาใช้นั้นแหละ จึงว่า ธรรมะ
อันนี้จึงไม่ขึ้นอยู่กับลัทธินิกาย ไม่ขึ้นอยู่กับเชื้อชาติตระกูล (แต่)
ขึ้นอยู่กับความที่เอามาใช้ให้มันถูกต้องนั่นเอง

ดังนั้น ธรรมะนี้จึงเอาไปใช้กับการกบงานทุกวิธีได้ กินข้าว
ก็มีธรรมะ อาบน้ำก็มีธรรมะ (อยู่)ที่ไหนก็มีธรรมะ ศึกษาธรรมะ
ได้ทุกสถานที่ จึงว่า ศึกษาให้เป็น แต่(ถ้า)เราศึกษาไม่เป็น(เรา)
ก็เดือดร้อนเท่านั้นเอง จึงว่า ศึกษาแล้ว ต้องเอาไปแก้ที่ตัวเรา

สัญญาของวิปัสสนา*

สมถะ – วิปัสสนา

การปฏิบัติธรรม วิธีที่พวกเรากำลังฝึกหัดหรือทำกันอยู่ในขณะนี้ ขึ้นอยู่กับการกระทำ แต่คำพูดในตำรานั้น เป็นเพียงทางทฤษฎีเท่านั้น แต่การกระทำนั้น เพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริง ตามความเป็นจริง

คนเราทุกคนมันมีการเคลื่อนการไหว การไปการมา เดินหน้า ถอยหลัง ดังนั้น พระพุทธเจ้าท่านสอนให้พวกเราทุกคน มีสติเข้าไปกำหนดรู้ในอิริยาบถทั้ง ๔ ยืน - ก็ให้มีสติรู้ นั่ง - ก็ให้มีสติรู้ นอน - ก็ให้มีสติรู้ เดินไปไหนมาไหน - ให้มีสติรู้ เรียกว่า เป็นผู้ที่มีสติ ไม่เป็นคนหลงตนลืมตัว แต่เท่านั้นก็ยังไม่พอ พระองค์ท่านสอน

*ถอดความจากแถบเสียง ท.๖๐ หน้า B

ให้ทุกคน มีสติเข้าไปกำหนดรู้ในอริยาบถย่อย คู้ เขยียด เคลื่อนไหว โดยวิธีใดก็ตาม เช่น ก้ม เงย เอียงซ้าย เอียงขวา (กะ)พริบตา หายใจ อ้าปาก กลืนน้ำลายลงไปในลำคอเรา ก็ให้มีสติเข้าไปรู้ เรียกว่า เป็นการเจริญสติ เป็นการเจริญปัญญา พุทอย่างที่คุณ ธรรมดาพูด(กัน) เรียกว่า ทำสมาธิ

การทำสมาธิ จึงว่า มีหลายแบบหลายแผน คำว่าสมาธิ บางคน ก็ต้องไปนั่งดูลมหายใจ นั่นก็เป็นสมาธิ บางคนก็ต้องไปนั่งภาวนา พุทโธบ้าง สัมมาอรหังบ้าง อันนั้น ก็เป็นสมาธิเหมือนกัน แต่สมาธิ ในที่นี้ สมาธิ คือ ตั้งใจมั่น ทำการทำงาน พุด คิด หรือเอียงซ้าย เอียงขวา เหลียว แล ก้ม เงย โดยวิธีใด ก็รู้สึกตัว คนถ้าหากว่า ไม่รู้สึกตัวแล้ว ก็แสดงว่า ไม่มีสมาธินั่นเอง นี่ การพุดมันจึงไม่ เหมือนกัน

คำว่าสมาธิ ก็ไม่เหมือนกัน ที่ผมเคยทำมา สมาธิแบบที่นั่ง หลับตามาวาหาพุทโธบ้าง สัมมาอรหังบ้าง นับ ๑ - ๒ - ๓ บ้าง ดู ลมเข้าลมออก เรียกว่า พองหนอ ยุบหนอ นี่ก็(เคย)ทำมา หรือว่า อานาปานสติ หายใจเข้าสั้น หายใจออกยาว ลมหายาบ ลมละเอียด เหล่านี้ก็เคยฝึกหัด และเคยทำมาเช่นเดียวกัน สิ่งเหล่านั้นได้ความ สงบ แต่ไม่ใช่ความสงบอย่างที่ผมพุดในขณะนี้ ความสงบแบบนั้น (คือ) สงบแบบไม่สงบ หรือสงบแบบไม่อยากสงบ ว่าอย่างนั้นก็ได้ สงบเพราะว่าอยู่คนเดียว นั่งอยู่คนเดียว ไม่มีใครมาพุดมาจา และ ไม่ได้มองเห็นอะไรก็สงบได้ เพราะเราหลบตัวหนีอย่างนั้น ถ้าสงบ

แบบนั้น จะการทำงานอะไรไม่ได้ สงบแบบนั้น เรียกว่า สงบ (แบบ)สมถกรรมฐาน ท่านว่า **สมถกรรมฐานเป็นอุบายให้สงบจิต เหมือนกับเอาหินหรือเอาศิลาไปทับหญ้า** ในขณะที่หินหรือศิลาอยู่บนดินทับหญ้าอยู่ หญ้าก็ต้องตายจริงๆ แต่ว่าดินมันชุ่มมันเย็น เมื่อเอาหินหรือเอาศิลาออกจากบนดินแล้ว หญ้ามัน(ก็)งอกขึ้น มันปง (ผลิ) ขึ้น งามกว่าเดิมก็มี เพราะดินมันชุ่มมันเย็น อันนั้น เรียกว่า สงบแบบไม่สงบ ให้เข้าใจอย่างนั้น

บัดนี้ **วิปัสสนากรรมฐาน ก็เรียกว่าสงบเหมือนกัน** แต่ว่า วิปัสสนากรรมฐานนั้น ไม่ได้สงบแบบนั้น (แต่)สงบแบบการเห็นแจ้ง **รู้จริง ตามความเป็นจริง** เห็นอย่างไร เช่น คนเดินไปเดินมา ก็เห็น จะเป็นรูปหญิง ก็เห็นว่า(เป็น)รูปหญิง จะเป็นรูปชาย ก็เห็นว่าเป็น รูปชาย จะเป็นรูปคนเฒ่าคนแก่ ก็เห็นเป็นรูปคนเฒ่าคนแก่ จะเป็น รูปคนหนุ่มคนสาว ก็เห็นเป็นรูปคนหนุ่มคนสาว หรือจะมีอะไร ผ่านไปก็ต้องเห็น อันนี้เรียกว่าเห็นแจ้ง

แต่ว่าสงบแบบนี้ - ที่แรก มันต้องรู้จักตัวเอง จึงว่า **ให้มีวิธีทำ เช่น สร้างจิ้งหะ เก็บมือเข้าเอามือออก เดินไปเดินมา ไม่ให้อยู่นิ่งๆ ต้องเคลื่อนไหวตัวอยู่ตลอดเวลา** จึงจะมีปัญญาสามารถรู้จริง ตามความเป็นจริง

สัญญาของวิปัสสนา

อันความรู้สึกตัวนั้น เราเรียกว่า “สัญญา” - ความหมายรู้
จำได้ เราว่าอย่างนั้น

คำว่าสัญญา (อย่างที่เราไปเรียนหนังสือ(แล้วจำได้) หรือว่ามีสิ่งของ(หรือ)อะไรวางไว้ที่ไหน (มี)สัญญาจำได้ **อันนั้นมันเป็น (สัญญา)อีกเรื่องหนึ่ง ไม่ใช่เป็นสัญญาวิปัสสนา** แต่ว่าคนส่วนมาก (กลับ)เห็น(ว่า)สิ่งนั้นแหละเป็นสัญญาของวิปัสสนา

คำว่า “สัญญา” คำเดียวนี้ (ความหมาย)มันมาก คำว่าสัญญา (วิปัสสนา) หมายถึงการเคลื่อนไหว...รู้สึกตัว นี่...หลวงพ่อบอกอย่างนี้... แล้วก็จำได้ เอียงซ้ายเอียงขวา...รู้สึกตัว เรียกว่า สัญญา(ของวิปัสสนา) อันนี้ (กะ)พริบตา ลืม(ตา)ขึ้น หลับ(ตา)ลง...ให้รู้สึก อันนี้เรียกว่า สัญญาอันนี้ ตามันเหลือบซ้ายแลขวา...ให้รู้จัก อันนี้เรียกว่าสัญญาอันนี้ บัดนี้ จิตใจมันนึกมันคิด...ให้รู้จัก (ก็เป็น)สัญญาอันนี้ เรียกว่า รู้เท่า รู้ทัน รู้จักกัน รู้จักแก่ รู้จักเอาชนะความคิดตัวเองได้ อันนี้เป็นเบื้องต้นแรก

เมื่อรู้อย่างนี้ รู้มากเข้าๆ เหมือนกับเราเอาน้ำเทใส่ขวดแก้ว บ้านหลวงพ่อบอกว่า (เอา)น้ำใส่ขวดแก้ว เอาน้ำเทใส่แล้ว มันเต็มแล้ว น้ำมันล้นแก้ว มันไหลออกไป เมื่อน้ำไหลออกไป มันถูกดิน

ดินมันก็ชุ่มก็เย็น เมื่อดินชุ่มดินเย็นแล้ว รากไม้อยู่ใกล้ๆ นะ มันก็เข้ามาดูดซึมเอาไป เรียกว่า เป็นการบำบัดหรือว่าบำรุง ให้ฝุ่นให้ปุ๋ย ให้น้ำ ต้นไม้ก็งาม

ดังนั้น **อันนี้ก็เช่นเดียวกัน เมื่อมันรู้สึกตัว ทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมแล้ว เรียกว่า(มี)สัญญาอย่างสมบูรณ์** เมื่อสัญญาจำได้ (ก็)เกิดญาณปัญญา ญาณ - จึงว่า เข้าไปรู้ สัมผัสแบบแน่น อยู่กับสิ่งเหล่านั้น เรียกว่าญาณของปัญญา ปัญญา ก็(คือ)รอบรู้ รู้อะไร - รู้ตัวเรา สัมมาทิฏฐิกับมิจฉาทิฏฐิ มันอยู่ที่ตรงนี้

สัมมาทิฏฐิ - มิจฉาทิฏฐิ

คำว่า สัมมาทิฏฐิ ก็หมายถึง เห็นถูกต้อง หรือเห็นชอบ ถ้าเป็น มิจฉาทิฏฐิ ท่านว่า ไม่เห็นถูกต้อง ไม่เห็นชอบ แต่ว่าเราไม่เคยรู้ว่า สัมมาทิฏฐิ ความเห็นชอบ ความเห็นถูกต้อง แล้วจะให้ใครมาตัดสินให้เรา ก็ต้อง(ตัว)เราตัดสินเอาเอง ว่าตัวของเรามันมีอย่างนี้ เรียกว่า เห็นถูกต้อง เห็นตาเรา ลืม(ขึ้น) หลับลง หูเรา มีคนพูดได้ยิน นี่แหละ...เห็นชอบ เห็นถูกต้อง เห็นจริงๆ เพราะทุกคนมีอันนั้นจริงๆ จึงว่า เห็นตา เห็นหู เห็นจมูก เห็นปาก เห็นกาย เห็นใจ นี่...เห็นถูกต้อง เป็นสัมมาทิฏฐิ หลวงพ่อเข้าใจอย่างนั้น แต่ว่า(ถ้า)เห็นสิ่งอื่น หลวงพ่อไม่เข้าใจ นี่เมื่อเห็นถูกต้องจริงๆ

อย่างเห็นสัตว์ อย่างสุนัข บ้านหลวงพ่อ เรียกว่าหมา สีดำสีแดง หรือสีขาว สีอะไรก็รู้ทันที เรียกว่า เห็นถูกต้องจริงๆ เห็นอันนี้

อย่างที่หลวงพ่อกเคยทำ(หรือเรียน)กับครูอาจารย์มา นั่งภาวนา พุทโธบ้าง ลัมมาอรหังบ้าง นับ ๑ - ๒ - ๓ บ้าง หรือว่าพอง - ยุบ ดูลมหายใจ (หรือ) อานาปานสตินั่น ท่านว่า เห็นสี แสง ผี เทวดา นรก สวรรค์ หรือเห็นลูกแก้ว เห็นพระพุทธรูป เห็นพระพุทธรเจ้า อันนั้นหลวงพ่อไม่เห็น แต่(ถึงจะ)เห็นก็ไม่เป็นของจริง มันเป็นมายา ครูบาอาจารย์(บาง)ท่านว่า ใกล้เคียงเห็นธรรมะแล้ว ท่านว่า เห็นนิมิตแล้วนี่ ท่านสอนอย่างนั้น ตัวเองก็ขยันเข้า อยากเห็นธรรมะ อยากเห็นของจริง อันนั้นแสดงว่า คนที่สอนก็รู้อย่างนั้นมา และคนปฏิบัติก็รู้อย่างนั้นมา ก็สอนผิดๆ กันมาเรื่องนี้ ตัวของอาตมาพูดเรื่อง(ของ)ตัวอาตมาเอง นั้นไม่ใช่เห็นธรรมะ อันนั้นแหละ (คือ) เราไม่เห็นธรรม

การเห็นธรรม

เราเคยได้ยินได้ฟัง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา ผู้ใดไม่เห็นธรรม ผู้นั้นไม่เห็นเรา แม้จะจับชายฉัตรหรือจับนิ้วมือเราอยู่ ก็ไม่เห็นเรา เพราะไม่เห็นธรรม นี่...(แต่บาง)คนไปตีความหมายว่า เห็นธรรมต้องไปเห็นพระพุทธรเจ้า เห็นสี เห็นแสง เห็นผี เห็นเทวดา เห็นนรก เห็นสวรรค์...เข้าใจอย่างนั้น แต่(เป็นเพราะ)คนฟังไม่เป็น ฟังไม่ถูก เข้าใจ(เอา)เองนะนี่ คนอื่นอาจจะว่าถูกต้องก็ได้ (แต่)หลวงพ่อบอกว่าไม่ถูก เพราะว่า (การ)เห็นธรรม ก็(ต้อง)เห็นตัวเองกำลังทำ กำลังพูด กำลังคิด นี่แหละเรียกว่า เห็นธรรม... เห็นธรรมจริงๆ อย่างที่หลวงพ่อพูดอยู่ที่นี่ (หลวงพ่อ)ก็เห็นหลวงพ่อ (กำลัง)พูด อย่างที่นั่นอยู่ที่นี่ เอามือมานี่ (หลวงพ่อ)ก็เห็นหลวงพ่อ (กำลัง)ทำ เห็นหลวงพ่อ(กำลัง)พูดจริงๆ อันนี้เรียกว่าเห็นธรรม

แต่ว่า(ที่)เห็นสี แสง ผี เทวดานั้น หลวงพ่อเห็นแล้ว มันไม่คงที่ เรียกว่า **เห็นจริง แต่ไม่ใช่ของจริง** อันนั้นคนที่เห็นก็เห็นจริง แต่(สิ่งที่เห็น)ไม่ใช่ของจริง ทำไมจึง(ว่า)ไม่เป็นของจริง มันเป็นมายาของจิตใจ (จิตใจ)มันหลอกลวง เขาว่า หลอกลวง จึงว่า โทกหลอกลวง สมถกรรมฐาน เป็นไปรูปนั้น

(ส่วน)วิปัสสนาต้องเห็นแจ้ง รู้จริง ลืมตา - เห็น ฟังก็นุฟังจริงๆ

อันนั้น (สมถกรรมฐาน) ต้องว่าหลับตาเห็น...นี่เป็นอย่างนั้น อุดหูไว้...ไม่อยากได้ยินเสียงคน จึง(เรียก)ว่าสงบแบบไม่สงบ สงบแบบไม่อยากสงบ มันเป็นอย่างนั้น

การทำ(สมณะ)กรรมฐานกับวิปัสสนา (จึง)ไม่เหมือนกัน เราต้องสำนึกดูให้ดี

อันนี้หลวงพ่อกเองเคย ในสมัยบวชเป็นเจ้าหัวหม่ม (พระหม่ม) ๖ เดือน พอตีบวชเข้าไปแล้ว เรียบร้อยแล้ว ท่านก็เลยสอน - อุปัชฌาย์สอน - พระครูวิชิตธรรมอาจารย์ (ท่าน)เป็นเจ้าคณะอำเภอ เชียงคาน สอนว่าให้รู้จัก ท่านก็สอนเรื่องอาบัติปาราชิกนี้แหละ แต่ไม่ต้องพูด(ถึง)เรื่องนี้ เพราะทุกคนฟังและจำได้

เรื่องรู้ตัวเอง

แต่ “สัญญา” เรื่องรู้ตัวเองนี้ หลวงพ่อรู้ดี คนอื่นจะรู้ดีกว่า หลวงพ่อก็ไม่ได้ (ใน)ตัวหลวงพ่อ เมื่อหลวงพ่อมืออะไร เป็นบาด เป็นแผลอยู่ที่ไหน หลวงพ่อรู้ได้เห็นได้ พวกคุณก็เช่นเดียวกัน ถ้า (คุณ)มีบาดมีแผลอยู่ที่ไหน พวกคุณจะรู้เอง ตำแหน่งอยู่ที่ไหน (ก็)รู้เลย ตำแหน่งแผลอยู่ที่ไหน (คุณ)ต้องรู้เอง คนอื่นไม่รู้ ก็...เรา(เอง)ต้องรู้ มันเป็นอย่างนั้น

ดังนั้น เรื่องการกระทำวิปัสสนา จึงว่า รู้เอง - เห็นเอง - เข้าใจเอง ก่อนที่จะรู้เองนั้น ต้องทำความเคลื่อนไหวอย่างที่ไม่ติดแล้วข้างต้น ไม่ต้องนั่งนิ่งๆ นั่งพับเพียบก็ได้ นั่งเหยียดขาก็ได้ นั่งเก้าอี้ก็ได้ แม้ที่สุด นอนก็ทำได้ ให้เคลื่อนไหว พลิกคางติงตัว (พลิกตัว ไหวตัว) อยู่เรื่อยๆ อย่างนั้นแหละ เรียกว่า ทำความเคลื่อนไหว

คำเดียวกัน

(การทำความเคลื่อนไหว) อันนี้ ทำมากเข้าๆ เกิดญาณเข้าไป
รู้ ญาณไม่ใช่ว่ามุดหัวเข้าไปอย่างนั้น แล้วก็ไม่ใช่หายไป... ญาณ
แปลว่าเข้าไปรู้ เข้าไปรู้ที่ไหน เข้ามารู้ตัวเอง เข้ามารู้กำลังทำ กำลัง
พูด กำลังคิดอะไรอยู่ นี่เรียกว่า เป็นผู้มีสติ ถ้าหากไม่รู้ในการทำ
การพูด การคิด แปลว่าคนไม่มีสติ คนมีสติ เรียกว่า คนมีสมาธิ
คนไม่มีสมาธิ ก็ไม่มีสตินั่นเอง สติ กับ สมาธิ เป็นคำเดียวกันนะ
ให้เข้าใจว่าเป็น(คำเดียวกัน) มีสติก็รู้ ไม่มีสติก็ไม่รู้ สมาธิก็แปลว่า
ตั้งใจนั่นเอง ถ้าไม่ตั้งใจแล้วมันไม่รู้ จิตใจเรามันคิดไปเรื่อยอัน
พันอย่าง (ถ้า)เราไม่รู้ แสดงว่าเราไม่มีสมาธิ

บัดนี้ เราเห็นสี แสง ผี เทวดา นั่นก็แสดงว่าเราไม่มีสมาธิ
เราไปอยู่นอกตัวเราแล้ว เราจึงเห็นอย่างนั้น ลืมตาขึ้น - ไม่เห็น
นะ...(เพราะ)มันเป็นของไม่จริง เห็นจริงแต่(สิ่งที่เห็น)เป็น
ของไม่จริง ถ้าพูดง่ายๆ เรียกว่า คนบ้า อันนั้นว่าอย่างนั้นก็ได้
คนบ้าแล้วจึงเห็น...ของไม่จริง ว่าอย่างนั้น เอาของไม่จริงมาสอน
ก็เรียกว่าคนบ้า จึงว่า บ้านี้มัน(มี)หลายบ้า บ้าคนไม่รู้จริงก็มี
บ้าคนรู้จริงก็มี เหมือนกันกับที่ไว้ในประเทศอินเดีย มีหลายลัทธิ

มีหลายอาจารย์ พวกนั้นก็หาว่าพระพุทธเจ้าเป็นบ้า ...สอนไป
บ้าบอ เข้าใจว่าอย่างนั้น พระพุทธเจ้าก็จะเห็นว่าพวกนั้นเป็นบ้า
สอนไปโดยไม่จริง เข้าใจว่าอย่างนั้น

การเบียดเบียนไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า

ดังนั้น (ก่อนตรัสรู้เป็น)พระพุทธเจ้า มีการให้ทาน มีการ
รักษาศีล มีการไปทำกรรมฐานกับอาจารย์ต่างๆ ที่มีความรู้มาก
จนได้สมบัติแปด จากนั้นมาพระองค์จึงมานั่งอดข้าวอดน้ำ ทุกวันนี้
พวกเรา(บางคน)ก็อดข้าว มันเป็นอย่างนั้น แต่(เพราะ)ว่าเราไม่รู้

ฟังให้ดีๆ ฟังให้ดีบัดนี้ พระองค์ตรัสเอาไว้ว่า ธรรมเหล่าใด เป็นไป
เพื่อความเบียดเบียนตนเองและเบียดเบียนคนอื่น นั่นไม่เป็นธรรม
ไม่เป็นวินัย ไม่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ควรศึกษาและไม่ควร
ปฏิบัติ ท่านสอนอย่างนั้น เราก็กังไปทำ นั่งภาวนาหลับตา เจ็บแสบ
เจ็บขา เจ็บหลัง เจ็บเอว มึน(ชา)หมดขานี้ มึนหมด หลวงพ่อ
ทำ ทางนี้ (ภาคกลาง) อาจจะว่า เจ็บแข้ง เจ็บขา เจ็บหลัง เจ็บเอว
อาจจะว่าอย่างนั้น ทนเอา เวทนาหนอ เวทนาๆ ดูเวทนา...ท่านว่า
นี่ก็แสดงว่าเราเบียดเบียนตนเอง...ไม่ต้อง

บัดนี้ (เมื่อครั้งที่)พระองค์(ยัง)ไม่ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ก็มาอดข้าว อดน้ำ กลั้นลมหายใจ ไม่กินข้าว ไม่กินน้ำ ไม่พูดไม่คุย ถือว่ากิเลสมันเป็นนำกินข้าว (คิดเอาว่าที่เรามีกิเลสเป็นเพราะเรากินข้าว) ว่าอย่างนั้น ให้หลวงพ่อบอกว่าภาษาบ้านหลวงพ่อนะ (หลวงพ่ออนุญาตพูดเป็นภาษาเมืองเลย) มันมีกิเลสเป็นนำกินข้าวนี้แหละ มันมีกิเลสเป็นนำกินน้ำนี้แหละ มันมีกิเลสเป็นนำพูดนำคุยนี้แหละ พระองค์ (จึง)อดทั้งหมดเลย ไม่กินข้าวเลย กินข้าววันละเท่าเม็ดงา ท่านว่า - ตามปกติ คนไม่กินข้าวนี้ มันต้องจ๋อยต้องผอม มีแต่กระดูก กับหนังเอ็นรัดรึงกันเอาไว้ ท่านว่าอย่างนั้น - ทำจนลูกไปไหนมาไหน ไม่ได้ ทำขนาดนั้นแหละ ก็ยังไม่ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้า แล้วเรา ทุกวันนี้ก็ยังอดข้าว อดอาหารการกิน ทุกอย่างอดกันไป แสดงว่า เราไม่รู้ ไปฉวยจับเอาคำพูดของลัทธิอื่นอาจารย์องค์อื่น (ที่)สอน ในประเทศอินเดียมาทำ นี่ถือว่าเป็นคำสอนของพระพุทธรเจ้า เพราะเรื่องอะไร เพราะเรื่องเราไม่ศึกษาไม่สนใจตัวเอง ไม่ฟังคำพูดคำสอนของพระพุทธรเจ้า ใครพูดที่ไหนในประเทศอินเดีย ถือว่าเป็นคำสอนของพระพุทธรเจ้าทั้งหมด เราต้องเข้าใจ พวกเรามาที่นี่ ถ้าไม่เข้าใจแล้ว เราจะหลงผิด

ดังนั้น ธรรมเหล่าใด เป็นไปเพื่อความไม่เบียดเบียนตนเอง และไม่เบียดเบียนคนอื่น นั้นแหละเป็นธรรม นั้นแหละเป็นวินัย นั้นแหละเป็นคำสอนของพระพุทธรเจ้า ควรศึกษา ควรปฏิบัติ ท่านว่าอย่างนั้น

การทำทางจิตทางใจ

พระองค์ได้ตรัสรู้เพราะการทำทางจิตทางใจ ว่าอย่างนั้น เรา เคยทำยังไ้...ทำจิตทำใจ เราไม่เคยรู้เลย หลวงพ่อทำมาจนกระทั่ง อายุ ๔๖ ปี ไม่เคยรู้จักจิตใจมันนึก มันคิดอันใด ไม่เคยรู้เลย เป็น อย่างนั้น การทำทางใจนี้ เราต้องเคลื่อนไหว ไม่ต้องหลับตา ไปไหนมาไหน ใจมันก็อยู่ที่เรานี่ เรากำลังทำการทํางานอะไร (เมื่อ) มันคิดขึ้นมา เราเห็น เรารู้ นี่ จิตมันคิดปั๊บ ใจมันคิดนะ รู้สีกตัวทันที เพราะเรามีสมาธิ

สมาธิ จึง(แปล)ว่า ตั้งใจมัน...ไม่ใช่สมาธิหนึ่ง(หลับตา)อย่างนี้ อันนั้นสมาธิแบบอยากไม่รู้ สมาธิแบบนี้...แบบอยากไม่รู้ อยากไม่รู้ อะไร (มี)คนกรายไป (ผ่านไป) ก็ไม่เห็น จึงว่าไม่รู้...ไม่รู้อะไรเลย หลวงพ่อ(เคย)ทำอย่างนั้น จึงว่าสมาธิแบบนี้ (เรียกว่า) รู้อย่าง ไม่อยากรู้ มันคิดไปอย่างนั้น มันไม่เป็นคำสอนของพระพุทธรเจ้า แต่หลวงพ่อพูดภาษาบ้านหลวงพ่อนะนี้ แต่คนอื่นจะเห็นไปยังไ้ ก็แล้วไป แต่หลวงพ่อพูดของจริง เพราะ(คนที่)มาที่นี่ต้องการ ของจริง ต้องพูดความจริงให้ฟัง เป็นอย่างนั้น วันเวลาไม่คอยใคร ชีวิตจิตใจเรานั้น คนอื่นจะรู้ดีกว่าเราไม่ได้ เราต้องรู้(จิตใจ)เราเอง เพราะวันเวลาของเราเราต้องรู้ดี (ว่ามีอะไรเกิดขึ้นใน)เวลานี้เวลา เท่านั้น คนอื่นมองเห็น (แต่)จะว่าเวลาเท่านั้น(เท่านั้น)ก็ไม่ได้

ความเข้าใจที่ถูกต้อง

ดังนั้น คนไทยต้องรู้ไปอย่างนี้ คนภาษาอินเดียจะพูดอย่างไรไม่รู้ ดังนั้นคนไทยไปแปลภาษาอินเดียเข้ามาสู่ภาษาไทยนี้ ต้องเก่งภาษา ถ้าแปลผิดนิดเดียวก็ไม่ได้ อย่างที่บ้านหลวงพ่อว่า (ที่เรา) กำลังนั่งอยู่อย่างนี้ ถ้าเป็นโยมก็เรียกว่ากินข้าว ทางนี้จะว่ายังไงไม่รู้...(ที่)นี้เรียกว่ากินข้าว ครั้นถ้าเป็นโยมบางคนผู้มีเกียรติก็ (เรียกว่า) รับประทานอาหาร นี่ ว่าอย่างนั้น พระเรียกว่าฉัน...นี่ แต่ความ(หมาย)เดียว(กัน)ว่า กินข้าวนี้เอง ในประเทศอินเดียจะว่ายังไงไม่รู้ และคนจีนจะว่ายังไงไม่รู้ นี่...การพูดนี้มันเพี้ยนไปเลย

จึงว่า คนไปหาเอาพุทธศาสนาจากประเทศอินเดีย เอาใบโพธิ์(จากต้นโพธิ์)ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ จับมาให้คนไทยว่า “นี่ใบโพธิ์ พระพุทธเจ้าตรัสรู้แน่” เอามาราบมาไหว้กัน บางคนเอาไปขาย เอาเงินก็ได้นะ หลวงพ่อเห็นพระไปอินเดีย เอาใบโพธิ์มาขาย ก็ดี เอามาขายให้ได้เห็นใบโพธิ์อันนั้น อ้าว...ใบโพธิ์บ้านเราก็มียังไงยังงั้น (บางคนก็ว่า)ถ้าไปฟัง(ธรรม) ก็ต้องไปฟัง(คน)อินเดียพูด...นั่น พระพุทธเจ้าตรัสรู้เพราะการทำอย่างนั้นอย่างนี้...อันนี้ (ถ้าเรา)เอาอันนี้มาเผยแพร่แล้วจะดีมาก...หลวงพ่อเข้าใจอย่างนั้น แต่เราไม่เข้าใจ ไปเอาใบโพธิ์มาแล้วก็มาสอน ให้คนนั่งหลับตาอย่างนั้น อันนั้นแหละแสดงว่า ไปเอามาแล้วมันไม่ตรง ตรงแต่ใบโพธิ์นั้น อาจจะมีต้นนั้นหรือต้นใดก็ไม่รู้แหละ - ใบโพธิ์...หลวงพ่อไม่เห็น พระพุทธเจ้าจะตรัสรู้(ได้)ต้นนั้น ก็ไม่รู้จัก หรือไปตรัสรู้ที่อื่น ก็ไม่รู้แล้วไปฉวยจับเอามานั่งหลับตา...นี่ นี่แหละหลวงพ่อว่า รับรองว่า บ่แม่นแท้ๆ (ไม่ใช่จริงๆ)

ทำไมจึงว่าบ่แม่น (ไม่ถูก) โยว...พระพุทธเจ้าว่าแล้ว พ่อแม่ ปู่ย่าตายายก็ทำให้ฟังแล้ว ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อความเบียดเบียนตนเองและเบียดเบียนคนอื่น ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย ไม่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ควรศึกษา ไม่ควรปฏิบัติ นี่ท่านว่า แล้ว (เรา)นั่งเจ็บแข้งเจ็บขา เจ็บหลังเจ็บเอวอยู่ นี่ มันก็เบียดเบียนตนเอง - อันนี้ แล้วไม่กินข้าวไม่กินน้ำ มันก็เบียดเบียนตนเอง นั่นแล้ว จะว่ายังไง หรือพวกคุณจะว่ายังไง เราไม่รู้จัก(ว่านั่น)

เบียดเบียนตัวเราไหมครับ (จะ)ไม่กินข้าวหรือยังไง แล้วก็นั่งเจ็บ
แข็งเจ็บขาไม่พลิกไม่พื่น นี่ เบียดเบียนตัวเราไหมครับ เนอะ...(เอา)
ไปสอนผู้อื่น ก็เบียดเบียนผู้อื่นนั่นแหละอันนี้ (ส่วนคนอื่น)จะว่า
อย่างไรหรือไปคิดอย่างใดนั่น(ก็แล้วแต่) (ส่วน)อันนี้หลวงพ่อบอกว่า
ผู้เดียวหลวงพ่อนะ (หลวงพ่อบุญคุณนะ) อันนี้ เพราะว่าอุปัชฌาย์ว่า
ให้หลวงพ่อฟังว่า ในประเทศอินเดีย มี ๑๐๘ ลัทธิ ๑๐๘ นิกาย
แล้วผู้ใดจะเป็นมิจฉาทิฎฐิ ผู้ใดจะเป็นสัมมาทิฎฐิ ใครจะมาตัดสิน
ให้เรา คนอื่นจะรู้ดีกว่าเราได้ไหม...รู้ไม่ได้ ใจเราคิดอยากไปฆ่า
คนนั้น ใจเราคิดอยากไปกราบไปไหว้คนนั้น คนอื่นจะเห็นไหม...
ไม่เห็น

รู้แล้วไหว้ตัวเองได้

จึงว่า เมื่อทำไปทำมา หลวงพ่อรู้ตัวหลวงพ่อกเอง (เมื่อ)
หลวงพ่อบอกแล้ว หลวงพ่อก็เข้าใจ ยกมือไหว้ตัวเอง เห็นจิตเห็นใจ
ตัวเอง (ที่)มันนึกมันคิด มันมองเห็นเลย แต่ไม่ใช่ตานี้เห็น **ใจมัน**
เห็น เรียกว่ามีสติ มีสมาธิ มีปัญญา รอบรู้ รอบรู้ คือว่า มีอะไร
เข้ามาอยู่ที่นี้ มีอะไรบินเข้ามา(ใน)นี้ เราต้องเห็น ใจเราก็เหมือนกัน
มีอะไร(เกิดขึ้น)ต้องเห็น พ่อแม่ปู่ย่าตายายบอกไว้ว่า *กว้างศอก*
ยาววาหนาคืบ มีพร้อมแล้วทั้งสัญญาและใจ มีพร้อมแล้วทุกสิ่ง

ทุกอย่าง ให้เราศึกษาที่ตรงนี้ ก็เลยเห็นจิตใจ โกรธ เกลียด
เคียดแค้น แค้นใจ อิจฉาริษยา เบียดเบียนคนนั้นคนนี้ เห็นจริงๆ
แต่(นั้น)ไม่ใช่ใจเรานะ มันแวบเข้ามาเท่านั้นเอง ก็เลยรู้ อ้อ...ยกมือ
ไหว้ตัวเอง อย่างนี้ก็ได้

การปฏิบัติแบบนี้ไม่ได้กำหนด จะ(นับ)ถือศาสนาใดก็ได้
จะเป็นชาวพุทธก็ได้ เป็นชาวคริสต์ก็ได้ เป็นชาวอิสลามก็ได้ หรือ
เป็นศาสนาพราหมณ์ก็ได้ ศาสนาฮินดูก็ได้ ได้ยินเขาว่า ศาสนาเต๋า
ศาสนาเซน อะไรก็ตามเถอะ ได้ทั้งนั้น เพราะ(เป็นการ)ศึกษา
ตัวเองนี่ ศาสนานั้นศาสนานี้ มันเป็นสมมติเท่านั้นเอง ศาสนาพุทธ
ก็สมมติ ศาสนาพราหมณ์ก็สมมติ ศาสนาฮินดูก็สมมติ (ศาสนา)ก็
คนนั่นเอง ตัวคนทุกคนนั้นเป็นตัวศาสนา

ตัวพุทธศาสนา คือ ตัวรู้ที่แท้ รู้อันนี้ แต่ไม่ใช่รู้เฉพาะ
เท่านั้นนะ รู้มากกว่านี้

มรรค...ต้องเจริญ*

ธรรมะกับชีวิตเป็นสิ่งเดียวกัน

นิมนต์เพื่อนภิกษุสามเณรทุกๆ ท่าน และกัจริญพราตโยม
ทุกๆ คน ตั้งใจฟัง วันนี้เรามาพบกัน พูดเรื่องปฏิบัติธรรมะหรือว่า
ปฏิบัติชีวิตของตนเองทุกๆ คน เพราะธรรมะกับชีวิตนี้ มันเป็น
สิ่งๆ เดียวกัน หรือว่าคล้ายคือกันก็ได้

คนเราเกิดมา มันต้องมีกายกับใจ - ภาษาพื้นบ้าน ภาษา
ธรรมะเรียกว่า รูปกับนาม ก่อนที่จะรู้กายกับใจ (หรือ) รูปกับ
นามนี้ ต้องมีวิธีการต่างๆ ดังนั้น ความรู้จึงมีอยู่หลายระดับ...**รู้จัก**
รู้จำ รู้แจ้ง รู้จริง

*ถอดความจากแถบเสียง ท.๑๑๘ หน้า B

รู้จัก คือ รู้จักจากพ่อแม่ หรือครูบาอาจารย์พูดให้ฟัง (นั่น)แหละรู้จัก

รู้จำ ก็จำมา แต่ยังไม่รู้แจ้ง ยังไม่รู้จริง

ก่อนที่จะรู้แจ้ง รู้จริงนั้น ต้องปฏิบัติตัวเอง การปฏิบัติตัวเอง ต้องมีวิธีการต่างๆ อย่างที่ผมชอบพูดเรื่องตัวเอง ผม...ก่อนที่จะรู้จัก รู้แจ้ง รู้จริง หรือจำมาได้ รู้แล้วไม่หลงไม่ลืม ไม่พลาดพลั้ง หรือไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์ใดๆ ทั้งหมด คือมีวิธีการทำ อย่างที่...นั่งเก้าอี้ก็ได้ นั่งพับเพียบก็ได้ นั่งเหยียดขาก็ได้ นอนท่าก็ได้

วิธีสร้างจังหวะในท่านั่ง – นอน

ถ้าหากนั่ง...ท่านั่ง...(จะ)นั่งพับเพียบก็นั่งพับเพียบ เอามือวางไว้บนขาทั้งสองข้าง พลิกมือ(ขา)ขึ้น...รู้สึกตัว ไม่ใช่(พูด)ว่ารู้สึก (พูด)ว่าพลิกมือขึ้น ตะแคงไว้...ไม่ใช่อย่างนั้น รู้...มันกำลังเคลื่อนไหว (ทำ)ซ้ำๆ ทำเบาๆ (ขณะที่มือ)เคลื่อนไหว(พลิก)ขึ้น(มา)...รู้สึกมือตะแคงอยู่...รู้สึก ยก(มือขา)ขึ้น(ครึ่งตัว) ไหวขึ้นมา...รู้สึก (เอามือขามาที่สะดือ...รู้สึก) อันความรู้สึกตัวนั้น ภาษาวรรณเรียกว่าสติ ภาษาพื้นบ้านเรียกว่า รู้สึกตัว ตื่นตัว รู้สึกใจ ตื่นใจ

บัดนี้ พลิกมือซ้ายตะแคงขึ้น...รู้สึกตัว หรือมีสติ เมื่อมือซ้ายพลิกตะแคงขึ้นแล้ว มันหยุดก็รู้สึก เรียกว่ามันไหวขึ้นแล้วก็มีกรหยุด...รู้สึก ยกมือซ้ายขึ้นครึ่งตัว...รู้สึก มันหยุดแล้วก็รู้สึก เอามือซ้ายเข้ามาทับมือขวาที่สะดือ...รู้สึก

เลื่อนมือขวาขึ้นหน้าอก...รู้สึก ทำซ้ำๆ เอามือขวาออกตรงข้าง...รู้สึก มันหยุดนิ่งก็รู้สึก ลดมือขวาลงที่ขาขวาตะแคงไว้...รู้สึก (คำว่ามือขวาลงที่ขาขวา...รู้สึก)

บัดนี้ (เลื่อนมือซ้ายขึ้นหน้าอก...รู้สึก เอามือซ้ายออกตรงข้าง...รู้สึก มันหยุดนิ่งก็รู้สึก ลดมือซ้ายลงที่ขาซ้ายตะแคงไว้...รู้สึก คำว่ามือซ้ายลงที่ขาซ้าย...รู้สึก)

ทำสลับกันอยู่อย่างนั้นแหละ ให้มันรู้สึกตัว ไม่ใช่รู้พลิกเฉยๆ อันรู้พลิกรู้ไหวไปมานั้นอีกเรื่องหนึ่ง ที่เรากำมือ...เราเห็น เหยียดมือ...เราเห็น มองด้วยตาเห็น แต่ความรู้สึกนั้น คนอื่นนั้นมองไม่เห็น พูดให้กันฟังได้ยาก

ดังนั้น จึงมีวิธีการทำอย่างนี้ บัดนี้ ถ้าเรานั่งขัดสมาธิ ก็ทำเหมือนกัน เอามือวางไว้บนขา...คำว่าไว้ พลิกมือขวาตะแคงขึ้น...รู้สึก มันหยุดก็รู้สึก ยกมือขวาขึ้นครึ่งตัวก็รู้สึก เอามือขวาเข้ามาสะดือก็รู้สึก

บัดนี้พลิกมือซ้ายตะแคงขึ้น มันไหวขึ้น...รู้สึกตัว มันหยุดตะแคงอยู่ก็รู้สึกตัว ยกมือซ้ายขึ้นครึ่งตัว...รู้สึก เอามือซ้ายเข้ามาทับมือขวา...รู้สึก

บัดนี้เลื่อนมือขวาขึ้นหน้าอก เอามาแนบไว้ที่ตรงนั้น...รู้สึก
เอามือขวาออกตรงข้าง...รู้สึก ลดมือขวาลงที่ขาขวาตะแคงไว้...รู้สึก
คว้ามือขวาลงที่ขาขวา...รู้สึก

เลื่อนมือซ้ายขึ้นหน้าอก...รู้สึก เอามือซ้ายออกตรงข้าง...รู้สึก
ลดมือซ้ายลงที่ขาซ้ายตะแคงไว้...รู้สึก คว้ามือซ้ายลงที่ขาซ้าย...รู้สึก

(เริ่มต้นใหม่) พลิกมือขวาตะแคงขึ้น...รู้สึก (สร้างจังหวะ) ให้
มันหมุนกันอยู่ ติดตามกันเหมือนลูกโซ่...นี้

บัดนี้ **เรานั่งเก้าอี้** เราก็กว้ามือมาวางไว้บนขาเช่นเดียวกัน พลิก
มือขวาตะแคงขึ้น...รู้สึก ยกมือขวาขึ้นครึ่งตัว...รู้สึก เอามือขวามา
ที่สะดือ...รู้สึก

พลิกมือซ้ายตะแคงขึ้น...รู้สึก ยกมือซ้ายขึ้นครึ่งตัว...รู้สึก เอา
มือซ้ายเข้ามาแนบมือขวาที่สะดือนี้...รู้สึก

เลื่อนมือขวาขึ้นหน้าอก...รู้สึก เอามือขวาออกตรงข้าง...รู้สึก
ลดมือขวาลงที่ขาขวาตะแคงไว้...รู้สึก คว้ามือขวาลงที่ขาขวา...รู้สึก

เลื่อนมือซ้ายขึ้นหน้าอก...รู้สึก เอามือซ้ายออกมาไว้ตรงข้าง...
รู้สึก (ลดมือซ้ายลงที่ขาซ้ายตะแคงไว้...รู้สึก คว้ามือซ้ายลงที่ขาซ้าย...
รู้สึก)

ทำสลับกันอยู่อย่างนี้แหละ วิธีนั่ง (จะ)เหยียดขา(หรือ)นั่งเก้าอี้
(ก็)ทำเหมือนกัน

บัดนี้ **(ท่า)นอน** นอนหงาย เอามือมาไว้ตรงขา(ข้างลำตัว) คว่ำ
แอบไว้หน่อย พลิกมือขวาขึ้นตะแคง ยกมือขวาขึ้น เอามาที่สะดือ
ทำอยู่เหมือนกับ(ท่านั่ง)นั่นแหละ ทำเหมือนเดิม ทำอยู่อย่างนั้น
แหละ นอนหลับแล้วก็แล้วไป ถ้ากลางวัน...ไม่นอน

อันนี้เรียกว่า รู้กาย รู้ใจ **กายไหว...ก็รู้ ใจไหว...ก็รู้** ถ้าพูด
ภาษาพื้นบ้าน ถ้าพูดเป็นภาษาธรรมะ เรียกว่า รูปไหว..ก็รู้ นามไหว..
ก็รู้ แต่รูปกับนามมันติดกันอยู่ อะไรมันไหว...ต้องรู้ กายกับใจ
ก็เช่นเดียวกัน มันติดกันอยู่ เมื่อกายไหว ใจก็ต้องรู้ เมื่อรูปไหว
นามก็ต้องรู้ ดังนั้น (รูปกับนาม)มันติดกันอยู่ จะแยกจากกันไม่ได้
แยกจากกันเมื่อใด...ตาย หมดลมหายใจเมื่อนั้น อันนี้เรียกว่าเป็น
วิธีการเจริญสติ เป็นวิธีทำความรู้สึกตัว

การเดินจงกรม

เวลาเดินจงกรม ถ้านั่งเมื่อยแล้วก็เดิน เดินเมื่อยแล้วก็นั่ง ยืนทำก็ได้ ทำเช่นเดียวกัน ทำซ้ำๆ **เดินจงกรม...ไม่ช้าเกินไปและไม่ไวเกินไป** ถ้าเดินช้าเกินไป มันกำหนดมาก...มันเพ่ง ถ้าเดินเร็วเกินไป...มันจะไม่รู้สึกเวลาหยุด เวลาเดิน เนอะ...ต้องให้มันรู้สึก **แต่เวลาเดินนั้น** เอามือกอดหน้าอกไว้ **ไม่ต้องให้มันไหว ให้มันไหวที่เดียว ให้มันไหวที่ละที...**ว่าอย่างนั้นแหละ หรือ(ถ้า)กอดหน้าอก มันเมื่อยแขน (ก็)เอามือมาขัดหลังไว้ ไม่ใช่เอาขัด เอามือมาวางข้างหลัง ไขว่กัน แล้วจับไว้

เวลาเดินก็ให้มันรู้สึก เท้าเหยียบ เท้าก้าวไป แต่ไม่ให้ว่าให้มันอยู่ที่เท้าอันเดียว ไม่ใช่อย่างนั้น เวลาก้าวเท้าไป...รู้สึก เหยียบลงก็รู้สึก ไม่ใช่(พูด)ว่าซ้าย ขวา...ไม่ต้องพูด ยกหนอ ไปหนอ...ไม่ต้องพูด **เอาแต่เพียงรู้สึกเบาๆ เท่านั้นเอง...วิธีอันนี้**

วิธีเปลี่ยนท่า ลูกขึ้นและนั่งลง

บัดนี้ ยังมีวิธีนั่ง วิธียืน มีวิธีทั้งนั้น เวลานั่งพับเพียบ เวลาจะลุกขึ้น ต้องทำซ้ำๆ นั่งคุกเข่าขึ้น เรื่องนี้มันต้องฝึกหัดจริงๆ เรียกว่านั่งเข่า หรือจะ (เรียก) ว่ายังงี้ก็ไม่ทราบ เพราะว่ามันหาคำพูดยาก นั่งเข่า (คือ) เรา(นั่งบน)สันเท้า(ของ)เรา ที่แรกก็ต้องเอาเข่าติดไว้ที่พื้นก่อน บัดนี้ก็ยกเข่าขวาขึ้น...ซ้ำๆ (เมื่อ)ตั้งเข่าขวาขึ้นแล้ว (ก็)ยกเข่าซ้ายตั้งขึ้น...ซ้ำๆ เมื่อเข่าซ้ายเข่าขวาวางดีแล้ว ก็ลุกขึ้น นี่ ลูกขึ้น(ยืน)ซ้ำๆ

บัดนี้ ยืนท่า(จิ้งหะ) (แล้วก็)เดิน(จงกรม) บัดนี้ (อยาก)นั่งก็ต้องมานั่ง... แล้วทำจิ้งหะ เอามือ(ทั้งสองข้าง)ไว้(ที่)หน้าท้อง (แล้ว)นั่งลง...นั่งเข่า แต่เข่ายังไม่ให้ลง แต่นั่ง(บน)สัน(เท้า)ตั้งไว้ เข่า(ทั้งสองข้าง)ยังไม่ลง (ต่อไป)เอาเข่าขวาลงซ้ำๆ (เมื่อ)เข่าขวาลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว (ก็)เอาเข่าซ้ายลง เมื่อเข่าซ้ายลงเรียบร้อยแล้ว (ก็)โยกกันขึ้น ให้(ลำตัวตั้ง)ตรง แล้วก็เอาเท้าเราพลิก(วาง)ไปจะพลิก (วาง)ไปข้างไหนก็พลิก (เมื่อเท้า)ทั้งสองวางไว้ดีแล้วก็...นั่งพับเพียบลง

เมื่อนั่งลงแล้ว เวลาจะเคลื่อนไหว(หรือ)จะพลิก...ก็ต้องทำซ้ำๆ ทำอย่างนี้ สลับกันอยู่เรื่อยๆ เรียกว่า กำหนด(รู้)ในอริยาบถย่อย ว่าอย่างนั้นก็ได้

ผลของการปฏิบัติ

เพราะว่าครูบาอาจารย์ หรือปู่ย่าตายาย หรือท่านผู้รู้ กล่าวว่า **ให้มีสติติดตามกำหนดรู้ในอริยาบถทั้งสี่ ยืน...ก็ให้รู้ เดิน...ก็ให้รู้ นั่ง...ก็ให้รู้ นอน...ก็ให้รู้**

(แต่)รู้ในอริยาบถทั้งสี่นี้ก็ยังไม่เพียงพอ ท่านยัง**ให้มีสติเข้าไป กำหนดรู้ในอริยาบถย่อย** **คู้ เขยียด เคลื่อนไหวโดยวิธีใดก็ตาม** เราต้องทำตามคำพูด คำกล่าว คำเตือนของท่านผู้รู้ อันนี้เรียกว่า ศึกษากับธรรมชาติ หรือปฏิบัติกับธรรมชาติ ธรรมชาติมันมีแล้ว ทุกอย่าง พร้อมทั้งจะปรากฏตัวเกิดขึ้น ให้เราได้รู้ ได้เห็น ได้เป็น ได้มี เรียกว่า รู้แจ้ง รู้จริง รู้แล้วต่างเกาล่งภาวะเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

แต่คุณค่า(หรือ)ผล(ของ)การรู้ ไม่ต้องพูดถึง(ก็ได้) แต่**ขอให้ทำ** ถ้าคนใดทำอย่างนี้...รู้จริงๆ...รู้ก็รู้ตัวเอง ไม่ต้องไปรู้นอกตัว ไม่ต้องไปรู้ผี เทวดา นรก สวรรค์ ไม่ต้องรู้อย่างนั้น ไม่ต้องไปรู้ เทวดาอยู่บนฟ้า นรกใต้ดินก็ไม่ต้องรู้ **รู้ตัวเรากำลังเคลื่อนไหวนี้เอง**

(รู้)สภาพหรือภาวะที่มันไหว เราก็จะได้รู้(ว่า)นั่นเป็นรูป นี่เป็นนาม มันจะรู้มาอย่างนั้น

ผลของมัน อันระดับต้น รับรองได้ว่า ถ้าทำจริงๆ ถ้าเป็น เด็กนะ อายุระยะไม่เกิน ๘ ปีขึ้นไป ถึง ๑๓ ปี (หลวงพ่)เคย ผูกมาเป็นจำนวนมาก ผู้หญิงก็ตาม ผู้ชายก็ตาม อายุในเกณฑ์ ๘ ปี ๙ ปี ถึง ๑๓ ปีนี้ ถ้าเป็นเด็ก ไม่เกิน ๑๐ วัน (รู้) เรื่องรูป - นาม รูปทำ - นามทำ รูปโรค - นามโรค รูปโรค - นามโรค มี ๒ อย่าง โรคทางเนื้อหนังอย่างหนึ่ง โรคทางจิตใจอีกอย่างหนึ่ง

แล้วก็รู้ทุกขัง - อนิจจัง - อนัตตา

รู้สมมติ สมมติอะไร...รู้...แจ้งชัด...ให้ครบให้จบให้ถ้วน

รู้สมมติดีแล้ว ก็รู้ศาสนา - รู้พุทธศาสนา

รู้บาป - รู้บุญ รู้จริงๆ เรื่องนี้

ถ้าเป็นเด็ก ไม่เกิน ๑๐ วัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ พ่อบ้านแม่เรือน หรือคนหนุ่มคนสาว ปฏิบัติอย่างนาน ที่เคยทำมานะ (ที่เคย)พูด ให้ฟัง ที่เคยอบรม เคยแนะนำ เคยให้ข้อคิด (เมื่อ)ปฏิบัติติดต่อกัน กลางวันไม่นอน กลางคืนนอน...ไม่ต้องอดทน กลางวัน...(ถ้า) มันง่วง ต้องหาวิธีแก้ มีจังหวะ(แก้ง่วง)เหมือนกัน ผู้ใหญ่นี้ไม่เกิน ๒๐ วัน หรือให้เวลาไม่เกิน ๓๐ วัน...ต้องรู้ เรื่องรูป - นาม...รู้จริงๆ

รู้สมมติแล้วไม่ติดสมมติ

เรื่องสมมตินี้...รู้จริงๆ สมมติผี สมมติเทวดา สมมติว่า
ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตำรวจ ทหาร ข้าราชการ ครูประชาบาล หรือ
เงิน ทองคำ เพชรนิลจินดา...รู้ มันเป็นสมมติ

แต่รู้แล้วก็ไม่ต้องไปทำลายมัน เอาไว้อย่างนั้นแหละ รู้...เกิด
ญาณปัญญา รู้แจ้ง รู้จริง รู้แล้วต่างเก่า ล่วงภาวะเดิม คำว่าต่างเก่า
ก็หมายถึงว่า เราไม่ไปยึดไปติดสิ่งที่สมมติ และก็ไม่ทำลายสิ่งที่
สมมติ แต่มีไว้อย่างนั้น เราต้องรู้อย่างนี้ แต่คนมันไปติดสมมติ
ก็เลยเป็นทุกข์ **เมื่อเรารู้จักสมมติแล้ว เราก็ไม่ไปทำลาย แต่ไม่ติด**

อย่างที่พระพุทธรูป ก็เช่นเดียวกัน (การ)บวชอย่างที่หลวงพ่อบวชนี้
อันนี้ก็สมมติ (เป็น)เพียงสมมติสงฆ์ สงฆ์สมมติให้
แต่ความเป็นพระจริงๆ คือเป็นทางจิตใจ ดังนั้น (ที่)เราเรียก(ว่า)
วันพระวันศีลนี่นะ อันนี้ก็สมมติ แต่เราไม่รู้สมมติ ภาษาพื้นบ้าน
เราเรียกว่าวันพระ วันสิบห้าค่ำ วันแปดค่ำ เป็นวันของพระ...นี่

พระอยู่ที่ใจ

แต่ความจริง วันพระนั้น คือ ท่านกำหนดเอาวันศีล (ให้)
หยุดงาน ไม่ไปทำการไม่ไปทำงาน เพื่อให้เข้าวัดฟังธรรม เพื่อ
ศึกษาธรรมะให้เข้าใจธรรมะ อันนั้นเป็นเรื่องสมมติ ความจริงแล้ว
วันพระนี้ ผู้ชายก็เป็นพระ ผู้หญิงก็เป็นพระ โยมก็เป็นพระ พระ
ก็เป็นพระ **วันพระ (ก็คือ) ต้องเป็นพระทุกวัน** จึงเป็นวันพระวันเจ้า
ครั้นถ้าไม่เป็นวันพระแล้วก็วันผี ผีมันก็คือที่เรา...มันก็เลยไม่มี
ศีลไม่มีธรรม **ผีไม่มีศีลไม่มีธรรม พระต้องมีศีลมีธรรม** เป็นอย่างนั้น

ดังนั้น **เมื่อเรารู้จักว่าพระก็อยู่ที่ใจ ทำดี พูดดี คิดดี ก็เป็น
พระ** พระเรียกว่าเป็นผู้สอนคน สอนให้คนรู้ ใครสอนก็ได้ ถ้า
รู้แจ้งรู้จริง แต่สอนคนอื่น(ให้)รู้ด้วย ไม่ใช่รู้แต่ตัวเอง ถ้ารู้แต่ตัวเอง
สอนคนอื่นไม่ได้ บางทีอาจรู้จำมาก็ได้ เพราะยังไม่รู้วิธีการที่จะให้
คนอื่นรู้ได้ ถ้ารู้แจ้ง รู้จริง ก็ต้องมีวิธีการให้คนอื่นรู้ได้ จึงจะเป็น
ความรู้แจ้งรู้จริง

สำหรับผม หรืออาตมาพูดนี้ รับรองได้ จะเป็นคนไทย
ก็ปฏิบัติได้ เป็นคนจีนก็ปฏิบัติได้ เป็นฝรั่งเศสก็ปฏิบัติได้ ให้อา
คนทุกชาติทุกภาษา ทุกเพศทุกวัย ปฏิบัติรู้ได้เหมือนกัน อันนี้
(เรียกว่า)รู้ธรรม เห็นธรรม เข้าใจธรรม สมดังที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์

สอนเอาไว้ว่า ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา ผู้ใดไม่เห็นธรรม ผู้นั้นไม่เห็นเรา จะจับชายฉัตรพระพุทธเจ้าอยู่ ก็ไม่เห็นพระพุทธเจ้าเลย เพราะไม่เห็นธรรม แต่เราไม่ได้ไปเห็นพระพุทธเจ้า **ต้องเห็นตัวเรา** รู้ตัวเรา จึงว่า **รู้ธรรม เห็นธรรม รู้(ขณะ)กำลังทำ กำลังพูด กำลังคิด นี่แหละรู้ธรรม** ไม่ใช่ไปรู้สี แสง ผี เทวดา นรกใต้ดิน เทวดา อยู่บนฟ้า จะล่องลอยมาสวมเรา ไม่(ใช่)อย่างนั้น ที่แรกผมก็เห็นว่า จะมีอัน (อะไรบางอย่าง) มาสวมขึ้น เข้าใจอย่างนั้น

รู้แล้วต่างเก่า ล่วงภาวะเดิม

ความจริงแล้ว (เมื่อ)ทำให้มันถูกวิธีแล้วมันเกิดญาณปัญญา **รู้แจ้งเห็นจริง ตามความเป็นจริง รู้แล้วต่างเก่า ล่วงภาวะเดิม** ทำไม(จึง)ว่าต่างเก่า ล่วงภาวะเดิมได้ เพราะอะไร (บางคน)อาจจะ มีข้อสงสัยอย่างนี้

ต่างเก่า (หมายถึง) แต่ก่อนนั้น อยากทำยังงี้ก็ทำ (อยาก) พูดยังงี้ก็พูด บางที(ก็)กลัวผี ทำความชั่ว อย่างบุหรี่ยี้ ผม...ที่แรก ผมสูบบุหรี่ เมื่อไปปฏิบัติธรรมะ ผมเห็นสภาพหรือภาวะทุกข์ เห็นจริงๆ รู้จริงๆ เข้าใจจริงๆ...ซาบซึ้ง แล้วก็เลิกตั้งแต่วันนั้นจนถึงบัดนี้ ไม่แตะต้องเลย ความชั่ว(หรือ)สิ่งที่ชั่วร้าย...ไม่ทำ นี่เรียกว่าต่างเก่า

ล่วงภาวะเดิม (หมายถึง) ล่วงจากภาวะที่ทำผิด พุดผิด คิดผิด พุดแต่ความจริงเท่านั้น เรียกว่า ล่วงภาวะเดิม มันล่วงไปจริงๆ แต่ก่อนเคยกลัวผี ดูถูกขงามยามดี เชื่อโชคกลาง...อย่างนั้น เดียวนี้ ไม่เชื่อแล้ว แต่ก็คนอื่นจะทำก็ได้ มันจึงไปสม(ไปตรง)เอา กับคำพูด คำสอน(ของ)พ่อแม่ปู่ย่าตายาย หรือท่านผู้รู้สอนไว้ว่า **ตนเป็นที่พึ่งของตน** จะพึ่งคนอื่นไม่ได้ นี่...พึ่งตนได้จริงๆ

ขึ้นชื่อว่าคนแล้ว ปฏิบัติรู้ทั้งนั้น

ศาสนาจึงแปลว่าคำสั่งสอนของท่านผู้รู้ ศาสนาแปลว่าที่พึ่ง พุทธศาสนาแปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน รู้แล้วเข้าใจจริงๆ พึ่งได้จริงๆ ไม่ต้องไปพึ่งผี ไม่ต้องไปพึ่งเทวดา พึ่งการทำ การพูด การคิด นี่เอง

เบื้องต้น ระยะแรก ไม่เกิน ๓๐ วัน ถ้าทำจริงนะ ถ้าทำไม่จริง ก็นานหน่อย แต่บุคคลที่จะมาทำต้องคิดให้ดี (อันนี้)ไม่เกี่ยวข้อง (กับ)วิธีการใดๆ ทั้งหมด จะรักษาศีล... (มาปฏิบัติ)ก็รู้ ไม่รักษาศีล...มาปฏิบัติก็รู้ จะให้ทานมาแล้ว...ปฏิบัติก็รู้ ไม่เคยให้ทานมาเลย...ปฏิบัติก็รู้ ถือศาสนาไหน...ปฏิบัติก็รู้ ทุ่งผ้าสืออะไร...ปฏิบัติก็รู้ ขอให้รู้ภาษาในการพูดกัน และรู้จักวิธีปฏิบัติเท่านั้นเอง **ขึ้นชื่อว่าคนแล้ว ปฏิบัติรู้ทั้งนั้น**

สติปัญญา

อันนี้เป็นวิธีรู้เบื้องต้น แต่ยังไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องการปฏิบัติทางจิตทางใจ เคลื่อนไหว...ให้รู้ กำหนด(รู้)การเคลื่อนไหวที่เป็นรูปนี้ รู้ อย่างนี้เขาเรียกว่าเจริญสติปัญญา สติปัญญา สติปัญญา นั้น ตามตำรับตำรา และครูบาอาจารย์ พ่อแม่ปู่ย่าตายาย เคยสอนเอาไว้ว่า กายานุปัสสนา ให้รู้กายในกาย เวทนานุปัสสนา ให้รู้เวทนาในเวทนา จิตตานุปัสสนา ให้รู้จิตในจิต ธรรมานุปัสสนา ให้รู้ธรรมในธรรม เรียกว่า สติปัญญา หรือ อริยาบถสี่ ก็ยืน เดิน นั่ง นอน นี่...ให้รู้ อย่างนี้ ท่านว่า

อันสติปัญญาสี่นี้ให้เรามีสติอยู่ กำหนด(รู้)อยู่อย่างนั้นแหละ แต่อย่าให้มันเพ่งเกินไป ให้ทำเบาๆ บัดนี้ เมื่อรู้(เบื้องต้น)อย่างนี้แล้ว จิตใจยังละโลก โกรธ หลงไม่ได้ แต่รู้(จัก)ไม่กลัวผี ไม่กลัว เทวดา ไม่กลัวสมมติฤกษ์ยามยามดี ไม่ต้องเชื่อแล้วอันนี้ สิ่งที เสพติดมันเมา เทียวกลางคืน เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร (ดูการละเล่น เกียจคร้านทำงาน) อบายมุข ๖ นี่...เลิกได้จริงๆ (เลิกได้)เด็ดขาด เพราะเห็นทุกข์จริงๆ (แต่)ไม่ใช่ทุกข์เจ็บแสบเจ็บขา ทุกข์เจ็บหลังเจ็บเอว...ไม่ใช่ทุกข์อย่างนั้น ทุกข์ผมหงอกฟันหัก...ไม่อย่างนั้น อันนั้นมันเป็นตำรา ครูบาอาจารย์บอกว่า ทุกข์เจ็บแสบเจ็บขา(เพราะ)นั่งนานๆ ผมหงอกฟันหัก มีอายุมากแล้วต้องเป็น อันนั้นมันไม่ใช่เป็นเรื่องทุกข์อันนี้ แต่ก็ต้องรู้อย่างนั้นมาก่อน

ทุกขัง - อนิจจัง - อนัตตา

แต่เมื่อมาปฏิบัติแล้ว (ก็รู้จักว่า)ตัวอริยาบถ ทุกการเคลื่อนไหวของรูปและของกายนี้เอง เป็นทุกขัง เรียกว่าทุกขัง มันติดอยู่กับรูปติดอยู่กับกาย อนิจจังแปลว่าไม่เที่ยง ทนไม่ได้ หรือทนได้ยาก ทนไม่ได้หรือทนได้ยากนี้ เพราะมันเคลื่อนไหว มัน(กะ)พริบตา มันหายใจ มันนึกมันคิด กระตุกกระตือรือร้นอยู่ในตัวของมันเองพร้อมแล้วที่จะให้เราารู้ได้ เรียกว่า ทุกขัง - อนิจจัง - อนัตตา มันคล้ายๆ คือคำเดียว(กัน) แต่มันไม่ใช่คำเดียว(กัน)

ทุกขัง หมายถึงติดอยู่กับรูป **อนิจจัง** หมายถึงไม่เที่ยง **อนัตตา** บังคับบัญชาไม่ได้ มันเป็นไปตามธรรมชาติมัน

รู้อันนี้ เรียกว่ารู้ไตรลักษณ์ ลักษณะทั้ง ๓ อย่างนี้ ต้องรู้แน่นอน รับรองได้ จึงกล้าทำ กล้าพูด กล้าสอน เพราะของจริงมันต้องรู้ได้ทุกคน มันเป็นอย่างนั้น

วิธีปฏิบัติทางใจ

เมื่อรู้อย่างนี้แล้ว บัดนี้เป็นวิธีปฏิบัติทางใจก็ทำเหมือนเดิม (ให้)ทำจงหะเหมือนเดิม พลิกมือขึ้น คว่ำมือลง ยกมือไป เอามือมา เอียงซ้าย เอียงขวา ก้มเงย เหลือบซ้ายแลขวา...ให้รู้ นิ่งนิ่งๆ ไม่ได้

เมื่อรู้อย่างนี้ (เวลา)จิตใจมันนึกมันคิดขึ้นมา ที่แรกมันจะรู้ (ความคิด) แล้วก็ไปกับความคิด นานเข้า นานเข้า เมื่อมีสติ ความรู้สึก(ตัวมาก)พอ (เมื่อ)มันคิด มันจะหยุดเลย เมื่อ(เรา)เห็น - รู้แล้ว (เรียกว่าเห็นความคิด)

(จึงว่าให้)ทำเอาเหมือนแมวกับหนู บ้านเรามีหนู แต่เราไม่สามารถที่จะไล่หนูได้ (ก็)ต้องเอาแมวมาเลี้ยงไว้ พอดีเอาแมวมาเลี้ยงไว้ (ตอนแรก)แมวมันตัวเล็ก หนูมันตัวโต พอดีหนูออกมา (แต่)แมวมันไม่เคยกลัวหนู มันก็(กระ)โดดตะครุบจับหนู หนูมันตื่นแล้วหนูก็วิ่ง แมวมันก็ต้องติดตามไป เหนื่อยแล้ว...มันก็ต้องวางหนู หนูก็เลยพ่นภัย พ่นอันตราย พ่นตายไปได้ แต่แมวมันก็เลยกลับมา

อันนี้ ความรู้สึก(ตัว) ก็เช่นเดียวกัน...ทำบ่อยๆ เราไม่ต้องไปตำหนิแมวว่า ทำไมจับหนูไม่อยู่ ไม่ต้องคิด **เพียงให้อาหารแมว**

ทุกวันๆ (เมื่อ)แมวกินอาหารมากเข้าๆ ตัวมันอ้วน มันโตขึ้น พอดี
หนูออกมา แมวมันตะครุบอย่างแรง หนูเลยซ็อกตายทันที

อันนี้ก็เหมือนกัน **เมื่อเราทำความรู้สึกตัวมากเข้าๆ ความคิด
มันคิดปั๊บขึ้นมา เราเห็น - เรารู้ - เราเข้าใจ ความคิดมันถูกหยุด
ไปทันที**

ดังนั้น พระพุทธเจ้า หรือพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ก็เคยสอนเอาไว้
ครูบาอาจารย์ก็เคยสอนเอาไว้ว่า **ทุกข์ต้องกำหนดรู้** เราไม่รู้ทุกข์ เรา
ไม่กำหนดรู้ตัวนี้ มันก็เลยเคลื่อนไหวไปตามสัญชาตญาณของคน
และสัตว์ **สมุทัยต้องละ**...ท่านสอน มันละไม่ได้ เมื่อเราคิดไป
(ไม่หยุด) บางครั้งบางครั้งอยากนอน นอนไม่ได้ บางครั้งบางครั้ง
เราเกลียดความคิด อยากให้มันหยุด มันก็หยุดไม่ได้ เพราะเรา
ไม่มีวิธีการนั่นเอง

บัดนี้ **เมื่อมันคิดขึ้นมา เราารู้การเคลื่อนไหวของรูปราย** จึง
ว่า **ทุกข์ต้องกำหนดรู้** กำหนดตัวทุกข์ตัวนี้

สมุทัยต้องละ ตัวสมุทัยนั้นคือตัวคิดนั่นเอง

มรรคต้องเจริญ...ท่านว่า **มรรคต้องเจริญ** ก็ทำบ่อยๆ ทำไม่หยุด

นิโรธทำให้แจ้ง เมื่อรู้เข้าๆ ก็รู้แจ้ง รู้จริง พ้นไปจากภาวะ
ทุกข์อันนั้นได้ แต่มันก็ยังติดอยู่ มันยังอยู่ด้วยกัน แต่(ใจ)มัน
ไม่ติด มันไม่ติดทุกข์ **จึงว่าความทุกข์ลดน้อยไปอย่างนี้ เพราะเรา
ไม่ยึดไม่ถือ**

ถ้าทำจริงจัง จิตใจต้องเปลี่ยนแปลง

วิธีนี้ทำ...เอ้า...อย่างนาน ถ้าเป็นเด็ก ให้กำหนด ๓ เดือน
เรื่องโทสะ โมหะ โลภะนี้ จะลดน้อยไปจริงๆ รับรองได้ เพราะ
มีวิธีการ ถ้าเป็นคนหนุ่มคนสาว คนมีอายุมาก...เอ้า...ให้เวลา ๑ ปี
แต่ต้องเป็นคนพูดจริงทำจริงนะ อย่างนานที่สุด รับรองบอกว่า
ไม่เกิน ๓ ปี เรื่องโทสะ โมหะ โลภะนี้ ต้องลดน้อยไปจริงๆ
บางคนอาจจะหายไปได้ เป็นอย่างนั้น **จิตใจต้องเปลี่ยนแปลงไป
เรียกว่า อริยบุคคล** ถ้าเป็นพระสงฆ์ก็เรียกว่าเป็นพระอริยสงฆ์ ถ้า
เป็นฆราวาสญาติโยมก็เป็นอริยบุคคล ท่านว่าอย่างนั้น

แต่ความปรากฏเกิดขึ้นจะรู้ได้เห็นได้ ความเป็นพระมันอยู่ที่
ตรงนี้ - อันพระอย่างที่มุ่งเหลือองห่มเหลือองนี้(เป็น)สมมติ บวชแล้ว
ก็สึก สึกแล้วก็บวช - อันนั้นแหละจึงเป็นวันของพระ เมื่อคนใดรู้
อย่างนั้น ไปอยู่ที่ไหนก็เป็นพระทุกวัน พระจึงแปลว่าผู้สอนคน ให้
บุคคลที่ยังไม่รู้...ได้รู้ (สำหรับ)บุคคลที่รู้แล้ว (ก็)พยายามส่งเสริม
วิธีการให้(เขา)ปฏิบัติเลื่อนขั้นขึ้นไป...เลื่อนขั้นขึ้นไป

ดังนั้น คนใดทำ พูด คิด ไม่รู้สีกตัว ก็เรียกว่าทำไปอย่าง
ลัทธิ อยู่อย่างลัทธิ กินอย่างลัทธิ นอนอย่างลัทธิ สืบพันธุ์
อย่างลัทธิ แต่หน้าตาแข่งขามือเท้าเป็นคน อันนี้แหละเรียกว่า

สัตว์มนุษย์ มนุษย์กับสัตว์คล้ายคือกัน แต่ว่าหน้าตาแข่งขามือเท้า
ไม่ใช่สัตว์ แต่ว่าจิตใจมันไม่รู้อะไร เรียกว่าเหมือนกับสัตว์

จิตใจเปลี่ยนเป็นระดับๆ ไป

ถ้าหากเป็นมนุษย์ เลื่อนขั้นตัวเอง เคลื่อนไหวโดยวิธีใดก็รู้
จิตใจมันนึกมันคิด...ก็รู้ นี่ อันนี้เป็นการรู้ขั้นที่สอง รู้ด้วยญาณ
ของปัญญา รู้แจ้ง รู้จริง รู้จริงๆ รับรองได้เรื่องนี้

ขั้นต่อไป ความยึดมั่นถือมั่นก็จะจางคลายไป

จิตใจจะเปลี่ยนเป็นระดับๆ ไป เหมือนอย่างที่ตำรับตำราท่าน
พูดว่า ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน ปัญจฌาน
มันจะรู้ไปตามขั้นตอนอย่างนั้น

อัน(คำ)พูดนั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง ตอนที่รู้ขั้นนั้น คือ รู้อะไร
เห็นอะไร อะไรหลุดออกไป ขั้นแรกปฐมฌาน...อะไรหลุดออกไป
ต้องรู้ ทุตติยฌาน...อะไรหลุดออกไปต้องรู้ ตติยฌาน จตุตถฌาน
ปัญจฌาน...อันใดหลุดออกไปต้องรู้ รู้แจ้ง รู้จริง รู้แล้วไม่
เปลี่ยนแปลง ไม่แปรผัน คงที่ถาวร จะมีผู้รู้ มันก็เป็นอยู่อย่างนั้น
ไม่มีผู้รู้ มันก็เป็นอยู่อย่างนั้น (รู้ได้)เพราะการเคลื่อนไหวนี้เอง

การปฏิบัติวิธีนี้จึงรับประกันได้

ดังนั้น ธรรมะที่ทำให้พระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้านั้นจึงมี
(มา)ก่อนพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าของเราเป็นคนแรก(ที่)ค้นพบ
แล้วก็นำมาสอนพวกเรา พระพุทธเจ้านั้นสอนคนแต่เมื่อท่านมี
ลมหายใจอยู่ นรกได้ดินสวรรค์บนฟ้านั้นยังไม่พูดถึง เรามาพูดกัน
แต่ว่าสวรรค์ในอก นรกในใจ พระนิพพานก็มีอยู่ที่ใจ เพราะจิตใจ
คนมันต้องมีเหมือนกัน มันต้องรู้เหมือนกัน

การปฏิบัติวิธีนี้จึงรับประกันได้ ส่วน(การ)นั่งสมาธินั้นต้อง
รู้(จัก) สมาธิก็ไม่ได้นั่งอย่างที่ไปนั่งหลับตา แต่ก่อนผมเคยนั่ง
หลับตา เอามือมาวางไว้ที่หน้าตัก แล้วก็หลับตา นึกในใจ ไม่ให้
ออกเสียง หายใจเข้า - พุท หายใจออก - โธ ให้พูดอย่างนี้แหละ
แต่นึกในใจ เอาพระพุทธเจ้ามาไว้ที่จิตที่ใจ...ว่าอย่างนั้น แต่จะเอา
พระพุทธเจ้ามาไว้ที่จิตที่ใจของเราได้ยังไง พระพุทธเจ้าก็คือคน
ธรรมดาที่เอง แต่เมื่อท่านรู้ ท่านเห็น ท่านเข้าใจแล้ว (ท่าน)ก็พ้น
ไปจากภาวะทุกข์นั่นเอง

ดังนั้น การให้ทาน...มันก็จะมารวมจุดนี้ การรักษาศีล...ก็จะมารวมจุดนี้ การทำกรรมฐานให้ได้รับความสงบ ก็จะมาทำ...ให้มันมาจุดนี้ หรือเจริญวิปัสสนา รู้แจ้ง รู้จริง มันก็จะมารวมจุดนี้ ดังนั้น **เมื่อมาทำจุดนี้ มันก็เหมือนกับฟ้ากวมดิน (คลุ้มดิน) มันสำเร็จได้ทุกอย่างที่เดียว**

มันเป็นเอง

อันนี้เป็นความจริงที่นำมาเล่าสู่ฟัง ดังนั้น พระสงฆ์องค์เจ้า ก็ตั้งอกตั้งใจ ญาติโยมก็ตั้งอกตั้งใจ เราจะเห็น จะรู้ จะเข้าใจ ศีล - สมาธิ - ปัญญา เนอะ...เราพูดกัน (ว่า) ศีลเป็นเครื่องกำจัดกิเลสอย่างหยาบ สมาธิเป็นเครื่องกำจัดกิเลสอย่างกลาง ปัญญาเป็นเครื่องกำจัดกิเลสอย่างละเอียด แต่เราไม่รู้ (อาจ)พูดได้ - (แต่)ไม่รู้ เรื่องนี้มันเป็นเรื่องที่ซาบซึ้ง น่าอัศจรรย์ **เพียงแค่เราทำความรู้สึก(ตัว) มีสติติดตามความรู้สึก (มัน)สามารถปรากฏขึ้นในตัวมันเอง**

มันจะเหมือนกันกับเราชั้นนอต ชั้นแน่นๆ แล้วมาย(คลาย) กลี๋ยวออก มายออก มายออก เวลาชั้นเข้าหันทนขา เวลามายออก หันซ้าย บิดออก บิดออก **มันจะหลุดออกจากกันเอง ไม่ต้องไปทำอะไรทั้งหมด มันเป็นอย่างนั้น**

ดังนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง เมื่อยังไม่รู้ ต้องเสาะแสวงหา อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านสอนเอาไว้ สัตว์ทั้งหลาย เรากับท่านเหมือนกัน สัตว์ทั้งหลายคือเราตถาคต นี่...พระพุทธเจ้าท่านเมื่อยังไม่รู้ ก็ต้องมีติดเหมือนกับอยู่ในถ้ำ ท่านว่าอย่างนั้น คนเข้าไปในถ้ำมันต้องมีเมื่อเรามีไฟ - ไม้ขีดไฟ **จุดไฟให้มีแสงสว่างขึ้น ความมืดมันหายไปเอง**

ดังนั้น ความผิดพลาดนั้นจึงเป็นครูสอนเรา สิ่งที่ผิดเราก็ไม่ต้องทำ เป็นอย่างนั้น คนเราเมื่อยังไม่รู้...ต้องทำ เพราะมันไม่รู้นี้ พระพุทธเจ้าท่านว่า สัตว์ทั้งหลาย เราผู้เป็นตถาคตไปถึงแล้วแห่งนั้น แล้วจึงนำมาสอนพวกเธอทั้งหลาย ให้พวกเธอทั้งหลายจงประพฤติปฏิบัติตามอย่างเราตถาคตนี้ นี่...ท่านสอนเอาไว้ เมื่อประพฤติปฏิบัติตามอย่างพระพุทธเจ้าท่านว่า ก็จะมี - จะเห็น - จะเป็น - จะมีอย่างเราตถาคตนี้

เราก็ไปให้ทาน...ดีแล้ว ไปรักษาศีล...ดีแล้ว ไปทำกรรมฐานให้ได้รับความสงบ...ดีแล้ว ไปเจริญวิปัสสนาเพื่อให้ปัญญาเกิดขึ้น ไปนึกไปคิด ไปวิพากษ์วิจารณ์...ดีแล้วสิ่งนั้น แต่มันยังมีความสงสัย **เมื่อยังมีความสงสัย ก็เรียกว่าเรายังมีทุกข์** เมื่อเราเห็นแจ้ง รู้จริง **เราหมดความสงสัย ทุกข์ก็ไม่มี เป็นอย่างนั้น**

มีส่วนแห่งบุญ

เราไปติดคำพูดคำหนึ่ง (เวลา)เราไปกรวดน้ำนะ สัตว์ทั้งหลาย จงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้กระทำลงไปแล้วในบัดนี้ เราก็เลยไปกรวดน้ำว่า ให้ได้รู้ตาม เห็นตาม หรือได้บุญจากพระพุทธเจ้า หรือได้รับการสนองจากครูบาอาจารย์ อันนั้นมัน(ยังไม่)เข้าใจ ทำดี... อันนั้น...ดีแล้ว แต่(ที่)ท่านว่า สัตว์ทั้งหลายจงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้กระทำลงไปแล้วในบัดนี้ (หมายความว่า) เราต้องทำตามท่าน ดูการเคลื่อนไหวตามท่าน แล้วก็รู้ - จะเห็น - จะเป็น - จะมี มีส่วนที่จะรู้ของท่าน และความไม่มีทุกข์นั้นก็จะมีส่วนที่จะเป็นอย่างท่าน จึงว่ามีส่วนแห่งบุญ มีส่วนที่จะพ้นไปจากความทุกข์ ความสับสน วุ่นวาย ความเดือดร้อน ท่านว่าอย่างนั้น

สวรรค์ - นรก - นิพพาน

ความสงบเยือกเย็นนั้นมันมีอยู่ในคนทุกคนไม่ยกเว้น เขาเรียกว่า อุเบกขาวางเฉย อย่างที่ญาติโยมหรือเพื่อนภิกษุสามเณรฟัง ผมพูดอยู่เดี๋ยวนี้ ลองดูจิตใจท่าน เป็นยังไง มันเฉยๆ **ลักษณะอันเฉยๆ นั้นมันมีอยู่แล้วในคน ท่านเรียกอุเบกขาวางเฉย เราไม่ต้องไปทำอะไรให้มันมาก แต่ให้เราดู เราดู เราเห็นสภาพ(หรือ)ภาวะเช่นนั้น**

ดังนั้นจึงว่า สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ที่ใจ พระนิพพานก็อยู่ที่ใจ **สวรรค์** ก็คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ (ได้)ดูอันดี เห็นอันดี ฟังอันดี ทานอาหารอันมีรส เขาเรียกว่าสวรรค์ **นรก** ก็คือ ความเดือดร้อน โกรธ เกลียดชัง อารมณ์ไม่ดี หงุดหงิด ใจคอไม่ค่อยสบาย เศร้าหมอง ก็เรียกเป็นนรก นรกคือความทุกข์นั่นเอง

นิพพาน บัดนี้ นิพพานก็หมายถึงความเย็นนอกเย็นใจ อันนิพพาน(ที่)อยู่ชั้นฟ้า นั้น ยัง..ยังไม่ทันพูดถึง ความเย็นนอกเย็นใจ ท่านก็เรียกว่านิพพาน นิพพานกับอุเบกขาวางเฉยก็เป็นอันเดียวกัน นิพพานก็เป็นอันเดียวกัน เย็นก็เป็นอันเดียวกัน ไม่เดือดร้อน ก็เป็นอันเดียวกัน มัน(เป็น)คำพูด พระพุทธเจ้าท่านมีปัญญາ สามารถพูดแยกแยะได้หลายอย่าง แล้วแต่ท่านจะพูด

ดังนั้น การศึกษาเล่าเรียนพระไตรปิฎกนั้นดีแล้ว การให้ทาน รักษาศีลนั้นดีแล้ว การกราบการไหว้ นั้นดีแล้ว แต่ว่าเรายังมีโกรธ โลภ หลงอยู่ สมมติให้ฟัง...เหมือนเราปลูกบ้านหลังหนึ่ง สดสวย งดงามดี เราไปนอนหรือไปพัก เอาของเราขึ้นไป(พัก)ได้สองสามวัน แล้ว บัดนี้เรามีน้ำมันเชื้อเพลิง เราออก(เท) น้ำมันเชื้อเพลิงรดลงไป มีไม้ขีดไฟเพียงกำมือเดียว จุดเป็นไฟ ติดไฟแล้วก็ไปติดน้ำมัน เชื้อเพลิง ไฟมันก็ไหม้บ้านนั้นหมดเลยทีเดียว

อันนี้ก็เช่นเดียวกัน ที่นำมาเล่าสู่ฟัง การให้ทาน การรักษาศีล นั้นดีแล้ว แต่(เมื่อ)เราโกรธขึ้นมา นั้น ความดีใจอัน(เกิดจากการ) ให้ทานก็หมด จิตใจสลายอัน(เกิดจากการ)รักษาศีลเป็นปกติ นั้น ก็หมดไป ความสงบนั้นมิได้ - หมดแล้ว (แล้วเราก็ตั้ง... สร้างบ้านขึ้นมาอีก...สร้างสมาธิขึ้นมาอีก ไฟก็ไหม้อีก เป็นอย่างนั้น

ทำพิธีของจริง

ดังนั้น การเจริญความรู้สึก(ตัว)นี้จึงมีค่ามีคุณมาก ทำไม มีค่ามีคุณมาก มันจะไปปราบโทสะ โลภะ โมหะ หรือโลภ โกรธ หลง แล้วแต่จะพูด เมื่อเราไม่หลงตัวไม่ลืมตัวแล้ว โทสะจะเกิดขึ้น ที่ตรงไหน (เมื่อ)กำลังทำต้อยอยู่แล้ว ความชั่วมันจะเกิดขึ้นได้ที่ ตรงไหน เมื่อเราหลงแล้ว สติปัญญาก็เกิดขึ้นไม่ได้ เมื่อเราทำชั่ว

อยู่แล้ว ความดีก็เกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น การทำดีนั้นดีแล้ว แต่ว่าเรายังไม่(ได้)ทำให้สิ่งนี้ปรากฏเกิดขึ้น เมื่อเราทำให้สิ่งนี้ปรากฏเกิดขึ้น แล้ว นั้นแหละถูกต้องตามทำนองคลองธรรม หรือตามคำสอนของ พระพุทธเจ้าจริงๆ เรื่องนี้

แต่บทแรกมันจะรู้เรื่องราวรูป - นามก่อน บทที่สองจะรู้เรื่อง โทสะ - โมหะ - โลภะ จะลดน้อยไป แล้วก็บทที่สาม ความยึดมั่น ถือมั่นจะจางหายไป จืดไป แล้วจิตใจเปลี่ยนครั้งต่อไป ก็จะรู้(ถึง) ความปกติ เรียกว่า ศีลกำลังกิเลสอย่างหยาบ มีศีลแล้ว เป็นปกติ แล้ว กิเลสอย่างหยาบก็ได้แก่โทสะ โมหะ โลภะนี่เอง หรือความ ยึดมั่นถือมั่นนี่เอง สิ่งนี้ลดน้อยจางหายไปแล้ว จึงจะรู้แจ้งเห็นจริง

สมมติ(ว่า)ท่านผู้ฟัง มีของดีๆ (เช่น) เพชรหรือทองคำอะไร ก็ตาม เราเอาผ้าขี้ริ้ว ไปปก(คลุม)ไว้ เรา(ยอม)ไม่สามารถที่จะ มองเห็นได้ บัดนี้เราจับผ้าขี้ริ้วรื้อออกๆ ก็จะเห็นเพชรเห็นทองคำ สิ่งที่มีค่าอันนั้นแหละ...เราจะเห็น ศีลจึงปรากฏเกิดขึ้น เพราะเรา รื้อ ผ้าขี้ริ้วนั้นออกไป เมื่อผ้าขี้ริ้วออกไปหมดแล้วก็(จะ)เห็น - รู้ - เข้าใจ ศีล จึงเป็นปกติกาย - วาจา - ใจ เมื่ออะไรมาแตะต้อง (เราจะ) รู้สึกตัวทันที

ดังนั้น ที่นำมาเล่าให้ฟังวันนี้ พวกเราทุกคนพอที่จะเข้าใจ เพราะพูดเป็นภาษาพื้นบ้านของเรา **ทุกคนฟังได้ ทำได้ ไม่เลือก กาลเวลา รับรองได้** ถ้าหากว่าทำถึง ๓ ปี ยังไม่รู้ ผมยอมเสียสละ ถ้าหากว่ามีเงินเดือนพันบาท จะคิดถอยหลังให้เดือนละพันบาท (ถ้าหาก)ทำ ๓ ปีติดต่อกันจริงๆ

อาการเกิดดับ*

อาการเกิดดับมีอันสงส์มาก

อาการเกิดดับ ที่หลวงพ่อบุญให้(ฟัง)มา เป็นขั้นเป็นตอนมา อาการเกิดดับที่หลวงพ่อบุญนั้น คือ มันต้องเป็น ต้องรู้ ต้องเห็น ต้องเข้าใจ ต้องสัมผัสแนบแน่นกับสิ่งเหล่านั้น ตอนนั้นก็เลย(วก) มาพูดเรื่องนี้ก่อนว่า ผู้ใดรู้สภาพอาการเกิดดับนั้น มีอันสงส์มาก ท่านว่าอย่างนั้น คนเกิดมาร้อยวันพันปีก็ตาม **ถ้าหากว่าไม่รู้ “สภาพ หรือภาวะอาการเกิดดับ” อันนั้น ชีวิตของคนนั้นเป็นหมันเป็นโมฆะ** คำว่า เป็นหมันเป็นโมฆะ ก็หมายถึงว่า ได้ผลไม่สมบูรณ์หรือว่า ไม่ได้ผล ว่าอย่างนั้นก็ได้ (คนที่)เกิดมาร้อยวันพันปีก็ตาม สู้เด็ก (ซึ่ง)เกิดมาเพียงวันเดียว(ที่)รู้สภาพหรือภาวะอาการเกิดดับเช่นนั้น

*ณ วัดสนามใน วันที่ ๒ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๐

(ไม่ได้) คนนั้นแหละ(ที่)เกิดมาเพียงวันเดียว รู้ เห็น เข้าใจสภาพ
อาการเกิดดับ แนบแน่นกับสิ่งเหล่านั้น คนนั้นดีกว่า (แม่)มีอายุ
เป็นเพียงวันเดียวนะ ดีกว่า มีประโยชน์กว่า มีค่ากว่าคน(ที่)เกิดมา
ร้อยปีนั้น ท่านว่าอย่างนั้น

บัดนี้ ในทางพระสงฆ์ก็เช่นเดียวกัน ท่านว่า บวชมาได้อายุ
ร้อยพรรษา แต่คนบวชมาอายุร้อยพรรษานั้น (หาก)ไม่รู้จักสภาพ
หรือภาวะอาการเกิดดับ ไม่ได้สัมผัสและไม่ได้รู้อันนั้น การบวช
(ของ)ผู้นั้นนะ เป็นหมั่นเป็นโหมะเหมือนกัน ไม่มีประโยชน์เลย
ท่านว่าอย่างนั้น ในทางพระพุทธศาสนา ท่านว่าอย่างนั้น บัดนี้
บุคคลที่บวชมาเพียงวันเดียว รู้ เห็น เข้าใจ สัมผัสแนบแน่น
กับสิ่งเหล่านั้น อันบุคคล(ผู้)ที่บวชมาเพียงวันเดียวนั้นนะ มีค่า
มีราคามากกว่าบุคคลที่บวชมาร้อยปีร้อยพรรษานั้น ท่านว่าอย่างนั้น
อันนี้ให้เข้าใจว่า คือว่ามันเป็นคำพูด คนก็เลยไปตีความหมายว่า
อาการเกิดดับ ต้องเป็นอย่างนั้น อาการเกิดดับ มันต้องเป็นอย่างนี้
นี่...เข้าใจอย่างนั้น

เมื่อมันขาดออกจากกันแล้ว เราจะรู้เอง

อันที่ผมพูดตอนเช้านี้ ทุกคนต้องประสบอันนี้ อาการเกิดดับ
อันนี้ มีค่ามาก เพราะว่า(เมื่อ)มันขาดออกจากกันแล้ว เราจะรู้เอง
คนอื่นรู้กับเราไม่ได้ เมื่อมันขาดออกจากกันแล้ว เราก็รู้(ว่า)มัน
ขาดออกจากกันแล้ว ที่นี้มีอาจารย์หลายอาจารย์ที่พูดว่า คนผู้ถึงที่สุด
แล้ว ไม่มีกิเลสแล้วนั้น ตายแล้วไม่ต้องมาเกิดอีก ท่านว่าอย่างนั้น
แต่คนที่ยังมีกิเลสอยู่ ตาย(แล้ว)ต้องมาเกิดอีก อันนี้ก็มีความหมาย
ไม่เหมือนกัน หลวงพ่อเคยพูดหลายครั้งว่า อายุตนะ...คน(ที่)ยังมี
อายุตนะอยู่ มันต้องเกิด คนถ้าไม่มีอายุตนะแล้ว ไม่ต้องเกิด อันนี้
คนอาจจะฟังไม่ถูก (ไม่เข้าใจ) ก็ได้ หรือจะถูกก็ได้

มันต้องเป็นแล้ว จึงจะมีญาณเข้ามารู้

ตอนนี้ก็เลยมาพูดเรื่องพระอริยเจ้าหรือพระอรหันต์หรือ
พระพุทธเจ้าก็ตาม พ่อแม่ครูบาอาจารย์เล่าให้ฟังอย่างนี้ (ถึงแม้)
มีฝ่ายเส้นเดียว(หรือ)เส้นไหมเส้นเดียว มาซึ่งไว้ที่ตรงกลาง แล้ว
ก็พระอรหันต์นอนข้างนี้ สตรีเพศนอนข้างนั้น ก็นอนได้ ไม่เป็นไร

ก็แสดงว่ามันขาดหมดแล้ว คือสิ่งนั้นมันหมดแล้ว เรียกว่า มันเข้าสู่สภาพของมันแล้ว

เรื่องนี้ มันต้องเป็นแล้ว จึงจะมีญาณเข้ามารู้ อันนี้เป็นจุดสำคัญ ทุกคนต้องมาที่นี้ ถ้าหากไม่มาที่นี้ แสดงว่าคนนั้นน่าจะดำมืดไปเลย จะไม่มีความสว่างในใจเลย เมื่อไม่มีความสว่างในใจ แล้วจะมีค่ามีราคาอะไร...คน(ที่มีความ)มืดอยู่ในใจ ท่านว่าอย่างนั้น คือ มันไม่มีประโยชน์อะไรเลย (รู้)เรื่องรูปนาม นี่ก็ติดอยู่แล้วนี่ (รู้)เรื่องปรมาณูก็ติดอยู่แล้ว (แต่)เมื่อยังไม่ถึงจุดนี้แหละ เรียกว่าราคา(หรือคุณค่าของ)เรายังน้อยมาก ยังไม่สมบูรณ์

พระพุทธเจ้าตัดผมครึ่งเดียว

จึงว่า การทานให้หนักให้สัตว์เดรัจฉานก็ได้บุญเหมือนกัน การทานได้เหมือนกัน เรื่อง(การให้)ทานวัตถุ หรือ(การ)สละโทษะ โมหะ โลภะก็ตาม จะว่าอย่างใดก็ตาม อันนี้มันเป็นเรื่องทาน หรือจะทานให้คนทุศีลก็ตาม ทานให้ผู้มีศีลก็ตาม ทานให้สามเณรก็ตาม ทานให้พระปัจเจกพุทธะก็ตาม ทานให้พระพุทธเจ้าก็ตาม อันนั้นมันเป็นคำพูด เมื่ออันนั้นยังไม่ขาดอยู่ ชื่อว่ายังมีติดอยู่ในใจ เรื่องการทานก็เช่นเดียวกัน เมื่ออันนี้ขาดเสร็จแล้ว (จะ)รู้จักว่า พระพุทธเจ้า

ตัดผมครึ่งเดียว ตัดอันนี้ ไม่ใช่อื่นไกลเลย แต่ทุกคนต้องประสบ(กับ)อันนี้ เรียกว่าสังขาร (แม้จะเป็น)อุปattiเหตุก็ต้องประสบอันนี้

คำว่าอุปattiเหตุนี้ สมมติเอานะ คำว่าอุปattiเหตุ (เช่น) รถคว่ำ รถชน หรือว่าอะไรตกตายมานี้ เป็นอุปattiเหตุ อันนั้นก็ถูกเหมือนกัน (แต่)คำว่าอุปattiเหตุนี้ ทุกคนต้องประสบจริงๆ หลวงพ่อเคยพูดมาหลายครั้ง คนต้องประสบ(กับ)สิ่งนี้แล้ว อย่างน้อยต้องทำนาที่หรือวินาทีเดียว แล้วก็จะหมดลมหายใจได้ เมื่อเราไม่เคยรู้อันนี้ เราจะไม่รู้เลย

ทุกคนต้องประสบอันนี้

ทุกคนต้องประสบอันนี้ เรียกว่าสังขารแท้ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่แปรผัน จะรู้ก็ต้องเป็นอย่างนั้น ไม่รู้ก็ต้องเป็นอย่างนั้น แต่ว่าอันที่พูดมานี้ มันมาก คือว่ารูปนามนี่...จะรู้ มันก็ต้องเป็นอย่างนี้ ไม่รู้ก็ต้องเป็นอย่างนี้ อันนี้มันก็เป็นคำเดียวกัน แต่ว่ามันยาวอย่าง(คำ)ว่าสัญญา - ความหมายรู้จำได้นี้ มันเป็นสัญญาเพียงจำมาเท่านั้นเอง ไม่ใช่เป็นสัญญาตัวนั้นจริงๆ ถ้าเป็นสัญญาอันนั้น (ที่เป็น)ธรรมชาติ (ตาม)กฎธรรมชาติมันจริงๆ แล้ว มันจะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่แปรผัน อันนี้ ทุกคนนี้ - หลวงพ่อกำลัง(พูด)

ได้ว่า - ต้องตายทุกคน อันนี้ก็เป็นสัจธรรมแท้ นี่ (แต่)อันนี้เป็นเรื่องสมมติ แต่ว่าสัจจะตัวนั้นกับตัวนี้ มันคล้ายคือกัน (เหมือนกัน) แต่(ด้วยความ)จำเป็น(ที่)ตัวนั้นพูดไม่ได้ (จึง)จำเป็นต้องเอาตัวนี้มาพูด มันเป็นอย่างนั้น

พระพุทธรูปเจ้าท่านสอนแต่ความจริงเท่านั้น ความไม่จริงนั้นท่านไม่สอน เรื่องให้ทาน เรื่องรักษาศีล เรื่องทำความสงบนั้นคล้ายๆ คือเป็นเบื้องต้น...เป็นเบื้องต้นที่สุด แต่คนก็เลย(ไป)ติดเพียงแค่นั้น จึงว่า การก้าวหน้าไม่ค่อยมี ก็เลยเอามาเปรียบเทียบให้ฟังว่า เหมือนกับที่เราลงเรือไป เรือเรา(ไป)แตกกลางวัง (หัวน้ำลึก) สมมติว่า(เราต่าง)มีเรือคนละลำกัน บางคนไปแตกกลางวังลึกๆ จมน้ำลึกๆ บางคนเรือไปแตกกลางวังแต่เข้าใกล้ๆ ฝั่งแล้ว บางคนเข้าไปแตกใกล้ๆ ฝั่งเข้าไป(อีก) บางคนไปถึงฝั่งรีบขึ้นบกเลยก็มี...นี่เรือแตก

จึงว่าเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบเท่านั้นเอง บางคนรู้(สัจธรรม)ไว้แต่หนานถึงตายก็มี บางคนจนจะตายถึงรู้ก็มี บางคนใกล้ๆ จะหมดลมหายใจ ใกล้ที่สุดถึงจะรู้อันนี้ก็...แน่ะ ดังนั้นจึงว่าอันนี้ต้องเป็นทุกคน หนีไม่พ้น เพราะมันเป็นความจริง ทาง(ที่)เราจะไปที่นี้ คือไปตายนี้เอง เราจะไปตายนี้เอง แต่ว่า(จะ)ตายเป็นลักษณะอย่างไร

ผู้ที่รู้อย่างนี้แล้ว จะไม่กลัวตายเลย

จึงว่าผู้ที่รู้อย่างนี้แล้ว จะไม่กลัวตายเลย พระพุทธรูปเจ้าท่านสอนอย่างนั้น เรียกว่า ยอมเสียสละทรัพย์เพราะรักษาอวัยวะ ยอมเสียสละอวัยวะเพราะรักษาชีวิต ยอมเสียกระทั่งชีวิตเพราะรักษาสัจธรรม ท่านว่า คือความจริง(หรือ)สัจจะอันนี้ไม่เปลี่ยนแปลง (ต้อง)รีบพูดให้คนเข้าใจ เมื่อคนเข้าใจแล้ว จะได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันของเขา แม้เขาไม่ถึงที่สุด เขาก็จะได้ผ่อนคลาย คือว่า(จาก)หนักให้เป็นเบาเข้าไป คือว่า(ลดละความ)โลภ โกรธ หลง นี่เป็นพื้นฐานเบื้องต้น แต่มันจะขยับเข้าไปถึงอาการเกิดดับ อันนั้น(เอง) จึงว่า อาการเกิดดับอันนั้น(คือ)มันขาดแล้วดับสูญไปแล้ว คนที่ขาดดับสูญไปแล้ว เรียกว่าพระอรหันต์คุณ ท่านว่าอย่างนั้น - ตำรา(ว่า)นะ คนที่เป็นพระอรหันต์คุณนั้น ตายแล้วจะไม่กลับมาเกิดอีก ว่าอย่างนั้น บัดนี้ คนที่ยังมีกิเลสอยู่นั้น ตายแล้วจะได้มาเกิดอีก

รู้จำ รู้จัก ยังกลับไปทำให้เกิดทุกข์อีก

หลวงพ่อกเคยถามเพื่อนหลายๆ คน (ว่า)สัตว์ที่เคยกินอาเจียนตัวเองนะมีอะไรบ้าง เคยถามอย่างนี้ หลวงพ่อ(ถาม)แ่น (เล็ง)ใส่เป้าหมายอันนั้นเอง แล้วเราก็เห็นด้วยตากันอีกชะด้วยนี้ คนนี้ (เมื่อ)อาเจียนออกมาแล้ว ไม่กิน ถ้าเป็นสัตว์แล้ว อาเจียนออกมาแล้ว ต้องกลับ(กินไป)กินได้ อันนี้ก็คำเดียวกัน คำที่หลวงพ่อกพูดว่า มันหมุนไปเองมัน (มันเป็นไปเอง) มันเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ไม่ถึงตายนะ หลวงพ่อกพูดเดี๋ยวนี้นะ สมมติเรามาปฏิบัติธรรมะนี้เอง (เมื่อ)รู้จักสภาพภาวะทุกข์แล้ว กลับไปทำให้เกิดทุกข์อีกแล้วนี่ อันนั้นแสดงว่า รู้จำ รู้จัก แต่ยังไม่รู้แจ้ง ไม่รู้จริง เหมือนกับที่เราไปฟังเทศน์ ครูบาอาจารย์เทศน์นี้ โอ้... เพราะดี จุใจดี แนะ... แต่ความจริงเขาเอาอะไรให้ ก็เอาไปหมด

จึงว่า สุนัขมันกลับคืนไปกินอาเจียนมันอีกได้ เหมือนกับที่เอาฝ้ายเส้นเดียวมาซึ่งไว้ที่ตรงนี้ (ระหว่าง)สตรีเพศกับพระอรหันต์คนนี้นะ นอนไม่เป็นอะไรเลย อาบดีไม่มี ทำนองอย่างนั้น พ่อแม่เล่าให้ฟัง ครูบาอาจารย์เล่าให้ฟัง เนื่องจากมันขาดไปแล้ว ถ้ามัน(ยัง)ไม่ขาดแล้ว ก็แปลว่า(ต้อง)เป็นอาบดีเสมอไป ทำนองอย่างนั้น แต่ความหมายมันกว้าง แต่(ก็เรื่องเดียว)ความเดียวนั้นแหละ พระพุทธเจ้าท่านสอน

สงบเพราะมันขาดออกไปแล้ว

จึงว่า พระพุทธเจ้าตัดผมครั้งเดียว ขาดเลย และผมก็ไม่ยาวอีกสักทีแล้ว หลวงพ่อกไม่เข้าใจทีแรก โอ๊ะ...ความจริง...แม้จะพูดร้อยคำพันคำ (แต่)มีจุดสำคัญคือจุดเดียว เรียกว่า สังขธรรมแท้ จึงว่าไม่เปลี่ยนแปลงไม่แปรผัน คงที่ถาวรตลอดเวลา หลวงพ่อกเข้าใจอย่างนั้น ใครจะพูดยังงี้ก็ตาม หลวงพ่อกฟังได้ แต่ว่า(คำ)พูดอย่างนั้น หลวงพ่อกรู้จัก (คำ)พูดอย่างนี้ หลวงพ่อกรู้จัก ไม่ใช่หลวงพ่อกจะเป็นพระอรหันต์คนนั้นนั่นแหละ (แต่)หลวงพ่อกรู้จักเอง เพราะหลวงพ่อกเป็นอย่างนั้น เมื่อเป็นอย่างนั้นก็ต้องเข้าใจอย่างนั้น เมื่อไม่เป็นอย่างนั้น จะไม่เข้าใจเลย

(หลวงพ่อก)เคยให้ท่านมา เคยรักษาศีลมา เคยไปทำความสงบมา ไม่รู้เลย ความสงบนี้หลวงพ่อกไม่รู้ รู้ความสงบ(แบบที่)ไปนั่งภาวนาคลุมหายใจ...มันสงบ (แต่)อันนั้นไม่ใช่สงบ คน(นั้น)ไม่อยากสงบ แนะ...สงบ(แบบ)ไม่อยากสงบ...พูดยังงี้ดี...ความสงบ(แบบ)ไม่อยากสงบ อันนั้นเรียกว่าคนนั้นไม่อยากสงบ คือ **อยากไปติดอยู่แค่นั้นเอง เรียกว่าความสงบ(แบบ)ไม่อยากสงบ**

อัน(ความ)สงบแบบ(ที่)หลวงพ่อบุญนี้ คือ มันขาดออกไปแล้ว จะ(เรียก)ว่าสงบก็ได้ (ว่า)ไม่สงบก็ได้ เรียกว่า ความเพลิดเพลน เจริญใจ เป็นอย่างนั้น เรียกว่า มันเพลิดกับอันนั้นเอง หรือมันอยู่ กับ(ภาวะ)เช่นนั้นเอง **มันเป็น** สภาพเช่นนั้นของมันมีอยู่แล้ว จึงว่า ทุกคนต้องไปประสบอันนี้ หนีไม่พ้น นี่แหละ **อาการเกิดดับ** แท้

เมื่อไม่รู้จุดนั้น ก็ยังสงสัย

(หลวงพ่อ)รับรองแทนพระพุทธเจ้าว่า ทุกคนไม่ว่าหญิงว่า ชาย ไม่ว่าพระสงฆ์องค์เจ้าต้องประสบอันนี้ และก็ไม่ใช่เฉพาะ คนไทยอีกเสียด้วยนะ คนจีน คนฝรั่งเศส คนอเมริกา หรือว่า ให้ความคนนี้แหละ จะ(นับ)ถือศาสนาไหนก็ตาม จะเป็นเพศใดก็ตาม ต้องประสบอันนี้จริงๆ เรียกว่าสัจจะแท้ ไม่ต้องไปศึกษาว่าศาสนา คริสต์ ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาฮินดู อิสลาม ทั้งหมดเลย มันจะ มารวม(ที่)จุดนี้ ถ้าหากไม่มันลงมาแล้ว แปลว่า (ยัง)มีความ สงสัย ลังเลใจ กังวลใจ คนกังวลใจแสดงว่ามันมีดอยู่ในใจ เพราะ มันยังไม่รู้จักทิศทาง (เหมือนกับ)เรือมันแตกกลางวัง น้ำท่วมหัว (ถึงจะเอาเท้า)ยัน(พื้น)มันแรงๆ มันก็ไม่หวัดหัวเลย (หัวก็ยังไม่วุ่น พั่นน้ำเลย)

พวกท่านก็รู้จักหมากพร้าว (มะพร้าว) นี้ (ลูก)มะพร้าวดิบๆ เปียกๆ โยนป๋องลงไป(ในน้ำ) มันฟูขึ้นมา (แต่)น้ำมันยังท่วมหลัง มันอยู่ - มะพร้าวนี้ (ส่วน)หมากพร้าวแห่งนี้ โยนป๋องลงไปมันจมป๋อง (แล้ว)มันหลอนดันขึ้นมา (มันโผล่ขึ้นมา) พื้นน้ำขึ้นมา ฟูขึ้นมา - (นี่)สมมติให้ฟัง

อันคนสงสัยลังเลใจ (จะนับ)ถือศาสนาใดก็ตาม แสดงว่า ยัง ไม่รู้จักทิศทาง ยังไม่รู้จักทางออกเลย เหมือนกับนก(ที่ถูก)ขังไว้ใน ตุ่มนี้เอง แม้จะเรียนมหาจบประโยคเก้าก็ตาม แม้เรียนทางฝ่าย โลกได้ปริญญาเอกกลับปริญญาเอกก็ตาม ครั้นถ้าไม่รู้อันนี้ แสดง ว่าปราชญ์หรือบัณฑิตแบบนั้น ยัง(เป็นเพียง)ปราชญ์ตำรา บัณฑิต ตำรา

(แต่)ถ้าคนเขียนหนังสือไม่เป็น อ่านหนังสือไม่ได้ คนงอแง ยังไงก็ตาม เมื่อเขาพ้นไปจากอันนี้แล้ว นั่นแหละ(คือ)ปราชญ์แท้ บัณฑิตแท้ อันนั้นแหละ ควรศึกษาและควรปฏิบัติ

จึงว่า *ธรรมเหล่าใด เป็นไปเพื่อความเบียดเบียนตนเอง และ เบียดเบียนคนอื่นนั้น ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นวินัย ไม่เป็นคำสอนของ พระพุทธเจ้า ไม่ควรศึกษาและไม่ควรปฏิบัติ* (เมื่อก่อน)เราไม่รู้ หลวงพ่อไม่รู้จริงๆ (เมื่อ)ไม่รู้จักก็ต้องศึกษาต้องปฏิบัติไป เห็นอาจารย์ องค์ใดพูดเก่ง ก็ต้อง...“แหม...เพราะเหตุนี้...ท่านรู้ดี” เนอะ...เป็น อย่างนั้น (ถ้า)องค์ใดพูดไม่เก่งไม่เพราะ “อ้อ...ไม่น่าฟัง นี่...ไม่ รู้เรื่อง” เพราะเราไม่รู้ เรายังเป็นน้ำกับมะพร้าวที่(ถูก)โยนตูมลงไป

มะพร้าวแห้งนะ เอ้า! ลองก็ได้ เอามะพร้าวแห้งสักลูกหนึ่ง (และ) มะพร้าวดิบสักลูกหนึ่ง ไปโยนเลยก็ได้ ทดลองก็ได้ นี่เป็นการ พิสูจน์(ให้)เห็นด้วยตัวตถุ(ตาเนื้อ)อันนี้

นี้แหละจึงว่า **มันมีความสงสัย เพราะเราไม่รู้จุดนั้น** เพียงแต่ ว่า(การให้)ทาน (จะ)ให้ใครก็ได้ ได้บุญคือกัน แต่ว่าจุดนั้นไม่ใช่ เป็นบุญแล้ว ไม่เป็นบุญ ไม่เป็นบาป จึงว่า (มัน)เหนือทุกข์ เหนือ สุข เหนือดี เหนือชั่ว เหนืออะไรก็ได้ เพราะมันไม่มีอะไร...คนเรา เราต้องเห็นอย่างนั้น

พระอริยบุคคล

จึงว่า (การให้)ทานให้พระโสดาบันนั้น ท่านจะชี้ไปเลย... ไปนี้ แต่จะ(ไป)ถึงไม่ถึง ก็ไม่รู้ละ เหมือนกับที่เรือ(ของ)เราแตก กลางวังนี้ (ถ้า)น้ำมันไม่ลืกละ (พอ)เรือเราแตกปั๊บ เราจมลงไป เราหยั่งถึงเพียง(ระดับ)คอ แต่จะอยู่เพียงคอ(อย่าง)นั้นไม่ได้ (แม้จะ) มองเห็นฝั่ง (แต่เรา)จะเดินไปไม่ได้...น้ำไหล มันต้องลอยไป บางที (ก็)ไม่ถึงฝั่ง (อาจจะ)ตายกลางวังก็ได้

(ส่วน)บางคนที่ลงเรือพายไปแล้ว (เรือ)มันแตกปั๊บจะไปเลย สมมติเอานะ เรือเรารั่ว ไปแตก(ที่)น้ำ(สูง)เพียงกลางขานี้ (เรา) ก็เดินไป ถ้าน้ำเชี่ยว น้ำไหลแรงๆ มานะ หลวงพ่อเคยเปรียบเทียบ

ให้ฟังอย่างนี้ ยังไม่อยู่เลย จำเป็นต้องล้ม(ตัว)ลอยไป บางที(ก็)ไม่ถึงฝั่ง ตายก็มี...นี่

ที่นี้ (อีก)คนที่เรือพายไปไกลๆ กับฝั่งแล้ว แตกบูเลียดนี้ น้ำ(สูง)เพียงกลางแข้งนี้ เดินไปได้สบาย แม้จะไหล(แรง)ขนาดใด ก็ไม่ล้มเลย คนนี้เดินไปได้ ขึ้นไปบนบกได้สบาย อันนี้ แสดงว่า (เป็น)คนที่รู้จักจุดที่หลวงพ่อบุญนี้ รู้จักจุด(แล้ว) จะไปไว้จุดไหน นี่เขาว่าอย่างนั้น มีความหมายอย่างนั้น

บุญแจกเอก - ทางด่วน

จึงว่า วันนี้ต้องมาแซะ (ชำแหละ) กัน เพราะว่าตอน(พระกำลัง)ฉันนี้ ต้องพูดให้คนมาปฏิบัติธรรมะฟัง ต้องเข้าใจอย่างนั้น แม้จะไปเป็นครูสอนคน ก็ต้องเข้าใจที่ตัวเอง อย่าไปเข้าใจคนอื่น บัดนี้ คนอื่นจะรู้(เรื่องใน)ตัวเราดีเหนือเราไปไม่ได้ จึงว่า สัมมาทิฐิ กับมิจฉาทิฐิ มันอยู่ที่ตรงนี้

ทิฐิ เราเห็นอย่างนี้ เห็นว่ามันถูกต้องกับคำสอนของ พระพุทธเจ้าได้ยังไง...ก็เรารู้พระพุทธเจ้า(สอน)ว่า เรื่องนั้นมันเป็น อย่างนั้น เรื่องนั้นมันเป็นอย่างนี้ ท่านก็ว่าคือ(การ)ให้ทาน รักษาศีล ทำความสงบ ท่านว่าอย่างนี้ และ(การ)เข้าฌานออกฌาน ท่านว่า

อย่างนั้นนะ คำพูดเรื่องเหล่านี้และอาการเกิดดับ (ที่ว่า)พระพุทธเจ้า ตัดผมครั้งเดียว หรือว่าเสียงถาดเสียงขัน (เรื่อง)อะไรทั้งหมดเลย มันจะมารวม(ที่)จุดนี้ เมื่อรวม(ลง)จุดนี้ปุ๊บ แล้ว(เรา)จะรู้จักทั้งหมดเลย ไม่มีการปิดบังทั้งหมดเลย เรียกว่า เราได้บุญแจกเอกแล้ว นี่ เปิดปั๊บ ไขออกมาเลย เราจะได้รู้ดี อันนี้แหละ(เรียก)ว่าทางด่วน ไม่มีติดไฟแดงไฟขาว ไม่มีติดไฟเลย (มันเป็น)ทางด่วน

อันตรายก็มี

เราเคยพูดกับเพื่อนหลายๆ คน คนเกิดมาจะ(เลือก)นอนกลิ้ง พลิกไปรี(หรือ)จะเดินไปที่ไหน หรือว่าคนเกิดมาแล้ว(เลือกที่จะ) คลานไป แล้วคนนั้นเดินไป คนหนึ่งวิ่งไป คนหนึ่งขี่ล้อขี่เกวียนไป คนหนึ่งขึ้นรถยนต์ไป คนหนึ่งขึ้นเครื่องบินไป ใครจะดีกว่ากัน แต่อันตรายมีเหมือนกันนะ สมมติเอานะ ถ้าคนกลิ้งไป - บางที ถูกหลักถูกตอกก็มี เจ็บก็มี คนคลานไป - บัดนี้ เจ็บปวดรวดร้าวไป ก็มี ตายก็มี นี่เป็นอย่างนั้น วิ่งไปบัดนี้ - ไปชนหลักชนตอ มัน ไปแรงนะวิ่งไป ตายก็มี นี่มันเป็นอย่างนั้น ไม่ถึงที่ก็มี บัดนี้ คน หนึ่งรถยนต์ไป - รถคว่ำตายก็มี เพราะคนขับไม่ดีนี่ รถไม่ดีนี่ มัน เป็น อย่างนั้น คนขึ้นเครื่องบินก็เหมือนกัน - ขึ้นเครื่องบินไป เครื่องบิน ไปเสียกลางอากาศโน้น ตายก็มี นี่...มันสมมติ

พูดความจริงให้ฟัง

จึงว่า ให้(เรา)รู้จักจริงๆ ถ้าหากไม่รู้จริงๆ แล้ว เราจะเก้อเขิน นี่การที่(จะไป)สอนคนก็ตาม หรือพวกเราจะไปปฏิบัติก็ตาม เลือกไม่ได้ เลือกครูเลือกอาจารย์ไม่ได้ แล้วก็ชื่อเสียงอันใดอาจารย์องค์ใดดีมีชื่อเสียง หลวงพ่อ(เคย)ชอบอยากไปอย่างนั้น ความจริงแล้ว ไม่ใช่อย่างนั้น อันนี้พูดความจริงโดยเปิดอก วันนี้เป็นวันที่สองแล้วนะ วันที่สอง(ของ)ปีใหม่ วันนี้เป็นวันศุกร์ วันที่สอง เดือนมกรา สองพันห้าร้อยสามสิบ เป็นปีใหม่อลวนๆ ไม่ใช่ปีเก่าแล้ว จะพูดเรื่องใหม่ลวนๆ พูดเรื่องคนที่เอาไปใช้(กับ)เรื่องชีวิตของเราจริงๆ ถ้าหากว่าเราไม่รู้แบบนี้ (การ)ให้ทานดีแล้ว รักษาศีลดีแล้ว ไปทำความสงบดีแล้ว แต่ว่ามันไม่รู้(อย่างนี้)

(สำหรับวิธี)อันนี้ จะให้ทานก็ได้ รักษาศีลก็ได้ ไม่ให้ทานก็ได้ ไม่รักษาศีลก็ได้ ไม่ทำความสงบก็ได้ ทำความสงบก็ได้ **เมื่อถึงจุดนี้แล้ว...เรียบร้อย** ทุกอย่าง(จะ)ประมวลลงนี้ทั้งหมดเลย

ดังนั้นจึงว่าสังขารแท้ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ทุกคนต้องตายจริงๆ...ตายจริงๆ แต่ในขณะที่เราจะตายนี้ ได้มีครูบาอาจารย์เล่าให้ฟังว่า พระพุทธเจ้าจะตายแล้ว พระสาวกเข้าเฝ้าตามไป อันนั้นมันเป็นคำพูดนะ (ก็)คือวิธีอันนี้ พระสาวกต้องรู้อย่างนี้ ถ้าหาก

ไม่รู้อย่างนี้ แปลว่าไม่รู้เรื่องเลย ไม่ใช่เข้าเฝ้าตามพระพุทธเจ้าไปแล้ว “อ้อ...พระพุทธเจ้าเข้าเฝ้ากันนั้นเฝ้ากัน” อันนั้นเป็นคำพูดของคนที่ไม่รู้อย่างนั้น (เมื่อก่อน)ตัวหลวงพ่อ(ก็)เข้าใจอย่างนั้น เข้าใจอย่างนั้นจริงๆ

เดี๋ยวนี้ (หาก)มีใครมาโจท(ว่าหลวงพ่อ)เป็นอาบัติปาราชิกขาดจากความเป็นภิกษุแล้ว ได้...ไม่จ้อเลย คนจะพูดยังงี้ก็ไม่จ้อเลย เพราะจะพูดความจริงแล้ว วันนี้ ถ้าไม่พูดความจริงแล้ว มันก็จะเป็นโรคเรื้อรัง ถ้าหากไม่มีความสามารถ ผ่าตัดเสร็จแล้วก็(จะ)ไม่ดีเลย (เรื่อง)หมอกับคนป่วยนี้ คนป่วยไปโรงพยาบาลนะ บางคนหมอก็คงไปลูบคลำให้ เอายาอันนั้นให้กิน แล้วก็รับได้ เรียกว่ายาแก้ปวดหัวก็ได้ ยาแก้ปวดนี้...ก็ใช้ได้ แต่มันไม่ดี...มันจะกลับคืนมาปวดอีกที ถ้าหมอดี เขาจะ...สมมติอย่างหลวงพ่อเป็นมะเร็งนี้เขา(ผ่า)ตัด (ถ้า)ตัดไปไม่หมด มันก็กลับคืนมาเป็นอีก ถ้าหมอดีเขาจะตัดปัดทั้งหมดเลย แล้วโรคอันนั้นจะไม่กลับคืนมาจริงๆ

อันนี้ก็เช่นเดียวกัน ที่หลวงพ่อบอกนี้ ถ้าหากไม่รู้อันนี้แล้ว คนนั้นจะชี้จุดนั้นจุดนี้ไปไม่เขาเลย (ไม่หยุดเลย) แล้ว(ถ้า)เราเป็นผู้ไม่รู้ละ ก็(จะไป)ถือว่าจุดนั้นสำคัญจุดนี้สำคัญ สำคัญทุกจุด(ไปเข้าใจ)ว่าจุดอื่นสำคัญ (แต่)จุดนี้แหละสำคัญ(สำหรับ)ทุกคนนะ ทุกคนจะประสบเรื่องนี้จริงๆ (ตาม)ที่หลวงพ่อบอกนี้...ไม่มากก็น้อยทีเดียว แต่ว่าแบบหนึ่ง...นี้

รู้แล้วกล้าได้

อันนี้หลวงพ่อย้ายพ่อแม่ปู่ย่าตายายเล่าให้ฟัง(ว่า) คนเกิดมานี้ ทำบาปทำกรรมยังงี้ก็ตาม จะไปตกนรกตกอเวจีที่ไหน...หลวงพ่อก็ไม่รู้ คราวนั้นครูบาอาจารย์ก็เล่าให้ฟัง พ่อแม่ก็เล่าให้ฟัง คน(ที่)เป็นอนันตริยกรรม ท่านว่าพระศรีอริยเมตไตรยนี่นะ มีอายุแปดหมื่นปี...ท่านว่าอย่างนั้น จะมาเป็นพระมหากษัตริย์ครองราชสมบัติอยู่สี่หมื่นปี และจะได้เป็นพระพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์ (เป็น)พระศรีอริยเมตไตรยนี้(อีก)สี่หมื่นปี...ท่านว่า และคนที่ทำบาปกรรมหนัก จะไปตกนรกอเวจีนั้น (เมื่อ)พระศรีอริยเมตไตรย มาเกิดมาตรัสรู้ ประกาศพุทธศาสนาอยู่สี่หมื่นปี บัดนี้ คน(ที่)ตกอยู่ในอเวจีนั้น(ก็จะได้)เห็นแสงพระศรีอริยเมตไตรยแวบหนึ่ง พอปานฟ้าแลบนี้...พ่อแม่เล่าให้ฟัง

อันนั้นก็คำเดียว(กันกับ)อันนี้เอง ไม่ใช่อื่นไกลเลย มันประมวลลงที่ว่า ลัทธิธรรมแท้(ที่)ทุกคนหนีไม่พ้นนะ เดียวนี้กล้า(ยืนยัน)ได้จริงๆ กล้า(ยืนยัน)ได้จริงๆ มายี่สิบกว่าปีแล้ว...พูดอย่างนี้มา จึงว่า(เมื่อ)รู้อย่างนี้แล้ว “เออ...ของจริงแท้ๆ” จึงว่าไปฟังได้ทุกคน ใครจะพูดยังงี้...ฟังได้ แต่ว่าพูดไปยั้งจั้นแหละ ชีโน่นชีนึ่ ทิคนั่นทิคนี้ เอาทิคใดก็ตามเถอะ มันจะไปที่ไหนก็ไปเถอะ มันต้องประมวลลงนี้

จึงว่า ทุกคนต้องตาย ฟังเอาเพียงนั้น (ต้อง)ตายจริงๆ ตอนที่จะตายนี้ เราจะดำมืดตาย หรือเราจะได้ไฟ (จุดไฟให้สว่าง) ตายเท่านั้นเอง ถ้าหากเราได้ไฟเดินทางเดี๋ยวนี้ (หาก)ไฟมอดก็จะลำบาก (แต่)ถ้าไปกลางวันแล้วจะไม่ลำบากเลย นี่...อย่างนี้ อันนี้ก็เช่นเดียวกัน การฟังเทศน์ ใครจะพูดเรื่องใด...ฟังได้ เพราะเรามีหูทิพย์แล้ว... เข้าใจแล้ว

สิ่งที่ลึกลับ สบายที่สุด ยากที่สุด

ธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นสิ่งที่ลึกลับ และก็สบายที่สุด และก็ยากที่สุด เมื่อยังไม่มีปัญญาก็ฟังยาก เมื่อมีปัญญาเมื่อเห็นแจ้งรู้จริง ฟังสบาย แม้จะพูดแง่ใด ก็ต้องมารวมจุดนี้...พูดแง่ใดก็ต้องมารวมจุดนี้ จึงว่า พระสาวกเข้ามานตามพระพุทธเจ้า “ใครนะ พระ(สาวก)องค์ไหนนะ เข้ามานกับพระพุทธเจ้าตายหือ?” (ผู้ฟังตอบ...พระอนนรุทห์ ครับ) “เข้ามาน” นะ อันนั้นแสดงว่า (พระอนนรุทห์)รู้จัก(จุดนี้)เหมือนกันกับพระพุทธเจ้า ท่านว่าอย่างนั้น ห้เข้าใจใกล้ๆ พระพุทธเจ้าสอนยังงี้ (ก็)รู้จักตามขั้นตอนไปกับพระพุทธเจ้า ท่านว่าอย่างนั้น แต่เราเลย(เข้าใจไปว่า)เข้ามานตาย พระพุทธเจ้าตายแล้วกลับคืนมา เข้ามานแล้วออกมานได้ อันนั้น

เป็นการเข้าใจถูกแล้ว แต่ถูกแบบอยู่ในถ้ำ...ถูกแบบอยู่ในถ้ำ ไม่รู้จัก
รูปทรงของถ้ำ ถูกแบบอยู่ในมุ้ง ไม่รู้จักรูปทรงของมุ้ง ไม่ได้ออกจาก
มุ้งเลย

อนันตริยกรรม

อันนี้แสดงว่า รู้อย่างไม่รู้ สงบ(แบบ)ไม่ยากสงบ ให้เข้าใจ
อย่างนั้น แต่อย่าเพิ่งเชื่อหลวงพ่อนะ จิงว่า คำสอนทุกประโยค
พระพุทธเจ้าตรัสว่า อย่าเชื่อถือโดยเขาพูดตามกันมา อย่าเชื่อถือโดย
เขาเล่าลือตามกันมา อย่าเชื่อถือโดยเห็นเขาทำกันมา อย่าเชื่อถือว่า
มันมีในตำรา อย่าเชื่อถือแม้ครูบาอาจารย์ของตัวเองก็ทั้งนั้น แล้ว
(เชื่อ)การคาดคิดดันเดาไม่ได้...(จาก...กาลามสูตร) **ธรรมะอย่างที่**
หลวงพ่อบุ๊พูด คำสอนของพระพุทธเจ้าจะคิดเอาล่วงหน้าไม่ได้ จะรู้
ก่อนไม่ได้ หลวงพ่อก็คเคยคิดเช่นเดียวกัน (เคย)มาตีความหมาย
มันต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ นั่นแหละเป็นอนันตริยกรรม ไม่(ใช่)
อื่นไกลเลย พุทกล่าๆ อย่างนี้แหละ นี่ว่า เป็นหลักเหนียวแท้ๆ...นี่
ฟันขาดจริงๆ ...นี่แหละ ถ้าไม่ผ่าตัดลงคราวนี้ มันจะเป็นโรคเรื้อรัง...
มันเป็นโรคเรื้อรังจริงๆ ถ้าหากว่าไม่ผ่าตัดลงแล้ว มันจะคอยก่อตัว
มาเป็นโรคเรื้อรัง

ดังนั้นให้ทุกคนเข้าใจว่า เราต้องพยายามที่ตัวเรา คาคคิด
ไม่ได้ ตำรายาไปเชื่อมั่น แต่อย่าไปทำลายตำรานะ **เราต้องพยายาม**
ปฏิบัติให้มันเป็น ะยะมันเป็นนะ ไม่ต้องถามใครเลย หลวงพ่อบุ๊
เปรียบให้ฟังแล้วนี่

ขอให้ลงมือทำกันอย่างจริงจัง

เอาแหละ ที่พูดวันนี้ก็เห็นว่าสมควรแก่เวลาแล้ว ทำยที่สุดนี้
ขอให้พวกเราทุกคน ทั้งพระสงฆ์องค์เจ้า และญาติโยม ผู้ที่มีศรัทธา
มาประพฤติปฏิบัติธรรม ในระยะเวลา(ที่)วัดสนามใน(จัด)เปิดอบรม
มาตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตอนเย็น วันที่ ๓๑ ลงมือทำกันอย่างจริงจัง
วันที่ ๑ วานนี้ก็หนักเข้ามา วันที่ ๒ วันนี้ ก็คงจะจริงจังกว่าวันที่ ๓๑
กับวันที่ ๑ เพราะวันที่ ๒ วันที่ ๓ ก็จะเข้มงวดเข้าไป วันที่ ๔ ก็
จะเร่งรัดตัดตอน บางที่อาจจะประสบปั๊พบเอาก็ได้ละ ดังนั้น ครูบา
อาจารย์พระพี่เลี้ยงหลายองค์ ก็ต้องคอยแนะนำตามจังหวะ ผู้ที่มี
ศรัทธาก็มหันามให้เราสอนจริงๆ แล้ว เราต้องสอนจริงๆ

ธรรมะอี๊ดใจเดียว

ไม่ขึ้นอยู่กับตำรา ไม่ขึ้นอยู่กับครูอาจารย์

ทุกท่านทุกคนตั้งใจฟัง ถ้าหากไม่ตั้งใจฟังแล้วจะไม่เข้าใจ หรือจดจำไม่ได้ เมื่อไม่เข้าใจจดจำไม่ได้ การฟังมันก็ไม่ได้มีประโยชน์ มันไม่มีค่า มันไม่มีคุณอะไร ดังนั้นวิธีปฏิบัติธรรมะที่ผมหรืออาตมาจะนำมาเล่าสู่ฟังในวันนี้ **มันเป็นธรรมะอี๊ดใจเดียว** มันเป็นธรรมะที่จะเอาไปใช้กับชีวิตของเราได้ มันจึงไม่ขึ้นอยู่กับใครทั้งหมด มันไม่ขึ้นอยู่กับตำรับตำรา มันไม่ขึ้นอยู่กับครูอาจารย์ **มันขึ้นอยู่กับตัวการกระทำหรือวิธีทำเท่านั้นเอง** การกระทำ(หรือ)วิธีทำนั้น ไม่เหมือนกับที่เราเคยเข้าใจว่าต้องไปทำกรรมฐาน ไปนั่งสมาธิแบบนั้น ไปนั่งสมาธิแบบนี้ มันไม่เป็นอย่างนั้น อันนั้นดีแล้ว ที่ตัวของผม ตัวของอาตมาเคยทำมาแล้วสิ่งเหล่านั้น (เช่น) นั่งหลับตา ขัดสมาธิเพชร ภาวนาพุทโธ หายใจเข้า หายใจออก ทำมาแล้ว มันก็ดี แต่มันไม่ดี เพราะว่าเราไม่มองเห็นอะไร โดยมากคนไปนั่งสมาธิ

ต้องไปหลับตา หาวว่ามันยังลืมนะ มันยังวอกแวก มันจึงไม่สงบ...
อย่างนั้น ถ้าเราเข้าใจอย่างนั้น เราก็ไปเจาะเอาลูกตาเราออกเสีย
ไม่ต้องให้มันมีลูกตา มันจะดีกว่า มันจะไม่ได้มองเห็นอะไร แต่
จิตใจนั้นมันไม่ได้เกี่ยวข้องกับลูกตา มันนึกมันคิดขึ้นมา เป็น
ธรรมชาติของมัน

ให้มีสติกำหนดรู้ในอิริยาบถทั้งสี่ และอิริยาบถย่อย

ดังนั้น พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนเอาไว้ว่า ให้มีสติกำหนดรู้ ใน
อิริยาบถทั้งสี่ ยืนก็ให้มีสติรู้ เดินก็ให้มีสติรู้ นั่งก็ให้มีสติรู้ นอนก็
ให้มีสติรู้ นี่ท่านสอนอย่างนั้น แต่ท่านนั้นก็ยังไม่พอ ท่านยังสอนให้
มีสติเข้าไปกำหนดรู้ ในอิริยาบถย่อย คู้ เขยียด เคลื่อนไหว โดย
วิธีใดก็ตาม ท่านสอนให้มีสติรู้แบบนี้เอง จึงมีวิธีทำ เพราะคนเรา
ระดับสติปัญญาไม่เหมือนกัน การกระทำแบบนี้คนแก่ก็ทำได้ พ่อบ้าน
แม่เรือนก็ทำได้ คนหนุ่มคนสาวก็ทำได้ เด็กนักเรียนก็ทำได้ เพียงเรา
นั่งเก้าอี้ก็ได้ นั่งพับเพียบก็ได้ นั่งขัดสมาธิก็ได้ ที่สุด นอนก็ทำได้
เราพลิกมือขึ้นรู้สึกตัว มีจังหวะท่าที่ท่า คำว่ามือลง ให้รู้สึกตัว แต่
ไม่ใช่(พูดในใจ)ว่ารู้สึกมือ คำว่ามือ ไม่ใช่รู้อย่างนั้น เพียงเอารู้หน่อยๆ

ว่า เราพลิกมือขึ้น รู้มันไหวขึ้นไป คำว่ามือลง รู้มันไหวลงมา ให้มัน
รู้เหมือนกะพริบตา รู้เหมือนหายใจ เรากะพริบตา เราหายใจ มัน
เป็นอย่างนี้ตลอดมา (แต่)เราไม่เคยรู้มัน

ถ้าทำจริงจังแล้วไม่นาน ทุกข์นั้นจะลดน้อยไป

การเคลื่อนการไหวของ(กาย)ภายนอกนี้ มันเคลื่อนไหวไปมา
อยู่อย่างนั้น เราไม่เคยรู้ ดังนั้นจึงว่า กลับมาศึกษาที่ตัวจริงของมัน
(ซึ่ง)เป็นธรรมชาติ ศึกษาธรรมะกับธรรมชาติของมันจริงๆ จึงมีวิธีทำ
มีวิธีสร้างจังหวะ พลิกมือขึ้น...รู้สึกตัว ยกมือขึ้น...รู้สึกตัว เอามือ
เข้ามาหาสะดือของเรา...รู้สึกตัว เลื่อนมือที่สะดือขึ้นมาไว้ที่หน้าอก...
รู้สึกตัว เอามือออกจากหน้าอกไปไว้ตรงข้าง...รู้สึกตัว ลดมือลงที่
ขาเรา หรือเอาไว้ที่ไหนก็ตามแหละ ถึงที่แล้วก็รู้สึก คำว่าลง...(รู้สึก)
ทำกันอย่างนั้น เรื่องนี้ไม่นาน ถ้าทำจริงทำจังแล้ว ไม่เกิน ๓ ปี
เพราะในตำรามีอยู่ว่า ผู้ที่เจริญสติปัญญาอย่างถูกต้อง ให้ติดต่อกัน
เหมือนลูกโซ่ ท่านว่าอย่างนั้น อย่างนาน ๗ ปี อย่างกลาง ๗ เดือน
อย่างเร็วที่สุดนับตั้งแต่ ๑ วัน ถึง ๗ วัน หรือ ๑๕ วัน มีอานิสงส์
๒ ประการ

๑. เป็นพระอรหันต์ได้ในปัจจุบันชาตินี้ หรือภพนี้ ท่านว่า
อย่างนั้น

๒. ถ้าหากไม่ได้เป็นพระอรหันต์ ก็ต้องได้เป็นพระอนาคามี
แน่นอนที่สุด ท่านว่าอย่างนั้น

แต่ที่นี้ไม่ต้องเป็นพระอรหันต์ ไม่ต้องเป็นพระอนาคามี ทุกข์
นั้นจะลดน้อยไป ความสงสัย กังวลใจจะลดน้อยไป ความขัดแย้ง
ทางจิตใจก็จะลดน้อยไป ปัญหาต่างๆ จะไม่เกิดขึ้น เอาเพียงอานิสงส์
อย่างนี้ ดังนั้นการกระทำอย่างนี้ จึงไม่ขึ้นอยู่กับใครทั้งหมด **จึงว่า
รับรองได้ อย่างนาน ๓ ปี อย่างกลาง ๑ ปี อย่างเร็วที่สุดนับตั้งแต่
๑ วัน ถึง ๙๐ วัน รับรองได้ นี่...ความจริงมันต้องรับรองได้** ถ้า
คนรู้จริง เห็นจริง ตาม(ความเป็น)จริง มันต้องรู้สึกได้ นี่ศึกษา
กับธรรมชาติ เพราะการเคลื่อนการไหววิถีใดก็ต้องรู้ อย่าไปฝืน
ธรรมชาติมัน ธรรมชาติตามันอยากมอง ให้มันมอง แต่ให้รู้(ว่า)มัน
มอง มัน(กะ)ปริบตา มันเหลือบซ้าย มันแลขวา ให้รู้ มันอยาก
เหลียวหน้าเหลียวหลัง ก็ให้รู้ นี่...ท่านว่าอย่างนั้น คนโบราณท่าน
จึงสอนว่า **ไปไหนมาไหน ต้องมองหน้ามองหลัง** ท่านว่าอย่างนี้ อย่า
ไปมองแต่ข้างหน้าอย่างเดียว ท่านว่าอย่างนี้ ที่นี้เราไม่ฟัง เราแก้
ปัญหาตรงนี้แหละไม่ได้ ฟังคำพูดเหล่านี้แหละไม่เป็น

มองเห็นตัวเอง

คำว่า เหลียวหน้าเหลียวหลัง ก็ต้องหมายถึง มองไปข้างหน้า มองไปข้างหลัง ให้มันเห็น แล้วมามองดูตัวเอง ให้มันเห็น ท่านว่า อย่างนั้น อันนี้เรามองไปแต่ข้างหน้า คิดไปแต่ข้างหน้า คิดไปเรื่อง ทำดี คิดไปเรื่องทำไม่ดี คิดไปเรื่องสวรรค์ คิดไปเรื่องนิพพาน เรา คิดไปอย่างนั้น อันสวรรค์นิพพานนั้นนะ มันอยู่ในกำมือของเรานี้เอง ถ้าหากเราไม่รู้ จะเรียกว่าสวรรค์ มันก็รู้ จะเรียกว่านิพพาน มัน ก็ไม่รู้ ถ้าเรารู้แล้ว มัน(แค่)เอื้อมมือเดียวเท่านั้นเอง เพราะมันอยู่ใน ตัวเรา คนโบราณท่านจึงสอนเอาไว้ว่า *สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ พระนิพพานก็อยู่ที่ใจ* นี่ มันอยู่ที่ใจทั้งนั้น

เมื่อใดจิตใจหมกมุ่น หดหู่ หมักตองอยู่กับสิ่งที่สกปรก จิตใจ เศร้าหมอง จิตใจหดหู่ จิตใจหงอยเหงานา จิตใจขุ่นมัว จิตใจเฉื่อยชา ในขณะนั้นเรียกว่า จิตใจเป็นทุกข์ จิตใจผิดปกติ ท่านสอนให้เรา รู้ อย่างนี้ อันนั้นมันเป็นหน้าที่ของคน หรือเป็นหน้าที่ของสัตว์ แต่ หน้าที่ตา แข็งชา มือเท้าเป็นคน แต่จิตใจมันทำเป็น (ทำ)ได้เหมือน สัตว์ เป็นอย่างนั้น ดังนั้น สัตว์กับคนมันจึงอยู่ในตระกูลเดียวกัน สวรรค์กับนรกมันอยู่ในตระกูลเดียวกัน เขาเรียกว่า โลกียธรรม (หรือจะว่า)โลกุตรธรรมก็ได้ สวรรค์นิพพานก็ได้ แล้วแต่จะสมมติ พูดขึ้นมาให้มันรู้เรื่องกันเท่านั้นเอง

โลกียธรรม – โลกุตรธรรม

สวรรค์กับนิพพานมันไปสายเดียวกัน สวรรค์คือเรายังไกล ห่างไกลจากนิพพาน แต่มันจะไปนิพพาน เราไปติดวิธีนั้น ไปติด วิธีนี้ เราไม่ตั้งใจเดินไปหานิพพาน เอา...สมมติกันใกล้ๆ เราอยู่ บ้านเรา เราจะเดินทางไปจังหวัดไหนก็ตาม เราไม่ตั้งใจ เราไปแวะ ที่นั่น ไปแวะที่นี้ ผลที่สุดไม่ถึงจังหวัดนั้น เขาเรียกว่า โลกียธรรม ตั้งใจไป แต่ไปไม่ถึงเขาอื่น (เรียกว่า) โลกียธรรม คือตั้งใจทำการงาน ะไรก็ตามแหละ ตั้งใจว่าจะทำให้มันเสร็จ แต่มันทำไม่เสร็จ นั่นเขา เรียกว่า โลกียธรรม

บัดนี้ คนหนึ่งตั้งใจว่าจะไปอำเภอ นั้น ตำบลนี้ หรือจังหวัดนั้น จังหวัดนี้ ตั้งใจลงเหือน (ออกจากเรือน) เราไป ไปให้ถึงจังหวัดนั้น อำเภอ นี้ ตำบลนั้น ตำบลนี้ เห็นผู้คน ลักษณะกิจการงานของ ตำบลนั้น อำเภอ นั้น จังหวัดนั้น อันนั้นเขาเรียกว่า ไปถึงจุดหมาย ปลายทาง เรียกว่าโลกุตรธรรม หรือจะว่านิพพานก็ได้ มันเป็น อย่างนั้น แต่เราไม่เข้าใจในคำพูดคำสอนเหล่านั้น เพราะมันเป็น ศัพท์เป็นแสง (เป็น)คำพูดของคนอินเดีย มันไม่ได้เป็นคำพูดของ คนไทย

แต่คนไทยแท้ๆ อย่างที่ผมหรือหลวงพ่อบุญนี้ก็ยังไมเข้าใจ... บางคนพูดให้ฟังมาหลายครั้งหลายหนแล้ว อย่างที่เราเคยทำบุญ เคยอุทิศอะไรต่างๆ เราว่า สุทินนัง ะตะ เม ทานัง อาสะวัชชะยา-วะหัง โหตุ ข้าพเจ้าทั้งหลายยินดีในทาน การถวายของข้าพเจ้านี้ จนถึงซึ่งความสิ้นไปแห่งอาสวะกองกิเลสนี้ [กองกิเลสที่สำคัญ - เครื่องดองสันดาน] ท่านกล่าวว่า พระนิพพานในอนาคตกาล เบื้องหน้าโน้นเทอญ แต่เราไม่ยอมเสียสละ ไม่ละกิเลส ที่มันปกคลุมหรือห่อหุ้มดวงใจ หรือดวงสติ ดวงปัญญาของเรา เราไม่ยอมเบี่ยงยอมถ่าง(สิ่ง)เหล่านี้ เรียกว่าเป็น โลภียธรรม เรียกว่า ธรรมประกอบด้วยโลก ทำอยู่กับโลก แม้จะทำดีเท่าใดก็ทำอยู่กับโลก มันไปนิพพานไม่ได้ มันไปโลกุตระธรรมไม่ได้

อย่าติดคำพูด คำสอน ศัพท์แสง

ดังนั้น คำพูดคำสอนนี้มันจึงสำคัญ ให้เราเข้าใจ ถ้าเราไม่เข้าใจแล้ว เราจะไปติดคำพูดคำสอน ศัพท์แสงเหล่านั้น ดังนั้นคำว่า สวรรค์... สวรรค์นี่นะ ถ้าเราอยู่ดี กินดี นอนดี ไปดี สบายดี (นั่นแหละสวรรค์) แต่(ต้อง)ไปให้มันถึงที่สุด คำว่า **ไปให้มันถึงที่สุด** นี่ ไปที่ไหน เราก็ดูใจเรา จิตใจเรามันคิดสับสนวุ่นวาย อัดไม่ได้ (หยุดไม่ได้) ผิดปกติแล้วนี้ เราก็อ้าง

ลักษณะเฉยๆ นี่ ไม่ต้องไปทำอะไรมัน

เฉยๆ ลักษณะเฉยๆ นี่ ไม่ต้องไปทำอะไรมัน ไม่ต้องไปทำให้มันยุ่งขึ้นมา มันมีอยู่แล้ว เรียกว่าเฉยๆ (เมื่อ)มันคิดขึ้นมา เราก็ทำความรู้สึกตัว รู้สึกใจ ความคิดมันถูกหยุดไปเอง มันก็เฉยๆ ลักษณะเฉยๆ นั้นท่านก็ว่า เป็น **ปกติ**

ปกติ มันมีอยู่อย่างนั้นทุกคน อันเฉยๆ นี่ ผู้หญิงก็มีเฉยๆ ผู้ชายก็มีเฉยๆ พระสงฆ์องค์เจ้าก็มีเฉยๆ คนเฒ่าคนแก่ก็มีเฉยๆ คนหนุ่มคนสาวก็มีเฉยๆ ลักษณะเฉยๆ นั้น ท่านเรียกว่า ถ้าพูดเป็นศัพท์แสงธรรมะแล้ว ท่านว่า เอ็นอุเบกขาก็เอ็น เรียกว่าอุเบกขาวางเฉยก็เอ็น เรียกว่าสงบก็เอ็น (เรียกว่าอุเบกขาก็ได้ วางเฉยก็ได้ สงบก็ได้)

ท่านจึงว่า **สุขอื่นนอกจากความสงบไม่มี** ความสงบนั้นแหละ ท่านเรียกว่านิพพาน อันเฉยๆ นั้นแหละท่านเรียกว่าสงบ (แต่)ไม่ใช่ไปนั่งสงบ มันเฉยๆ มันสงบ ทำการทำงานด้วยความสงบ (ถึงจะ) ตากแดด ตากฝน ตากลม (ก็)ทำการทำงานด้วยความสงบ นั้นแหละ ท่านเรียกว่า **สุขอื่นนอกจากความสงบไม่มี**

ถ้าผิดธรรมชาติ ก็ผิดปกติ

แต่(ถ้า)เราต้องไปนั่งให้มันสงบ อันนั้นมันก็ดี แต่มันไม่เข้าใจ ความไม่เข้าใจนั่นแหละ ท่านว่าเป็นโทษอย่างหนัก เป็นโทษอย่างมหันต์ ท่านว่าอย่างนั้น แต่ในทางตรงกันข้าม ความเข้าใจ ความรู้ ความเห็น ฟังแล้วเข้าใจออกเข้าใจ ประพฤติปฏิบัติตาม นั่นแหละ ท่านว่า เป็นบุญ เป็นกุศล เป็นมหาศาล หออะไรจะเปรียบปาน หรือเท่าเทียมไม่ได้ เพราะ**ความรู้ลึก(ตัว)**อันนี้เอง

ดังนั้นจึงไม่ต้องทำอะไร ศึกษากับธรรมชาติ ถ้าผิดธรรมชาติ ก็ผิดปกติ ถ้าผิดปกติก็ผิดธรรมชาติ ดังนั้น ศึกษาธรรมชาติกับธรรมชาติ ให้รู้ธรรมชาติมันจริงๆ คนเราต้องมีการกิน มีการนอน มีการไป มีการมา มีการอาบน้ำ มีการล้างหน้า แปรงฟัน มีการเข้าห้องน้ำห้องส้วม มีการเข้าไปถ่ายอุจจาระปัสสาวะ มันเป็นไปตามหน้าที่ของมัน จึง(ควร)ศึกษาให้รู้

ทุกข์ หมายถึง ความคิดมันถูกปรุงแต่ง คิดแล้วหยุดไม่ได้

พระพุทธเจ้าสอนเรื่องทุกข์ สอนคนให้รู้จักเรื่องทุกข์ ทุกข์เกิดขึ้นเพราะ(อะไร) ที่ไหน ไม่ใช่ทุกข์ไม่มีเงินไม่มีทอง หรือเจ็บปวดท้อแท้ ไม่ได้หมายถึงพวกเหล่านี้ ทุกข์ที่หลวงพ่อบอกหรืออาตมาพูดนี้ **ทุกข์ หมายถึง ความคิดมันถูกปรุงแต่ง มันคิดสับสนวนวาย คิดมา แล้วหยุดไม่ได้** คน นักเรียน นักศึกษา เรียนมากๆ คิด...คิด...คิดหยุดไม่เป็น เป็นบ้าไปก็มี เนอะ... มันเป็นอย่างนั้น

อันนี้แหละ จึงว่าความคิดนี้มันสำคัญที่สุด เราต้องศึกษาต้องปฏิบัติ ให้รู้ ให้เข้าใจ **มันคิดแล้วต้องทิ้ง อย่าเข้าไปในความคิด**

การทวนกระแสน้ำ คือ การทวนกระแสความคิด

ความคิดนี้เหมือนกับกระแสน้ำ...เหมือนกับกระแสน้ำ เราเคยได้ยินได้ฟังมาแล้ว พระพุทธเจ้าก่อนที่จะได้ตรัสรู้ จับเอาธาตุหรือชั้น(ของ)นางสุชาดา (ที่)เอาข้าวไปถวายพระพุทธเจ้า นี่ถือว่าเป็นเทวดา พระพุทธเจ้าได้กินข้าวในชั้นของนางสุชาดาแล้ว ถาเมื่อนางสุชาดาว่าจะถวายแต่ข้าวหรือจะถวายทั้งหมด ถาเมื่อนางสุชาดานางสุชาดาก็ว่าถวายทั้งหมด ไม่เอาอะไรกลับคืนเลย พระองค์ก็จับธาตุหรือชั้นอันนั้นแหละลงไปริมแม่น้ำ ก็ไปนั่งอธิษฐานว่า ถ้าหากข้าพเจ้าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ข้าก็เลิกลาย คายกิเลสหลุด เอาชนะทุกขี้ได้ วางธาตุหรือชั้นใบนี้แหละ ลงบนผิวน้ำนี้ ให้ธาตุและชั้นใบนี้แหละทวนกระแสน้ำขึ้นไปถึงต้นน้ำโน่น...ว่าอย่างนั้นในทางตรงกันข้าม ถ้าหากจะไม่ได้ตรัสรู้ ไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้า ข้าก็เลิกละไม่ตาย คายกิเลสไม่หลุด เอาชนะทุกขี้ไม่ได้ วางธาตุและชั้นใบนี้ลงไปบนผิวน้ำนี้ ให้มันไหลไปตามกระแสของน้ำ ว่าอย่างนั้นพอตีพุดจบแล้วก็เลี้ยวธาตุชั้นอันนั้นลงไป ธาตุชั้นอันนั้นก็เลยทวนกระแสน้ำขึ้นไปถึงต้นน้ำ ก็ไปจมลงที่ตรงกาละนาค (พญานาค) นอนหลับอยู่ ไปซ้อนเข้าเป็นหมอนให้กาละนาคนอน

อันนั้นมันเป็นปุคคลาธิษฐาน ให้เข้าใจ จึงว่า (มี)ธรรมาธิษฐาน (และ)ปุคคลาธิษฐาน ธรรมาธิษฐานท่านว่าเรื่องธรรมะ เราไปตี(ความ)เป็นบุคคลขึ้นมา อันกาละนาคนอนหลับนั้น คือว่า เหมือนเรานี่แหละ (ที่)นอนหลับทับสิทธิ์ หลงตนลุ่มตัว ไม่คิดถึงจิตถึงใจ เรียกว่านอนหลับทับสิทธิ์

ดังนั้น **ทวนกระแสน้ำ คือ ทวนกระแสของความคิด** มันคิดอยากไป เราไม่ต้องไป มันคิดอยากขับรำทำเพลง เราก็ไม่ต้องขับรำทำเพลง มันอยากดื่มสุรา เราก็ต้องไม่ดื่มสุรา มันอยากใช้สิ่งของอะไรต่างๆ แปลกๆ ทันสมัย(กับ)เขา ก็ไม่ต้องใช้อย่างนั้น ให้ใช้ชีวิตเป็นธรรมดาเป็นธรรมดา...ใช้ชีวิตเป็นธรรมดาเป็นธรรมดา **ธรรมะ** จึงว่า **เป็นธรรมดา ผิดธรรมดาไปแล้วไม่ใช่ธรรมะ** มันเป็นอธรรม ท่านว่าอย่างนั้น

ถ้าไม่ทำความรู้สึกตัวจะไม่รู้ ถ้าทำความรู้สึกตัวต้องรู้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น การพูด การสอน และผู้ฟังกับผู้สอนให้เข้าใจกัน หรือจะเรียนพระไตรปิฎกจนแตกฉานก็ตาม ถ้าหากไม่ทำ(ไม่รู้สึกตัว) จะไม่รู้เรื่องนี้ ไม่ได้เรียนหนังสือ เขียนไม่ได้อ่านไม่เป็น แต่ทำ(หรือรู้สึกตัว) ก็ต้องรู้เช่นเดียวกัน ดังนั้นคนโบราณท่านจึงสอนเอาไว้

การพูดนั้นดีแล้ว พูดร้อยคำ พันคำ หมื่นคำ แสนคำ ล้านคำ ก็ตาม
ผู้การกระทำครั้งเดียวไม่ได้ การกระทำนั้นทำอะไร ทำให้รู้สึกตัว
ตื่นตัว ทำให้รู้สึกใจ ตื่นใจ คนโบราณท่านจึงสอนเอาไว้ว่า อย่า
หลงตน อย่าลืมตัว อย่าหลงกาย อย่าลืมใจ นี่ท่านสอนเอาไว้

หลงตนลืมตัว หลงกายลืมใจ ไม่รู้เท่าทันความคิด

แต่เรามันหลงตนลืมตัว หลงกายลืมใจ ไม่รู้เท่าทันของความคิด
มันเป็นกลเป็นไก...ความคิดนี้ คนโบราณท่านจึงสอนเอาไว้ว่า
ความคิดคนนี้เหมือนกับลิง ท่านว่าอย่างนั้น ความคิดมันกลอกกลับ
ได้ไว ความคิด(ของ)คน...เหมือนกับลิง ลิงนี้มันอยู่นิ่งๆ ไม่ได้
(เมื่อ)เราเอาไม้ไปเหย่มัน มันก็กระโดดโลดเต้น จับโน้นจับนี้ มัน
เป็นอย่างนั้น ความคิดก็เหมือนกัน ท่านว่าอย่างนั้น

จิตคนนี่กลอกกลับได้ไว ดุจมีลานไซในตน เราท่านควรบังคับ
กล ให้จิตหมุนมาแต่ในทางข้างดี หากปล่อยให้มันหมุนไปในทาง
ข้างกีย์ ธรรมที่มีก็จักหนีจักหน่ายหายสูญ ธรรมเข้าครอบงำ
ความระยำลัษณฺ์ (จิตคน)ก็ปลิ้นปลอกหลอกตน นี่...มันหลอกเรา

ฝึกกรรมฐาน แต่ไม่ได้ฝึกตนเอง

ดังนั้นพวกกรรมฐาน ไปนั่งภาวนา แล้วเห็นเลข เห็นบัตร
เห็นเบอร์ เพราะไม่เห็นจิตใจนี้เอง เพราะไปฝึกกรรมฐาน มันไม่ได้
ฝึกตัวเอง มันไปฝึกนั่งหลับตา ไปฝึกอะไรต่างๆ นั้นนะ มันเลย
ผิดธรรมชาติ ผิดธรรมดา เมื่อผิดธรรมชาติ ผิดธรรมดา ก็แสดงว่า
ไม่รู้ธรรมชาติ ไม่รู้ธรรมดา มันก็หลอกเราเอาเสีย นี่...มันเป็นอย่างนี้
ดังนั้น จึงศึกษากับธรรมชาติ ศึกษากับธรรมดา ไม่ให้(จิต)มัน
หลอกเรา เรารู้เท่าทันกลไก หรือมายาของจิตใจ เนอะ...มันเป็น
อย่างนี้ ธรรมที่มีก็จักหนีจักหน่ายหายสูญ ก็(เพราะ)เราไม่รู้นี่เอง

ศึกษาของจริง ศึกษากับธรรมชาติ

อันความไม่รู้นั้น ภาษาธรรมะเรียกว่า โมหะ ภาษาพื้นบ้าน
เรียกว่า หลงตนลืมตัว หลงกายลืมใจ ไม่รู้ตัว ไม่รู้กาย ไม่รู้ใจ
ท่านว่าอย่างนั้น ดังนั้นจึงศึกษาหาของจริง (ว่า)จริงมั๊ย มองเห็น
ต้นไม้ มองเห็นคนเดินไป มองเห็นคนนั่ง มองเห็นคนนอน เนอะ
อันนี้จริงมั๊ย นั่นแหละ ตาหน้าที่ของดู หูจึงเป็นหน้าที่ของฟัง ตาหู

แต่ตามันไม่รู้ หูฟัง(แต่)หูมันไม่รู้ คือตัวใจมันรู้ มันเป็นทาง...มันเป็นทางเดินของจิตของใจ มันเป็นทางเดินของกิเลส มันเป็นทางเดินของอวิชชา คือความไม่รู้ มันเที่ยวเข้าเที่ยวออก เดินไปเดินมา (แต่) เราไม่รู้

บัดนี้เรามาศึกษากับธรรมชาติ เราไปไหนมาไหน มันนึกมันคิด เราเห็น เรารู้ เราเข้าใจ พอดีมันถูกเห็น ความคิดมันถูกหยุดทันที อุปมาให้ฟังเหมือนเราชุดบ่อน้ำ เราชุดหาน้ำ หรือจะชุดบนที่สูงๆ ก็ตาม แล้วชุดที่ลุ่ม ที่ดอน ชุดที่ไหนก็ตาม แต่พื้นดินนี้ต้องมีน้ำ ทุกหนทุกแห่ง ชุดลงไปลึกๆ ไปเจอมาแล้ว น้ำกับตมกับเลนนะ มันอยู่ด้วยกัน เราก็เป็นหน้าที่ตักตมตักเลนออกทั้ง น้ำ (ที่)อยู่ข้างใน มันจะไล่ตะกอนออกมา มันจะไล่ออกมาให้หมดเลย เราก็เป็นหน้าที่ตักตมตักเลนออกให้หมด ตักออก ตักออก วิตออก วิตออก ตักกับวิตเป็นอันเดียวกันนะ ตมเลนออกหมดแล้ว น้ำมันจะไล่ตะกอนออกมา แต่มันยังขุ่น ยังมัวยังสกปรก น้ำนั้นยังใช้ไม่ได้ (ให้)กวนปากบ่อเข้าให้มันล้างตมล้างเลนล้างตะกอนเหล่านั้น ออก ตักออก ตักออก เมื่อตักออกหลายครั้งหลายหน ล้างหลายครั้งหลายหน น้ำก็สะอาดขึ้นมา เมื่อน้ำสะอาดแล้ว เอาไปใช้อะไรก็ได้

ฝึกกิเลส ฝึกตัวนึกตัวคิด ไม่ต้องฝึกจิตใจ

ดังนั้น จิตใจที่ฝึกดีแล้ว นำสุขมาให้ ท่านว่าอย่างนั้น จิตใจไม่ต้องฝึกมัน ฝึกกิเลส ฝึกตัวนึกตัวคิดนี่แหละ มันเที่ยวมานะ เราเห็นเรารู้ ถ้าเราไม่เห็นเราไม่รู้ ก็แสดงว่า เราไม่ได้ฝึกกิเลส แต่จิตใจนั้นมันดีแล้ว ไม่ต้องไปฝึกมัน จะไปฝึกมันทำไมจิตใจ มันเป็นปกติอย่างนั้น เกิดมาแล้วมันก็มีปกติอยู่อย่างนั้น อันปกตินี้แหละ ท่านว่า มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นธรรมดา มันเป็นอย่างนั้น จะทำงานพุทฺธจิต ความปกตินั้นก็มิ หรือเปรียบอุปมา(ได้)หลายอย่าง ที่(เคย)นำมาเล่าให้ฟังหลายครั้งหลายหน

สมมติเอา อย่าง(เช่น)ดวงอาทิตย์ หรือพระอาทิตย์ หรือตะเภา เราสมมติขึ้นมา บางคนว่าตะเภาบด หรือว่าฟ้าบด (ท้องฟ้ามีดครีမ်) ดวงอาทิตย์บด นี่ เราว่าอย่างนั้น แต่ความจริงตะเภาไม่บด ดวงอาทิตย์ไม่บดนะ ฟ้าไม่บด มีเมฆ เมฆมันลอยไปตามลม มันก็ไปบังเอาดวงอาทิตย์นั้น แต่ดวงอาทิตย์(หรือ)ตะเภามัน(ก็)ยัง) ทำความสว่าง(ของ)มันเต็มดวง แต่เมื่อมีอะไรไปปกคลุมมันไว้ มันก็เลยทำความสว่างอยู่ใกล้ๆ แต่มันทำเอาไปไกลๆ

อันตัวปกติของเรามันก็ทำหน้าที่ของมันอยู่อย่างนั้น แต่คนไม่เคยรู้ ไม่เคยดู ไม่เคยเห็น ไม่เคยเข้าใจปกติอันนี้ เมื่อไม่เข้าใจปกติอันนี้ ก็เลยไป(แสวง)หาธรรมะ ก็เลยว่...ธรรมะคืออะไร อยู่ที่ไหน ไม่รู้เลย แสดงว่าศึกษาธรรมะไม่เข้าหลัก ไม่ว่าคนอื่นแหละ ตัวเองก็เคยทำอย่างนั้น จึงว่ามันศึกษาไม่ถูกไม่ตรง

มาเห็นของดีที่มีอยู่ในตัวเรา

ดังนั้น การเลือกหาครูบาอาจารย์นั้น **ต้องเลือกหาครูบาอาจารย์ผู้สอนของจริง คนมีดีแล้วเอามาพูดให้เราฟัง** เอาของดีนั้นแหละ มีในตัวคนนั้นแหละ มาพูดให้คนฟัง ดังนั้น เมื่อเรา รู้ตัวเรา เห็นตัวเรา เข้าใจตัวเรา รู้จิตรู้ใจ รู้ชีวิตของเราจริงๆ แล้ว ยกมือไหว้ตัวเองก็ยังได้ เพราะเราไม่ก่ไม่ฝันว่าเรามีดีขนาดนี้ **เมื่อเรามาเห็นของดีมีในตัวเราแล้ว ก็ยกมือไหว้ตัวเองได้** การยกมือไหว้คนอื่นนั้น ร้อยครั้ง พันหน ลูยกมือไหว้ตัวเองครั้งเดียวไม่ได้ นี่...มันเป็นอย่างนี้

ทำไม(การ)ยกมือไหว้ตัวเองนี้มันจึงมีค่ามีคุณมาก เมื่อไหว้ตัวเอง(ได้)แล้ว ก็เป็นการไหว้คนอื่นได้ เพราะเราทำดี เราพูดดี เราคิดดี คนอื่น...ทุกคนไป ต้องการทำดี ต้องการพูดดี ต้องการคิดดี ดังนั้นคนใดยกมือไหว้ตัวเองแล้ว นั่นแหละเรียกว่าเป็นคนดี

ไม่ใช่ว่ายกมือไหว้คนอื่น เราเห็นตัวเรากำลังยกมือไหว้ เราเห็นจิตเห็นใจกำลังอ่อนน้อมถ่อมตนยกมือไหว้คนนั้นคนนี้ อันนั้นแหละ ท่านว่าเป็นคนดี (แต่)อันนี้เราไม่เคยเห็นจิตเห็นใจ เห็นเขายกมือไหว้ก็ยกมือไหว้ไปตามเขา ไม่เห็นจิตเห็นใจ(ตนเอง) บางทีคนยกมือไหว้คนอื่น(แต่)จิตใจคิดจะไปทำร้ายเขาก็มีนะ...มันเป็นอย่างนั้น อันนี้แสดงว่ามันมีการขัดแย้งอยู่ในตัวมันเอง เมื่อมันมีการขัดแย้งอยู่ในตัวมันเอง ก็มีความสับสนวุ่นวาย เมื่อมีความสับสนวุ่นวาย ปัญหาที่เกิดขึ้นที่ตรงนั้น จึง(ว่า) คนมันไม่รู้จักหน้าที่ของคน ดังนั้น คนเราต้องศึกษาให้รู้จักความเป็นคน ให้รู้จักว่า - หน้าที่ของคน ให้รู้จักว่า - ปฏิบัติหน้าที่ของคน

ภาคผนวก

ธรรมะ
ฝากไว้
ในลายมือ

อัตโนประวัติ

[illegible]

อัตโนประวัติ

ข้าพเจ้าติดตามสืบถามประวัติปฏิบัติธรรม เผยแพร่ธรรมดังนี้

หลวงพ่อกุศลเป็นบุตรนายจิ้น (และ) นางสม อินทพิล มีพี่น้อง ๖ คนด้วยกัน

๑. นายสาย อินทพิวิ
๒. นายบุญ อินทพิวิ
๓. นายอุ้น อินทพิวิ
๔. นางหวั่น พิมพ์สอน
๕. นายพันธ์ อินทพิวิ
๖. นายผัน อินทพิวิ

หลวงพ่อกุศลเป็น(บุตร)คนที่ ๕ เกิดวันที่ ๕ กันยายน
๒๔๕๔ วันอังคาร ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีชุน เกิดที่บ้านบุษม
ต.บุษม อ.เขียงคาน จ.เลย

อายุ ๑๐ ปี บรรพชา(เป็น)สามเณร (ที่)วัดบรรพตคีรี เรียน
ตัวหนังสือลาว ตัวหนังสือธรรม เรียนวิธีปฏิบัติกรรมฐาน(แบบ)
พุทธ เป็นเณร (๑) ปี ๖ เดือน (ก็)สึก (พอ)อายุ ๒๐ ปีอุปสมบท
เป็นพระโดยสมมติสงฆ์ ๖ เดือน ทำกรรมฐาน เติญตงค์ พระครู
วิจิตธรรมอาจารย์เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้วสึกออกมาเป็นโยม มี
ครอบครัว มีบุตร ๒ คน

๑. นายเทียน อินทผิ่ว

๒. นายเตรียม อินทผิ่ว

(หลวงพ่อยืนเป็นคน)ชอบทำบุญ(ทำ)กุศล และชอบทำ
วิธีทำกรรมฐานวิปัสสนาหลายวิธี (เมื่ออายุ) ๔๕ ปี ๘ เดือน ได้
ฝึกกรรมฐาน(ที่)วัดรังสิมุกดาราม ศรีเชียงใหม่ (ปัจจุบันเป็น)
ตำบลพันพร้าว อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย หลวงพ่อวันทอง
เป็นอาจารย์สอน มีพระ ๒๓ รูป โยม ๕ คน ชาย ๒ หญิง ๓
ปฏิบัติ ๑ พรรษา ๓ เดือน

เมื่อออกพรรษา พันธุ์ อินทผิ่วกลับบ้าน สร้างกุฏิปฏิบัติธรรม
(ที่)วัดศรีภูมิ (ในหมู่บ้าน)บุสม (สำหรับ)ผู้สนใจปฏิบัติธรรมด้วย
ตนเอง

เมื่ออายุ ๔๘ ปี อุปสมบท(ที่)วัดศรีคุณเมือง อ.เชียงคาน
พระครูวิชิตธรรมอาจารย์เป็นอุปัชฌาย์ แล้วออกเผยแผ่วิธีที่ท่าน
เรียนรู้มาต่อผู้สนใจ ครั้งแรกพบเถรสมัครและเถรรอด สององค์
ที่บ้านผานกเค้า

มาอยู่วัดโนนสวรรค์บ้านนาอ้อ มีหลวง(พ่อ)หวัด พระสิทธิ์
เถรเถื่อน ครูกล้า หลายท่านปฏิบัติ(ด้วยกัน) ต่อมาเมื่อมีพระมหาบัวทอง
บ้านโคกสูง อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ มาจากถ้ำผาปู่(มา)ปฏิบัติด้วย

และกลับไปบุสม (พระ)มหาบัวทอง พระสิทธิ์ และเถร
ตามไปด้วย มหาบัวทอง(กับ)พระสิทธิ์ได้พุทธธรรมะให้เจ้าหน้าที่
ตำรวจ(เข้าใจ) มีประชาชนสนใจมากขึ้น

แล้วมาอยู่ป่าพุทธาน บ้านกำเนิดเพชร มีพระคำพันธ์ บ้าน
ท่านางแนว อ.เมืองพล จ.ขอนแก่น เข้าร่วมอยู่ (พระ)มหาบัวทอง
กลับบ้านเอาพระบุญธรรม บ้านหนองแก อ.แก้งคร้อ ไปอยู่ด้วย
ช่วงนั้นมีพระทอง (อาภากร) บ้านหินลับ อ.หนองบัว จ.อุดรธานี
เข้าอยู่ด้วย

พระบุญธรรมกลับบ้านเอาคุณคำเขียนไปปฏิบัติอยู่ด้วย
มหาบัวทอง พระบุญธรรม หลายท่าน นำคุณคำเขียนอุปสมบท
(ที่)วัดศรีบุญเรือง เจ้าคณะจังหวัด (จ.เลย) เป็นอุปัชฌาย์ ได้ทำ
การปฏิบัติจริงจึงอยู่ป่าพุทธาน

แล้ว(หลวงพ่อ)มาอยู่วัดโมกข์ (จังหวัด)ขอนแก่น มีพระวีระ
พระสมบุรณ์ หลายท่าน ..?.. ทำการเผยแผ่(ใน)จังหวัดชัยภูมิ เลย
อุดรฯ ขอนแก่น... หลายจังหวัด

(ต่อมา)เข้ากรุงเทพ มาเลเซีย สิงคโปร์ มีผู้สนใจปฏิบัติอย่าง
สากล (ปฏิบัติ)ไปก้งานสำหรับทุกคน

ท่านเผยแผ่มา(ตั้ง)แต่ปี ๒๕๐๓ เป็นต้น(มา) จนบัดนี้

จดหมายจากหลวงพ่อ

สำนักโฆทวาราม ต. เมืองเก่า อ. เมือง จ.ขอนแก่น
74 กันยายน ๒๕๒๕

เจริญพร

ได้รับจดหมายของคุณโยมนานแล้ว เพิ่งจะมีเวลาตอบวันนี้
เรื่องความรู้สึกตัว หรือความระลึกได้นี้ มีค่ามีคุณมาก ไม่มีใครที่ไหน
สามารถตีราคาเป็นเงินเป็นทองเท่านั้นเท่านี้ได้ ความรู้สึกตัวหรือ
ความระลึกได้นี้ ทำให้บุคคลพ้นทุกข์ได้จริงๆ เมื่อคนเราไม่มีทุกข์แล้ว
ทั้งนี้ สัก อื่น ๆ นั้น แอบอิง สมมติขึ้น ขึ้นมา เป็นไป ตาม มโน
มัน สำคัญยิ่ง กว่า ๒๐๐ ปีมาแล้ว พุทธศาสนิกชน ทั่วทุกสารทิศ
สมมติกันขึ้น คนที่ไม่มีสติคิด ตัด ก็ทำไปผิด (เอ) ก็เอาไม่ไว้ สัก
ไม่ละสักได้ ยิ่งกว่านั้น เมื่อเป็นคนที่ไม่มีสติคิด ตัด ก็ไม่รู้เลยว่า
มีอะไรเป็นไปของ กาย ใจ นั้น นกขบขัน ความทุกข์ อกาโร สิ้นสิ้น จน
กาย ใจ ใจ นั้น สิ้นสิ้นแล้ว ใครจะไปใช้มัน
พระพุทธรูป เกิดกลางป่า ตรัสรู้กลางป่า นิพพานกลางป่า นั้น
ก็คนไม่มีสติ ที่สามารถ ออกจาก ความทุกข์ คือ ออกจาก ความมืดมน
จนกว่า ถึงกาย ใจ ใจ นี้ คือ ความทุกข์ เป็นเครื่อง รัด รั้ง แล่น แล่น
กมล ใจ ใจ นั้น เพราะเขาไม่ทำ ความรู้สึกตัว ไม่ตื่นตัว ความทุกข์
กลางป่า คือ ไปอยู่ป่า ภูเขา ป่าทึบ เป็นคน สิ้นสติ ทำความ
รู้สึก ตัด ตัด ไม่ตื่นตัว บุตร ของ มืด ที่ สิ้น สิ้น จน ใจ ใจ ใจ ใจ
นั้น ได้ ไม่มีความ เป็น เป็น เครื่อง รัด รั้ง ของ ความ เป็น มนุษย์
นี้ เวลาคิด

๕๐๐ พ่อกับ สัตว์โลก

จดหมายจากหลวงพ่อ

สำนักโฆทวาราม ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๑๔ กันยายน ๒๕๒๕

เจริญพร

ได้รับจดหมายของคุณโยมนานแล้ว เพิ่งจะมีเวลาตอบวันนี้
เรื่องความรู้สึกตัว หรือความระลึกได้นี้ มีค่ามีคุณมาก ไม่มีใครที่ไหน
สามารถตีราคาเป็นเงินเป็นทองเท่านั้นเท่านี้ได้ ความรู้สึกตัวหรือ
ความระลึกได้นี้ ทำให้บุคคลพ้นทุกข์ได้จริงๆ เมื่อคนเราไม่มีทุกข์แล้ว
เป็นอะไรก็ได้ทั้งนั้น สิ่งอื่น ๆ นั้น แอบอิง สมมติขึ้น ให้มันเป็น
ไปตามหน้าที่ของมัน สารพัดอย่าง หญิงชาย ศาสนา พุทธศาสนา
บาปบุญ นรกสวรรค์ ดีชั่ว สมมติทั้งนั้น คนผู้ไม่รู้ มีจิตใจต่ำ
ก็เข้าไปยึดเอาถือเอา ไม่รู้สึกตัว ไม่ระลึกได้ เรียกว่าคนป่า แม้เป็น
คนในเมือง มีการศึกษาสูง มีเกียรติ มียศ มีเงินมีทองกองล้นฟ้า
หากยังมีความทุกข์ งามาย สับสน วุ่นวาย กาย วาจา ใจ ดิ้นรน
ลืมนั่น ปลอ่ยใจนั้น ไม่ใช่มนุษย์

พระพุทธรูป เกิดกลางป่า ตรัสรู้กลางป่า นิพพานกลางป่า นี้
หมายถึง คนมีปัญญา ที่สามารถออกจากความทุกข์ คือ ออกจาก
ความคิดที่สับสนวุ่นวาย ทั้งกาย วาจา ใจ ปากคือความทุกข์ เป็นเครื่อง
ร้อยรัด เสียบแทง ยอดดำคนผู้จิตใจต่ำ เพราะเขาไม่ทำความรู้สึกตัว
ไม่ตื่นตัว ความทุกข์จึงลากไปดึงไป ยอดดำไป ขาดทุนชีวิต ชีวิต
เป็นหมัน ส่วนผู้ใดทำความรู้สึกตัว ตื่นตัว ไม่ลืมนั่น หยุดความคิด
ที่สับสนวุ่นวาย ทั้งกาย วาจา ใจ หยุดได้ ไม่งามาย นี่แหละ เป็น
เครื่องวัดของความเป็นมนุษย์ที่เลิศสุด

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโข

ลำดับแห่งการรู้แจ้ง

← เห็นจากสิ่งเหล่านี้แล้ว รู้-เห็น-เข้าใจ อาการเกิดดับ
หายสงสัย เพราะมีญาณเกิดขึ้นจริงๆ

- กุศลทางจก กุศลทางอจก กุศลทางวิจก รวมกัน
- กุศลทางใจ
- กุศลทางวาจา
- กุศลทางกาย
- อกุศลทางกาย-ทางวาจา-ทางจิตใจ รวมกัน
- อกุศลทางใจ
- อกุศลทางวาจา
- อกุศลทางกาย

- อวิชชา
- ภพ
- มายา
- ชาติ
- ชรา
- มรณะ

- กรรม
- อภิพจน์
- ภาวนา
- กุศล

- อวิชชา
- อภิพจน์
- ภาวนา
- กุศล

- อวิชชา
- อภิพจน์
- ภาวนา
- กุศล

← อารมณรูปนาม รูปอยู่ในดวงนี้

ลำดับแห่งการรู้แจ้ง

← เห็นจากสิ่งเหล่านี้แล้ว รู้-เห็น-เข้าใจ อาการเกิดดับ
หายสงสัย เพราะมีญาณเกิดขึ้นจริงๆ

- กุศลทางกาย-ทางวาจา-ทางจิตใจ รวมกัน
- กุศลทางใจ
- กุศลทางวาจา
- กุศลทางกาย
- อกุศลทางกาย-ทางวาจา-ทางจิตใจ รวมกัน
- อกุศลทางใจ
- อกุศลทางวาจา
- อกุศลทางกาย

- อวิชชา
- ภพ
- มายา
- ชาติ
- ชรา
- มรณะ

- กรรม
- อภิพจน์
- ภาวนา
- กุศล

- อวิชชา
- อภิพจน์
- ภาวนา
- กุศล

← อารมณรูปนามรูปอยู่ในดวงนี้

อ ด ม ก า ร ณ์
ฝ า ก ไ ว้
ใน ป ฐ นิ ป ท า

คำสอนของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ ทั้งที่เป็นเสียงจาก
แถบเสียง ซีดี หรือตัวอักษรจากหนังสือ ยังไม่อาจบอกเล่าถึงความ
เป็นหลวงพ่อเทียนฯ ได้อย่างครบถ้วน มีหลายสิ่งหลายอย่างมากมาย
ที่ไม่สามารถถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษร หากแต่เราจะสัมผัส
ได้โดยตรงจากความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน คุณธรรมและ
อุดมการณ์ของหลวงพ่อประจักษ์แก่ใจผู้คน ผ่านการสังเกตเห็น
ปฏิบัติอันงดงาม ใส่ชื่อ สันโดษ และเรียบง่าย

เรื่องเล่าจากประสบการณ์ตรงของผู้คนที่เคยปฏิบัติภายใต้การ
ดูแลของท่าน ตลอดถึงผู้ที่เคยรับใช้ใกล้ชิด คงพอทำให้ท่านผู้อ่าน
ซึ่งไม่เคยพบเห็นหลวงพ่อ ได้รับรู้และสัมผัสถึง “ความเป็นหลวงพ่อ
เทียน จิตตสุโภ” ได้บ้างไม่มากนักน้อย

๑. คนจริง: พุดจริง - ทำได้จริง

...เมื่อได้ยินคำกล่าวที่ว่า “เสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เสียสละชีวิตเพื่อรักษาสัจธรรม” คำพูดนี้จะมีใครสักกี่คนที่ทำได้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๐ เป็นต้นมา คำพูดนี้ไม่ใช่ของยากสำหรับ อุบาสกพันธ์ อินทผิวง ซึ่งต่อมาคือ หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ เพราะตอนที่รู้ธรรมะท่านยังเป็นฆราวาส ท่านได้เสียสละทรัพย์จัดงานปฏิบัติธรรมในหมู่บ้านของตนอยู่เนืองๆ เป็นเวลา ๒ ปี ๘ เดือน เช่น สร้างกุฏิเพิ่ม เลี้ยงข้าวปลาอาหาร แต่ขอให้คนที่มาปฏิบัติทำจริงๆ เท่านั้น ท่านกล้าท้าทายผู้คนเพราะรู้แก่ใจตนเองว่า “ความรู้สึกตัว” จะพาเราออกจากทุกข์ได้จริง...

...“พุดให้ฟัง ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” เป็นข้อความที่หลวงพ่อบอกถึงเสมอๆ และท่านก็ทำเช่นนั้นจริงๆ

พุดให้ฟัง - ท่านไม่เคยมีท่าทีเหน็ดเหนื่อยให้เห็นขณะที่เทศน์ หรือเทศน์จบ กลับเอ่ยให้ผู้อยู่ใกล้ชิดฟังว่า “ถ้าได้พุดเรื่องนี้แล้ว มันมีแสง (แรง) ขึ้นมา”

ทำให้ดู - “ตื่นก่อน นอนทีหลัง” ถ้าหากใครตื่นขึ้นมาสติสอง ตีสามในวัดที่หลวงพ่อบอกท่านัก จะเห็นหลวงพ่อบอกเดินจงกรม อยู่แล้ว แม้ยามเจ็บป่วยก็ยังไม่ทิ้งการสอน...สอนโดยไม่ต้องพุด

อยู่ให้เห็น - ความสงบเยือกเย็น ความเบิกบานที่ระบายอยู่บนใบหน้า ดวงตาแจ่มใส เป็นสิ่งที่เราเห็นจนชินตา ท่าทางการเดิน ที่ก้าวอย่างสม่ำเสมอ น้ำเสียงเบาๆ อ่อนโยน ภาษาที่ใช้สุภาพไม่ว่ากับใคร ให้เกียรติผู้ฟังและบุคคลที่สามเสมอ จนหลายๆ คนนึกว่าตนเองเป็นบุคคลพิเศษของหลวงพ่อบอก แล้วเขาจะพบว่าแทบทุกคนเป็นบุคคลพิเศษของท่าน เพราะท่านต้องการให้ทุกคนรู้จักพึ่งตัวเอง ช่วยตัวเองให้พ้นจากความทุกข์ได้ และเมื่อเข้มแข็งแล้วก็ช่วยคนอื่นต่อไป...

๒. ผู้เป็นครูด้วยจิตวิญญาน

สำหรับผู้ที่เคยปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อบอกเทียน จิตตสุโภ จะมีความประทับใจตรงกันอยู่อย่างหนึ่ง ก็คือ หลวงพ่อบอกเป็นครูด้วยหัวใจด้วยจิตวิญญานจริงๆ มีเรื่องเล่ามากมายเกี่ยวกับประเด็นนี้ :-

...คราวหนึ่งหลวงพ่อบอกรับกิจนิมนต์ไปเทศน์ที่ธรรมสถาน ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งขณะนั้น ศาสตราจารย์ ดร.ระวี ภาวิไล เป็นผู้ดูแลกิจกรรมดังกล่าวอยู่ ดูเหมือนงานจะเริ่มจากเช้าวันเสาร์ ต่อถึงวันอาทิตย์ จัดกันอย่างนี้มาแล้วหลายครั้ง ซึ่งบางครั้งหลวงพ่อบอกก็ค้างคืนที่ธรรมสถาน แต่คราวนี้หลวงพ่อบอกไม่ได้ค้าง ตอนเย็นท่านกลับเข้าวัดสนามใน เมื่อเดินเข้ามาในวัดและผ่านมาใกล้ๆ ที่ผู้ปฏิบัติกำลังเดินจงกรมอยู่ ท่านหันมามองและพุดด้วยพ่อบอกได้ยินว่า “หลวงพ่อบอกเขาว่าค้างไม่ได้ เพราะ...กำลังปฏิบัติอยู่ที่วัด” แม้จะไม่มีปฏิกิริยา

โต้ตอบใดๆ แต่ภายในหัวใจของผู้ปฏิบัติก็เข้มขึ้นขึ้นมา...เพราะงานชิ้นนี้แหละ หรือการสอบอารมณ์ผู้ปฏิบัติเป็นงานสำคัญอันดับหนึ่งของหลวงพ่อก็คงกับคำพูดที่มีคนยืนยันว่า ท่านพูดไว้อย่างนี้ “เวลาของหลวงพ่อก็มีไว้สำหรับสอนเรื่องนี้”...

...หลวงพ่อก็เป็นเลิศในการถ่ายทอด ท่านมียุทธวิธีหลากหลายตามความเหมาะสมกับสภาวะของผู้ปฏิบัติขณะนั้น

หลวงพ่อก็มักให้ผู้ปฏิบัติพูดในที่ประชุม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติคนนั้นได้ระบายความรู้ของตนออกมา โดยเฉพาะคนที่กำลังเป็นวิปัสสนู (แต่คนที่เป็นอย่างนี้จะไม่รู้ตัว เหมือนคนเมาที่บอกว่าตัวเองไม่ได้เมา) อีกทั้งเป็นการสอบอารมณ์ผู้พูดไปในตัว แม้ว่าผู้ปฏิบัติจะไม่มีอุปสรรคอะไร เทคนิคนี้เป็นทั้งการสอนเดี่ยว และการสอนกลุ่มในเวลาเดียวกัน...

...ไม่มีวันไหนเลยที่หลวงพ่อกับจะไม่ได้พูดธรรมะให้คนฟัง เพราะไม่ว่าจะพูดอะไร ไม่ว่าจะเกี่ยวกับอะไร ท่านก็สามารถโยงมาสู่ธรรมะได้อย่างง่ายๆ เป็นธรรมชาติ เป็นธรรมดามากที่สุด จนผู้ฟังต้องสะดุดใจว่า ในจิตใจของหลวงพ่อก็คงไม่มีที่ว่างสำหรับสิ่งอื่นเลย นอกจากธรรมะอันบริสุทธิ์นี้

หลวงพ่อกเคยพูดว่า “มนุษย์ทั่วไปลืมนานา ก็ลืมตัว” ดังนั้นท่านจึงพยายามช่วยผู้ปฏิบัติในทุกหนทางที่ช่วยได้ ปกติท่านจะสอนว่าตื่นแล้วอย่าทำเสียงดัง คนอื่นกำลังปฏิบัติอยู่ก็ได้ แต่ในบางครั้งเมื่อท่านตื่นก่อน ท่านก็จะใช้เสียงปลุกพระหนุ่มบวชใหม่ซึ่งอยู่ไม่ไกล

ด้วยเสียงกระแอม เสียงไอ เสียงล้างหน้าแปรงฟัน อดีตพระรูปนั้นเล่าว่า ท่านที่ได้ยินเสียงจากหลวงพ่อก็คงครองสติได้ทันทีตั้งแต่ตื่นนอน ระหว่างวันเขาปฏิบัติไป รู้บ้าง ไม่รู้บ้าง แต่ท่านที่ได้ยินเสียงพื้นรองเท้าแตะที่ติดสันเท้าของหลวงพ่อดังเพียะๆ เป็นจังหวะๆ อย่างสม่ำเสมอ พระรูปนั้นก็เลยกลับมาครองสติได้อีก

เมื่อหลวงพ่อกับไม่ต้องการให้ใครได้ยินเสียง ท่านก็สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเงียบกริบ ชายหนุ่มชาวสงขลาการมาบวชอยู่กับหลวงพ่อก็คงจังหวัดเลย ๑ พรรษา การเป็นพระใหม่ต้องปรับตัวหลายอย่าง เช่น การนั่งหมั่นจิ้ว การงดอาหารเย็น การตื่นดึกในช่วงแรกๆ ที่มาอยู่กับหลวงพ่อก็คงหลังฉันเช้า พระฉันอาหารมากก็ง่วง จึงเอนตัวลงนอนบนแคร่ ใกล้ทางเดินจงกรม แล้วเพลอหลับไป เมื่อพระลืมนานาขึ้นมา สิ่งแรกที่นึกถึงก็คือ “หลวงพ่อก็คงประตูลังกะลือเข้ามาโดยที่เราไม่ได้ยิน ได้อย่างไร” ท่านเห็นหลวงพ่อก็คงเทียนกำลังก้มหน้าดูท่านอยู่ ยิ้มแล้วพูดเสียงเข้มแต่เบาๆ ว่า “ไหนว่าเอาจริง ไหนว่าเป็นคนจริง มาตั้งไกล ถ้าทำอย่างนี้ (จะ)ไม่รู้เลยจนตาย” แล้วก็หันหลังเดินออกไป

ปกติหลวงพ่อก็คงจะไม่ไปพูดคุยกับคนที่ไม่ตั้งใจปฏิบัติ แต่ถ้าคนไหนขยันปฏิบัติท่านจะเดินไปหาเอง...

๓. “ผู้ให้” ตลอด ๓๑ ปี (พ.ศ.๒๕๐๐-พ.ศ.๒๕๓๑)

...หลังการปฏิบัติธรรมที่จังหวัดหนองคายในปี พ.ศ.๒๕๐๐ อุบาสกพันธ์ อินทผิวง กลับมาที่บ้านบุษม จังหวัดเลย สร้างกุฏิเพิ่มเติมขึ้นที่วัดในหมู่บ้าน จัดงานอบรมการเจริญสติด้วยทรัพย์ของตนเองเป็นครั้งคราวตลอด ๒ ปี ๘ เดือน เพื่อเปิดโอกาสให้คนอื่นๆ สามารถช่วยเหลือตนเองออกจากทุกข์ได้...

...๓๐ กว่าปีมาแล้ว หลวงพ่อเทียน โนม่น้าวพ่อขาว (ผู้ขายใส่ชุดขาวถือศีลอยู่ในวัด) คนหนึ่งให้บวชเป็นพระ แล้วให้พระรูปนั้นดูแลวัดสนามใน ซึ่งในขณะนั้นเป็นเพียงสำนักสงฆ์เล็กๆ เดิมทีนั้นเป็นวัด แต่ร้างไปนานแล้ว ทางกรมศาสนาจึงให้คนเช่าทำสวนผลไม้ ยกเว้นส่วนที่เป็นป่าช้าเขาไม่ได้ทำอะไรจึงรกร้าง และยกให้เป็นสำนักสงฆ์

ราวในปี พ.ศ.๒๕๒๓ ในวัดมีศาลาไม้โปร่ง ยกพื้นสูง ๑ เมตร ๑ หลัง มีเรือนไม้ใต้ถุนสูงที่พระอาศัยอยู่ และมีเรือเก่าใช้งานไม่ได้อยู่ใต้ถุนกุฏิ มีเพียงหลังคาสังกะสี ๔-๕ หลัง กระจายอยู่ตามริมท้องร่องสวนที่ผู้สนใจอาศัยปฏิบัติ มีห้องเก็บของสร้างขึ้นง่ายๆ วัสดุที่ใช้ก็ไม่แข็งแรงนัก เพราะไม่ได้เก็บของมีค่าอะไร นอกจากปืนโต ถ้วยชามที่คนบริจาค เครื่องครัวอื่นๆ (ผู้เล่าเล่าว่า...) ขณะที่กำลังมองหาของใช้บางอย่าง ไปสะดุดตากับตู้บริจาคใบหนึ่งกองรวมอยู่กับของอื่นๆ มันยังอยู่ในสภาพดี สามารถนำมา

ใช้งานได้ หากต้องการ ครั้งแรกที่เห็นตู้ใบนี้ นึกถึงหลวงพ่อกันทีไรในใจคิดว่า “นี่ต้องเป็นฝีมือท่านแน่ๆ”

พระบวชใหม่กับมรรคทายกที่เป็นชาวบ้านแถวนั้น คงไม่ได้คิดอะไรมาก อะไรมาก่อนที่เคยทำตามกันมาก็ยังคงทำกันต่อไปเท่านั้นเอง การตั้งตู้บริจาคหรือการเรียไร วัดไหนๆ เขาก็ทำกันจนเป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว แต่ไม่ใช่ในสถานที่ที่หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ ดูแล

ตราบนานกระทั่งปัจจุบันนี้ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว ที่วัดสนามใน ยังคงรักษาอุดมการณ์ข้อนี้ของหลวงพ่อไว้ได้อย่างมั่นคง...สาธุ...

...หลวงพ่อให้ความสำคัญกับคน แม้เพียง ๑ คน ท่านก็ยินดีสอนให้อย่างเต็มที่ ไม่แสดงความเหน็ดเหนื่อยให้เห็นเลย แม้ท่านจะเป็นโรคมะเร็ง อาการค่อนข้างหนักแล้ว เจ็บปวดแค่ไหน ท่านก็ทน เพื่อทำหน้าที่ของท่าน จนกระทั่งบ่ายวันหนึ่งมีผู้ไปพบหลวงพ่อมานอนที่พื้นตรงห้องเก็บของใต้กุฏิเจ้าอาวาส หลวงพ่อบอกว่า “ตอนนี้หลวงพ่อกำลังทำหน้าที่ของหลวงพ่อ คือ **ต้องพักผ่อน**”...

๔. ผู้เป็นอยู่อย่างเรียบง่าย

...ความเห็นที่ตรงกันอีกประการหนึ่งของผู้ที่อยู่ใกล้ชิดหลวงพ่อก็คือ ความมักน้อย สะอาด เป็นระเบียบ และเรียบง่ายอย่างที่สุด

- ภูมิของท่าน ห้องของท่านไม่ว่าที่ไหน ท่านจะไม่อนุญาตให้สร้างใหญ่โตอะไร พออยู่คนเดียวสบายๆ ทำความสะอาดเดี่ยวเดียวก็น่าพอใจ มีวิทยุเก่าๆ ที่เล่นและอัดเทปได้ ๑ เครื่อง มีกระดาดปากกา ดินสอ ไว้สำหรับฝึกเขียนภาษาไทย โต๊ะเก้าอี้สักตัวก็ไม่มี นอกจากเสื่อผืนหนึ่งและหมอนใบเล็กๆ เท่านั้น ทุกอย่างวางไว้เป็นระเบียบ ดูโล่งและสะอาดตา

- จีวรสีเหลืองเก่าขนุนกลางเก่ากลางใหม่ผืนนั้น มันนุ่มเพราะทำด้วยผ้าที่ซักแล้วซักอีกตามกาลเวลา (ถ้าใครอาสาเอาไปซักให้ จะถูกเตือนว่าให้ใส่ผงซักฟอกน้อยมาก เกือบจะเป็นการซักด้วยน้ำเปล่าเสียด้วยซ้ำ) จีวรผืนนี้อยู่กับท่านหลายปีมาก ใครจะถวายผืนใหม่ๆ ไม่ว่าจะทำด้วยไหมหรือเนื้อผ้าอย่างดีแค่ไหน ก็จะถูกผ่านมือส่งต่อให้กับพระหรือสามเณรรูปอื่นไป

- การขบฉัน ท่านไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก มาทราบจากแพทย์ภายหลังว่า กระเพาะอาหารฝ่อก่อนที่จะตรวจพบว่าท่านเป็นมะเร็งที่ช่วงต่อของกระเพาะและลำไส้ด้วย ท่านฉันอาหารน้อยมาก เพราะหลายครั้งต้องเดินทางออกจากวัดตั้งแต่เช้ามีดก่อนเวลาฉันเช้า เพื่อไปสอนที่ต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด พอไปถึง

ที่หมายก็เลยเพลไปเสียอีก ท่านก็แสดงธรรมไปโดยมิได้บอกใครว่า วันนั้นท่านยังไม่ได้ฉันอะไรเลย

- ยารักษาโรค หลวงพ่อไม่เคยพกยาตาม ยาหม่อง หรือยาอื่นๆ นอกจากยารักษาโรคมะเร็ง ที่ผู้ดูแลต้องจัดใส่ย่ามไปให้ ถ้าหากไม่มีโอกาสติดตามไปถวาย เวลาที่ท่านต้องไปต่างจังหวัด

- การนอน ปกติหลวงพ่อก็ไม่นอนกลางวันอยู่แล้ว แม้แต่ในเวลากลางคืนที่คนทั่วไปเขานอนกันวันละ ๖-๘ ชั่วโมง พระบางรูปสงสัยว่าหลวงพ่อนอนตอนไหนกันแน่ เพราะเขากำลังจะเข้านอนแล้ว หลวงพ่อก็ยังไม่นอน ภูมิท่านยังเปิดไฟสว่างอยู่ เขาตื่นขึ้นมาก็เห็นท่านตื่นแล้ว เขาจึงยอมอดนอนเพื่อจะดูว่าหลวงพ่อนอนบ้างไหม เขาก็พบว่าหลวงพ่อนอนเพียงวันละ ๑ ชั่วโมงครึ่งถึง ๒ ชั่วโมงครึ่งเท่านั้น ท่านตื่นดึกมาฝึกเขียนหนังสือบ้าง เทศน์ลงเทปเพื่อแจกให้ญาติโยมที่ร้องขอบ้าง หากเป็นตีสองตีสาม ท่านก็จะลงมาเดินจงกรมหน้ากุฏิ เป็นตัวอย่างให้กับผู้ปฏิบัติบ้าง...

๕. ผู้ให้ความสำคัญต่อทุกคนเสมอกัน

...ครั้งหนึ่งหลังจากการผ่าตัด (ในระยะปี พ.ศ.๒๕๒๖-๒๕๓๑ ท่านได้เข้ารับการผ่าตัดหลายครั้ง) ท่านกลับมาพักที่ทับมิ่งขวัญ ทุกคนเข้ามารวมกันเพื่อเยี่ยมและฟังธรรม ท่านกล่าวว่า “หลวงพ่อยังขอพรจากเพื่อนๆ (ที่ประชุม) **ขอไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดกีดกันผู้ที่จะมาเยี่ยมเยียนหลวงพ่อ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง** หลวงพ่อยังจะพิจารณาเองว่า หลวงพ่อยังจะรับได้แค่ไหน”...สำหรับท่าน มนุษย์ทุกคนเป็นตัวละคร...

...ทุกครั้งที่มีคนไหว้ไม่ว่าจะเป็นพระหรือฆราวาส หลวงพ่อยังจะยกมือไหว้ตอบเสมอ บางคนอดใจไม่ไหวถามไป ท่านให้คำตอบว่า “เขาทำดี เราทำดี” หรือ “ไหว้ตัวเองที่มีคุณงามความดี จนสามารถยกมือไหว้ตนเองได้”

สมัยหลวงพ่อยังอยู่นั้น วัดสนามในยังไม่มีรั้วรอบวัด ดังนั้นชาวบ้านแถวนั้นจะเดินตัดผ่านวัดเป็นปกติ ทุกวันตอนโรงเรียนเปิดเทอมจะมียายคนหนึ่งพาหลานสาวอายุประมาณ ๔-๕ ขวบ ไปเรียนที่โรงเรียนวัดสนามนอก ทุกครั้งที่เดินผ่านกุฏิหลวงพ่อ เด็กคนนั้นจะยกมือไหว้มาทางกุฏิ และหากตอนนั้นหลวงพ่อยังอยู่ตรงนั้น หลวงพ่อก็จะยกมือไหว้ตอบ เป็นเช่นนี้เสมอมา...

...หลวงพ่อก็ให้ความสำคัญกับนักปฏิบัติที่เป็นผู้หญิง ด้วยความเชื่อมั่นว่า ผู้หญิงก็สามารถบรรลุธรรมได้ และต้องการให้ผู้หญิงสามารถพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งให้กันและกันได้ การสร้าง

“ทับมิ่งขวัญ” ขึ้นมาแต่แรกนั้น ก็ด้วยเจตนาจะให้เป็นที่สำหรับนักปฏิบัติธรรมหญิง...

๖. ผู้ไม่แสวงหาบิราทร

...เมื่อยังแข็งแรงอยู่ ไม่ว่าจะไปที่ไหน หลวงพ่อก็ไม่เคยต้องเอาใครไปเป็นหมู่เป็นเพื่อน ยกเว้นที่ผู้หนึ่งเองก็มีเหตุต้องไปด้วยเท่านั้น ต่อมาเมื่อเจ็บป่วยต้องเข้า-ออกโรงพยาบาลบ่อยๆ หลวงพ่อผ่ายผอมลงไปมาก จำเป็นต้องมีผู้ติดตามและขับรถรับ-ส่ง ก็จะมีเพียง ๑-๒ คน เพื่อไปรับฟังคำอธิบายจากแพทย์ว่า จะต้องดูแลตัวเองอย่างไร ใช้อย่างไรให้ถูกต้อง...

...หลวงพ่อยังเคยกล่าวว่า “ใครจะนับถือหลวงพ่อว่าเป็นครูหรือไม่ มันก็อยู่ที่การปฏิบัติหน้าที่ หลวงพ่อก็ทำหน้าที่ของหลวงพ่อ ส่วนใครจะทำหน้าที่ของลูกศิษย์ก็ทำไป **มันอยู่ที่หน้าที่**”

ครูก็ไม่มี ศิษย์ก็ไม่มี มีแต่หน้าที่

นอกจากท่านจะไม่เคยใช้คำว่าลูกศิษย์แล้ว ท่านยังปฏิเสธอีกด้วย เมื่อถามหลวงพ่อบว่า “...เขาเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อด้วยหรือ” ท่านตอบว่า “หลวงพ่อก็ไม่มีลูกศิษย์ แต่หลวงพ่อยังเคยพูดให้เขาฟัง”...

...ตอนที่อาพาธหนัก ผู้คนที่เคารพรักท่านทั้งพระและที่เป็นฆราวาสมาแวดล้อม บ้างก็ร้องไห้ บ้างก็อ่อนวอนให้ท่านอยู่ต่อ หลวงพ่อตอบด้วยสีหน้าเรียบเฉยว่า “เพื่อนๆ ให้อยู่ต่อก็จะอยู่ต่อ...เจ็บ...เจ็บมาก”...

๗. ผู้ข้ามพ้นพิธีทอง

...เราทุกคนอยู่ในวงล้อมหรือกรอบของวัฒนธรรม วิถีชีวิต เข้าไปเกี่ยวข้องกับพิธีทองมากมาย ส่วนใหญ่ก็ทำตามๆ กันมา

หลวงพ่อยืนกล่าวหาญที่จะออกนอกกรอบ ก้าวข้ามพิธีทองต่างๆ เจาะเข้าหาแก่นธรรมโดยตรง อย่างที่เจ้าของบ้านคู่หนึ่งซึ่งคุ้นเคยกับท่านดีเล่าให้ฟังว่า เมื่อหลวงพ่มาถึง ท่านดูกระฉับกระเฉงและว่องไว นั่งในที่ที่จัดไว้ให้ แล้วเรียกญาติๆ และคนงานหลายสิบคนมาถามว่า “รู้จักความรู้สึกตัวไหม?” คนงานไม่เข้าใจที่ท่านถาม ท่านจึงสอนโดยทำตัวอย่างให้ดูแล้วบอกว่า การมีสติเป็นสิ่งสำคัญมาก และยังถามต่ออีกว่า “รู้เรื่องการทำบุญไหม บุญแปลว่าอะไร” แล้วท่านก็อธิบายให้ฟังว่า “บุญก็คือ สิ่งที่กำลังทำให้อันนี้แหละ เราจะมาเอาบุญแต่กับพระ **ไม่รู้จักทำบุญด้วยตัวเอง คนไม่รู้จักบุญจะเอาบุญไม่ได้**” ขณะนั้นสังเกตดู หลวงพ่อไม่สนใจอย่างอื่นเลย ท่านไม่ได้ฉันทน้ำที่จัดถวายเลยแม้แต่หยดน้อย มุ่งมั่นจะสั่งสอนให้คนมีปัญญา รู้จักทำบุญให้เป็นเท่านั้น เมื่อถึงเวลากลับ ท่านไม่ได้ให้พรเพียงแต่บอกว่า “พรก็ทำอันนี้แหละ ต้องทำเอาเอง”...

๘. ของจริง : ความ “เป็น” ที่ไม่ใช่แค่ “ความรู้”

หลวงพ่อยืน จิตตสุโภ สอนให้เราเจริญสติ เพื่อให้จิตใจมันเปลี่ยนสภาวะ จากทุกข์ “เป็น” ไม่ทุกข์

...เรื่องที่หลวงพ่อกำลังถ่ายทอดมาให้มาปฏิบัติวิธีนี้ คนที่เคยอ่านหนังสือ ฟังเทศหรือซีดีของหลวงพ่อ ต้องเคยผ่านหูผ่านตามาแล้วด้วยกันทั้งนั้น **เพราะท่านมั่นใจว่าสิ่งที่ท่านพูดเป็น “ของจริง”** ถึงขนาดจ้างให้มาปฏิบัติและกล้ารับรองผลชนิด “เอาชีวิตเป็นเดิมพัน” อีกเสียด้วย “คุณทำงานอะไร มาปฏิบัติธรรมะ ลองไหมๆ รับรองเห็นผลจริงๆ มาลองอยู่ดู เคยได้เงินเดือนๆ ละเท่าไร หลวงพ่อก็จะให้ ว่าแต่เอาจริงๆ นะ”...

...พระบวชใหม่รูปหนึ่งกำลังอ่านต้นฉบับหนังสือ “มาทางนี้” ซึ่งกำลังจะเอาเข้าโรงพิมพ์ หลวงพ่อให้พระอ่านให้ฟัง เพื่อตรวจสอบว่าเนื้อหาถูกต้องหรือไม่ อ่านไป อ่านไป หลวงพ่อซึ่งนอนฟังอยู่...หลับไปและกรนเบาๆ พระรูปนั้นตั้งใจอ่านข้ามๆ ไป ความหมายจึงเพี้ยนไป ท่านลืมตาแล้วพูดว่า “คุณ...มันข้ามไป ต้องเติมข้อความ...” ซึ่งเป็นข้อความเดียวกันกับที่พระรูปนั้นตั้งใจอ่านข้ามไปนั่นเอง...

...เมื่อถูกถามว่า**รู้อะไร** หลวงพ่อก็จะตอบว่า “**หลวงพ่อรู้แต่ตัวหลวงพ่เอง**”...

ป ร ะ ว ั ตติ
ห ล ว ง พ ่อ เ ทีย น จิตตสุโก
โ ด ย ล ั ง เ ข ป

หลวงพ่อกุศล จิตตสุโก เดิมชื่อ พันธุ์ อินทนิล เกิดเมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๔ ที่บ้านบุษม ต.บุษม อ.เชียงคาน จ.เลย บิดาชื่อ จิน มารดาชื่อ โสม บิดาของท่านเสียชีวิตตั้งแต่ท่านยังเด็ก ในสมัยนั้นหมู่บ้านบุษมยังไม่มีโรงเรียน ท่านจึงไม่ได้เรียนหนังสือ ในวัยเด็กท่านได้ช่วยมารดาทำไร่ทำนา เช่นเดียวกับเด็กอื่นๆ ในหมู่บ้าน

เมื่ออายุได้ ๑๑ ปี ท่านได้บรรพชาเป็นสามเณร อยู่กับหลวงปู่ที่วัดในหมู่บ้าน ได้เรียนตัวหนังสือลาวและหนังสือธรรม พออ่านออกและเขียนได้บ้าง และได้เริ่มฝึกกรรมฐานตั้งแต่นั้น ท่านได้ปฏิบัติหลายวิธี เช่น วิถีพุทโธ วิธินั่งหนึ่ง สอง สาม... หลังจากบรรพชาเป็นสามเณรได้ ๑ ปี ๖ เดือน ก็ลาสิกขาบทออกมาช่วยทางบ้านทำมาหากิน

เมื่ออายุได้ ๒๐ ปี ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุตามประเพณี ได้ศึกษาและทำสมาธิกับหลวงปู่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากบวชได้ ๖ เดือน ท่านได้ลาสิกขาบทออกมา และแต่งงานมีครอบครัว

เมื่ออายุ ๒๒ ปี มีบุตรชาย ๓ คน ท่านมักจะเป็นผู้นำของคนในหมู่บ้านในการทำบุญ จนเป็นที่นับถือและได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านถึง ๓ ครั้ง แม้จะมีภาระมาก ท่านก็ยังสนใจการทำสมาธิและได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

ต่อมาท่านได้ย้ายไปอยู่ในตัวอำเภอเชียงคานเพื่อให้ลูกได้เรียนหนังสือ ท่านได้ประกอบอาชีพเป็นพ่อค้าเดินเรือค้าขายขึ้นล่องตามลำน้ำโขงระหว่างเชียงคาน-หนองคาย-เวียงจันทน์ บางครั้งไปถึงหลวงพระบาง ทำให้ท่านได้มีโอกาสพบปะกับพระอาจารย์กรรมฐานหลายรูป จึงเกิดความสนใจธรรมะมากขึ้น นอกจากนี้ ท่านยังเห็นว่าแม้จะทำความดี ทำบุญ และปฏิบัติกรรมฐานมาหลายวิธีตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ท่านก็ยังไม่สามารถเอาชนะความโกรธได้ ท่านจึงอยากค้นคว้าหาทางออกจากสิ่งเหล่านี้

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เมื่ออายุได้ ๔๕ ปีเศษ ท่านได้ออกจากบ้านโดยตั้งใจแน่วแน่ว่าจะไม่กลับจนกว่าจะพบธรรมะที่แท้จริง ท่านได้ไปปฏิบัติที่วัดรังสีมุกดาราม ต.พันพร้าว อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย (ปัจจุบันคือ อ.ศรีเชียงใหม่) โดยทำกรรมฐานวิีเคลื่อนไหว แต่ท่านไม่ได้ภาวนาคำว่า “ติง-นิง” (ติง แปลว่า ไหว) อย่างที่คนอื่นทำกัน ท่านเพียงให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของร่างกายและจิตใจเท่านั้น ในชั่วเวลาเพียง ๒-๓ วัน ท่านก็สามารถหลุดพ้นจากความทุกข์ได้อย่างเด็ดขาด โดยปราศจากพิธีตองหรือครูบาอาจารย์ ในเวลาเช้ามีดของวันขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๘ ซึ่งตรงกับวันจันทร์ที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

หลังจากนั้น ท่านได้กลับมาเผยแผ่ชี้แนะสิ่งที่ท่านได้ประสบมาแก่ภรรยาและญาติพี่น้องเป็นเวลา ๒ ปี ๘ เดือน โดยในขณะนั้นท่านยังเป็นฆราวาสอยู่

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓ ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่าถ้าหากบวชเป็นพระภิกษุแล้วจะทำให้การเผยแผ่ธรรมะสะดวกขึ้น

คำสอนของหลวงพ่อได้แพร่หลายออกไปทั้งในและต่างประเทศ ได้มีผู้ปฏิบัติตามเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ หลวงพ่อได้อุทิศชีวิตให้กับการสอนธรรมะอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยหรือสุขภาพของร่างกาย จนกระทั่งอาพาธเป็นโรคมะเร็งที่กระเพาะอาหารเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึงแม้ว่าสุขภาพของท่านจะทรุดโทรมลงมาก แต่ท่านก็ยังคงทำงานของท่านต่อไปจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

หลวงพ่อดีละสังขารอย่างสงบ ณ ศาลามุงแฝกบนเกาะพุทธธรรม สำนักปฏิบัติธรรมทัฬหีขวัญ ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๑ เวลา ๑๘ นาฬิกา ๑๕ นาที รวมอายุได้ ๗๗ ปี และได้ใช้เวลาอบรมสั่งสอนธรรมะแก่คนทั้งหลายเป็นเวลา ๓๑ ปี

การเจริญสติ ใน ชีวิตประจำวัน

การเจริญสตินี้ ต้องทำมากๆ ทำบ่อยๆ นั่งทำก็ได้ นอนทำก็ได้ ขึ้นรถลงเรือทำได้ทั้งนั้น เวลาเรานั่งรถเมล์ เรานั่งรถยนต์ก็ตาม เราเอามือวางไว้บนขา พลิกขึ้นคว่ำลงก็ได้หรือเราไม่ยากพลิกขึ้นคว่ำลง เราเพียงเอานิ้วมือสัมผัสนิ้วอย่างนี้ก็ได้ สัมผัสอย่างนี้ ให้มีความตื่นตัว ทำซ้ำๆ หรือจะกำมือ เขี่ยดมืออย่างนี้ก็ได้

คำว่า “ให้ทำอย่างนั้นตลอดเวลา” (คือ) เราทำความรู้สึก ชักผ้าชักเสื้อ ถูบ้านกวาดบ้าน ล้างถ้วยล้างชาม เขียนหนังสือหรือซื้อขายก็ได้ เพียงเรามีความรู้สึกเท่านั้น แต่ความรู้สึกอันนี้แหละ มันจะสะสมเอาไว้ทีละเล็กทีละน้อยเหมือนกับเราที่มีชันหรือมีไอน้ำหรือมีอะไรก็ตามที่มันดี ที่รองรับมันดี ฝนตกลงมา ตกทีละนิดทีละนิด เม็ดฝนเม็ดน้อยๆ ตกลงนานๆ แต่มันเก็บได้ดี น้ำก็เลยเต็มโอ่งเต็มขันขึ้นมา

อันนี้ก็เหมือนกันเราทำความรู้สึก ยกเท้าไปยกเท้ามา ยกมือไปยกมือมา เรานอนกำมือเขี่ยดมือ ทำอยู่อย่างนั้น หลับแล้วก็แล้วไป เมื่อนอนตื่นขึ้นมาเราก็กทำไป หลับแล้วก็แล้วไป ทำนอนอย่างนี้ เรียกว่า ทำบ่อยๆ อันนี้เรียกว่าเป็นการเจริญสติ

รูปแบบ
การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว
(ในอิริยาบถนั่ง)
ตามแนวทางของ
หลวงปู่เทียน จิตตสุภา

๑. วางฝ่ามือทั้งสองไว้บนเข่าสองข้าง

๒. พลิกมือขวาตะแคงขึ้น
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๓. ยกมือขวาขึ้น
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๔. ลดมือขวามาไว้ที่สะดือ
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๕. พลิกมือซ้ายตะแคงขึ้น
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๘. เคลื่อนมือขวาขึ้นมาที่หน้าอก
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๙. เคลื่อนมือขวาออก
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๖. ยกมือซ้ายขึ้น
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๗. ลดมือซ้ายมาทับมือขวา
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๑๐. ลดมือขวาลงไว้ที่หัวเข่า
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๑๑. คว่ำมือขวาลง
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๑๒. เคลื่อนมือซ้ายขึ้นมาที่หน้าอก
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๑๓. เคลื่อนมือซ้ายออก
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๑๔. ลดมือซ้ายลงที่หัวเข่า
รู้สึกตัว แล้วหยุด

๑๕. คว่ำมือซ้ายลง รู้สึกตัว แล้วหยุด
และทำการเคลื่อนไหวตั้งแต่เริ่มต้นมาอีก
ให้ต่อเนื่องกันไป

กาลามสูตร

๑. มา อะนุสสเวณะ, อย่าเชื่อถือ โดยการฟังตามกันมา,
๒. มา ประัมปะรายะ, อย่าเชื่อถือ โดยเห็นทำตามกันมา,
๓. มา อิติกิริยะ, อย่าเชื่อถือ โดยมีการเล่าลือกันมา,
๔. มา ปิฎะกะสัมปะทาเนนะ, อย่าเชื่อถือ โดยการอ้างตำรา,
๕. มา ตักกะเหตุ, อย่าเชื่อถือ โดยการนึกเอาเอง,
๖. มา นะยะเหตุ, อย่าเชื่อถือ โดยเพราะการอนุমান,
๗. มา อาการะปะริวัตักเกนะ, อย่าเชื่อถือ โดยคิดตามอาการเป็นไป,
๘. มา ทิฏฐินิชฌานิกขันติยา, อย่าเชื่อถือ โดยชอบใจว่า
ตรงตามหลักของตน,
๙. มา ภัพพฐปะตายะ, อย่าเชื่อถือ โดยเห็นว่าเป็นบุคคล
ที่น่าเชื่อถือ,
๑๐. มา สะมะโณ โนครุติ, อย่าเชื่อถือ โดยเห็นว่าเป็นครูบา
อาจารย์ของเรา,

เมื่อใดท่านรู้ด้วยตนเองว่า

- อิมะ ธัมมา อะกุสะลา, ธรรมเหล่านี้เป็นอกุศล,
อิมะ ธัมมา สāvāชา, ธรรมเหล่านี้มีโทษ,
อิมะ ธัมมา วิญญูคะระหิตา, ธรรมเหล่านี้ผู้รู้ดีเตียน
อิมะ ธัมมา สะมัตตา สะมาทินนา อะหิตายะ ทุกขายะ สังวัตตันตี ติ,
ธรรมเหล่านี้ ใครสมาทานให้เต็มที่แล้ว, ย่อมเป็นไปในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์
เพื่อทุกข์, ท่านพึงละเลยเมื่อนั้นเถิด,
อิตติ. ด้วยประการฉะนี้แล. ฯ

แผนที่
มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ (พันธ์ อินทผิว)

ทุกวันที่ ๑-๗ ของเดือน
มีการจัดอบรมการปฏิบัติธรรมตามแนวทางของหลวงพ่อเทียน
ที่มูลนิธิหลวงพ่อเทียน ผู้สนใจเข้าร่วม ติดต่อสอบถามได้ที่
๐-๒๕๒๙-๒๑๑๙ (สำนักงานมูลนิธิฯ)
๐๘๖-๔๕๐-๒๘๙๐ (พระอาจารย์เอนก เตชวโร)

